

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av skogslagen och 48 a kap. 3 § i strafflagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att skogslagen och strafflagen ändras. Förslaget innebär betydande ändringar av skogslagens innehåll i syfte att främja skogsbrukets och den träförbrukande industrins verksamhetsförutsättningar, förbättra markägarnas egendoms-skydd, trygga skogarnas biologiska mångfald och effektivisera tillsynen över att skogslagen följs. Vidare föreslås det att bestämmelserna om drivning preciseras till följd av förändringarna i skogsbranschens och markägarnas omvärld och i samhället. Syftet är att då beakta villkoren för odling av skog med varierande ålderstruktur.

Genom propositionen preciseras bestämmelserna om lagens tillämpningsområde och om förnyelseavverkning och beståndsvårdande avverkning, skyldigheterna efter det att förnyelseskylldighet uppkommit, definitionen av plantbeståndet och ändras tiden för att ge in anmälan om användning av skog. Vidare föreslås det preciseringar av bestämmelserna om vilket utföransvar avverkaren och den som planerar stämplingsplaner har. I anknytning till frågan om avverkarens ansvar föreslås det också att markägarna blir skyldiga att informera om särskilt viktiga livsmiljöer som de känner till och som eventuellt finns inom behandlingsområdet för en avverkning. Också regionenheterna vid Finlands skogscentral ska enligt förslaget ha skyldighet att informera om sådana och andra viktiga områden. Vissa nya särskilt viktiga

livsmiljöer enligt skogslagen tillkommer plus en bestämmelse om avgiftsfrihet i fråga om förhandsbesked om dessa. Vidare föreslås det preciseringar som gäller dessa livsmiljöer och deras särdrag. Från författningar på lägre nivå till lagnivå ska enligt förslaget flyttas bestämmelserna om behandling av dessa livsmiljöer och om gränsen för ringa ekonomiskt bortfall när det gäller att eventuellt få undantagslov som gäller livsmiljöerna. Ur lagen ska enligt förslaget utgå ålders- och grovlekskriterierna vid förnyelseavverkning, kraven på en avverknings- och förnyelseplan vid åtgärder inom skyddsskogsområden, förfarandet med anmälan om anläggande av plantbestånd, syneförfarandet och förfarandet med säkerhet för att garantera återväxt. Till följd av dessa ändringsförslag föreslås också mindre tekniska och språkliga ändringar i skogslagen. Kravet på tillräknelighet för skogsförseelse ska enligt förslaget ändras så att det krävs grov oaktsamhet i stället för oaktsamhet, och bestämmelsen om skogsförseelse ändras också bland annat genom tillägg av en straffbestämmelse som gäller ansvaret för den som utarbetat en stämplingsplan. I strafflagen föreslås justeringar till följd av de föreslagna ändringarna i skogslagen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
ALLMÅN MOTIVERING	3
1 NULÄGE	3
1.1 Lagstiftning och praxis.....	3
1.2 Bedömning av nuläget	3
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	5
2.1 Målsättning.....	5
2.2 De viktigaste förslagen.....	6
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	7
3.1 Ekonomiska konsekvenser	7
3.2 Konsekvenser för miljön	10
3.3 Konsekvenser för företagen	12
3.4 Konsekvenser för myndigheterna	12
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	13
4.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	13
4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats.....	14
5 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER.....	16
DETALJMOTIVERING	17
1 LAGFÖRSLAG	17
1.1 Skogslagen	17
2 kap. Drivning och skogsförnyelse.....	19
1.2 48 a kap. i strafflagen	43
2 NÄRMARE BESTÄMMELSER.....	44
3 IKRAFTTRÄDANDE	45
4 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	45
4.1 Allmänt.....	45
4.2 Egendomsskyddet och inskränkningar när det gäller att använda egendom.....	47
4.3 Egendomsskyddet och inskränkningar när det gäller att vårda egendom	47
4.4 Skogsnaturens mångfald	48
4.5 Bemyndiganden att utfärda förordning	50
LAGFÖRSLAG	52
om ändring av skogslagen	52
om ändring av 48 a kap. 3 § i strafflagen	63
BILAGA	64
PARALLELTEXT	64
om ändring av skogslagen	64
om ändring av 48 a kap. 3 § i strafflagen	92

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

Skogslagen (1093/1996) trädde i kraft den 1 januari 1997. Lagens syfte är att främja en i ekonomiskt, ekologiskt och socialt hänseende hållbar skötsel och användning av skogarna så att skogarna uthålligt ger en god avkastning samtidigt som deras biologiska mångfald bevaras. I syfte att trygga virkesproduktionens kontinuitet föreskrivs genom skogslagen om skyldighet att se till att återväxt åstadkoms där skog har avverkats. Likaså begränsas kraftiga beståndsvårdande avverkningar i skogar samt förnyelseavverkning av ungskog. I skogslagen bestäms dessutom om bland annat utförande av avverkningen, avverkarens ansvar, trädslog som ska användas för att åstadkomma återväxt och om skogsbruk i skyddsskogar, där skogen ska skötas och användas med särskild försiktighet bland annat för att förhindra att skogsgränsen förskjuts. Skogslagen innehåller dessutom bestämmelser om tillsyn, påföljder enligt skogslagen och förvaltningen.

I avsikt att trygga skogarnas biologiska mångfald föreskrivs i skogslagen om livsmiljöer som är särskilt viktiga för skogarnas mångfald och om tryggnad av deras särdrag. Skogslagen innehåller också bestämmelser om skogsbruksplan samt om nationellt och regionalt skogsprogram, eftersom skogslagen anses vara en allmän lag inom skogslagstiftningen och det med tanke på annan lagstiftning är motiverat att föreskriva om dessa sakhelheter här.

På grund av lagens omfattande innehåll och behovet av att reglera de sakhelheter som ingår i lagen närmare innehåller lagen ungefär tio bemyndiganden. Med stöd av bemyndigandena har utfärdats statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog (1234/2010) samt jord- och skogsbruksministeriets förordning om anmälan om användning av skog och om anmälan om anläggande av plantbestånd (1308/2010).

Skogslagen och de bestämmelser som utfärdats med stöd av den har ändrats flera gånger under lagens giltighetstid. Den senas-

te ändringen trädde i kraft vid ingången av 2011, då skogslagens bemyndiganden ändrades i överensstämmelse med den nya grundlagen som trädde i kraft 2000. Då preciseras bemyndigandena så att de uppfyller grundlagens krav på exakt avgränsning. Utöver de preciseringar som hänförde sig till grundlagen ändrades också innehållet på några punkter, som gäller till exempel ändring av markanvändningsformen och definition av vad som är ett utvecklingsdugligt plantbestånd.

1.2 Bedömning av nuläget

I många undersökningar har det kommit fram att skogsägarna mål blivit mångsidigare och därför finns det också behov av mångsidigare skogsbehandlingsmetoder. Detta behov har stärkts under de senaste åren trots att 2000-talets skogspolitik och de ändringar som företagits i skogslagstiftningen har främjar skogarnas mångbruk. Enkäter som riktats till skogsägarna har visat att en betydande andel av skogsägarna upplever att de nuvarande bestämmelserna begränsar skogarnas mångbruk eller en ekonomiskt motiverad skogsbehandling alltför mycket. Enligt undersökningarna betonar en del av skogsägarna skogsbrukets ekonomiska aspekt kraftigare än tidigare, medan en del åter betonar bland annat skogens värden för landskapet och rekreationen. Dessutom har den industri som använder virke blivit mångsidigare och den traditionella skogsindustrin behöver utveckla sin verksamhet och virkesanskaffning så att den blir kostnadseffektivare än för närvarande.

I den nuvarande skogslagen baserar sig definitionen av avverkningssätt med undantag av specialområden på beståndsvis behandling av trädbeståndet enligt rådande praxis. Beståndsvårdande avverkning styrs enligt statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog till låggallring, vilket gör att trädbeståndet behåller en jämn åldersstruktur. Alternativa skogsbehandlingsmetoder har varit tillåtna i specialområden på vissa grunder. Med stöd av skogslagen är det

möjligt att utföra förnyelseavverkning först när de grovleks- och ålderskriterier som bestäms utifrån det geografiska läget, trädslaget och växtplatsen uppfylls. Dessa bestämmelser, som begränsar användningen av skogs-egendomen, har tidigare ansetts motiverade ur samhällsekonomiskt perspektiv för att trygga en uthållig virkesproduktion utan att ändå kränka skyddet för enskilda skogsägares egendom. De begränsande bestämmelserna har också kunnat begränsa privatekonomiskt motiverad behandling av skogarna. Det är viktigt att främja ett lönsamt skogsbruk, eftersom intäkterna från skogsbruket inte har utvecklats i samma takt som de stigande kostnaderna för skogsbruksåtgärder.

Det anses inte längre nödvändigt med lika exakt avgränsad reglering av skogsbehandling och drivning som under tidigare årtionden med tanke på ett uthålligt virkesutbud. Virkesmängden i de finska skogarna begränsar inte den nuvarande verksamheten eller nya investeringar för den industri som använder virke. Den finska skogsindustrins användning av gagnvirke har minskat på 2000-talet, och för närvarande blir ungefär en fjärdedel av det uthålliga avverkningsuttaget i skogarna outnyttjat. Den största uthålliga planerade avverkningsmängden uppskattas till cirka 69,2 miljoner kubikmeter 2009–2018, medan det enligt Skogsforskningsinstitutets statistik togs till vara i medeltal 51,6 miljoner kubikmeter gagnvirke per år under 2007–2011. Samtidigt som skogsindustrins användning av gagnvirke har minskat på 2000-talet, har dessutom den årliga skogstillväxten ökat från cirka 99,5 miljoner kubikmeter till 104 miljoner kubikmeter och klimatförändringen antas öka tillväxten av stamved i de finska skogarna ytterligare redan under de följande tio åren. Å andra sidan genererar trädbeståndets ökade tillväxt och den minskade virkesanvändningen under de senaste åren nytta även ur klimatpolitiskt perspektiv. Eftersom det används klart mindre virkestillgångar än den årliga tillväxten i skogarna, fungerar skogarna som kolsänkor genom att de binder kol i trädbeståndet och marken. Således är det även av klimatpolitiska skäl viktigt att trygga skogarnas framtida tillväxt.

Skogarna i Finland sköts med varierande intensitet, delvis därför att virkesproduktionen och skogarnas ekonomiska användning inte är så viktig för skogsägarna, men delvis också därför att man efterlyser alternativ till de nuvarande skogsbehandlingsmetoderna. År 2011 utfördes avverkningar på totalt cirka 600 000 hektar i Finland. Förnyelseavverkning utfördes på cirka 127 000 hektar och beståndsvårdande avverkning på cirka 457 000 hektar. På mark som används för virkesproduktion finns cirka 2,5 miljoner hektar förnyelse mogen skog, varav cirka 700 000 hektar är sådan mark där avverkningsbehovet brådskar i virkesproduktionshänseende. Enligt uppföljningsresultaten har plantbeståndens tillstånd dessutom försämrats. Andelen välskötta plantbestånd har minskat, andelen nöjaktiga och försvarliga har ökat. Ingen betydande förändring har inträffat i andelen underproduktiva plantbestånd.

Det ekologiska tillståndet i skogarna har förbättrats under de senaste 20 åren. För att trygga skogarnas mångfald har naturvårdsåtgärder vidtagits i ekonomiskogar och skogarnas skyddsareal har trefaldigats under de senaste 35 åren. I Finland finns sammanlagt 4,8 miljoner hektar områden som är skyddade och används för skogsbruk i begränsad utsträckning. Härav klassas 3,0 miljoner hektar som skog. Tack vare den ökade skyddsarealen och skogsbehandlingen har hotutvecklingen för viss skogslevande arter avtagit eller stannat upp. Mängden död ved, som är viktig för många organismer, håller enligt undersökningar på att öka till följd av de naturvårdsträd som lämnas kvar i skogarna och den senaste tidens stormskador. Som helhet har försämringen av skogarnas mångfald ändå inte kunnat stoppas, så åtgärder behövs även i fortsättningen.

I och med klimatförändringen framhävs vikten av skogsbehandlings- och skötselmetoder som tar sikte på sunda skogar och på att upprätthålla deras motståndskraft. När klimatet förändras är de viktigaste skogsskötselmetoderna att välja sådana trädslag av sådant ursprung att de lämpar sig för växtplatsen när skogen förnyas, att gynna blandskogar och att tillåta mångsidigare skogsbehandling.

Förnyelseskyldigheten utgör grunden för uthålliga skogar. Tillsynen över att skogsla-

gen följs när det gäller förnyelseskyldigheten baserar sig för närvarande i huvudsak på tillsyn över åtgärderna för att anlägga plantbestånd. Skogslagen innehåller en skyldighet att vidta åtgärder för att anlägga plantbestånd inom tre år efter att avverkningen avslutats, och denna övervakas med anmälan om anläggande av plantbestånd och fältgranskning. Vid tillsynen över naturlig skogsförnyelse anses ett plantbestånd ha anlagts när plantorna anses ha förutsättningar att utvecklas till ett utvecklingsdugligt plantbestånd. Som ett utvecklingsdugligt plantbestånd anses ett plantbestånd där medellängden är 1,3 meter och som inte är omedelbart hotat av annan vegetation. Även om skogsförnyelseskyldigheten är i kraft efter att anläggningsåtgärderna vidtagits tills plantbeståndet är 1,3 meter högt, har tillsynen i huvudsak riktats mot anläggningsåtgärderna. Med tanke på plantbeståndets utveckling är det dock centralt att eftervården sköts i ett tidigt skede. Därför vore det motiverat att vid tillsynen över att förnyelseskyldigheten fullgjorts övergå från tillsyn över anläggningsåtgärderna till tillsyn över att man lyckats åstadkomma ett erforderligt plantbestånd.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

Det föreslås att skogslagen revideras i enlighet med skrivningen i Jyrki Katainens regeringsprogram som en del av totalreformen av skogslagstiftningen. I regeringsprogrammet står att den ekonomiska verksamhetsgrunden för skogsbruket och skogsindustrin ska ses över genom en totalreform av skogslagstiftningen, där såväl den biologiska mångfalden och mångbruket av naturen som de samhällsekonomiska intressena och virkesanvändarnas och skogsägarnas intressen tryggas. I regeringsprogrammet konstateras vidare att genom reformen främjas att skogsbruket och förnyringen av skogen sker på ett hållbart och mer mångsidigt sätt och nämns att när det gäller att åstadkomma ett utvecklingsdugligt plantbestånd betonas betydelsen av tidsfrister och första gallring.

I enlighet med de ovannämnda målen föreslås betydande ändringar i skogslagens innehåll, med vilka strävan är att skogsägarnas målsidigare mål ska beaktas bättre än nu, att skogsbrukets lönsamhet ska förbättras, att bestämmelserna ska blir klarare och myndigheternas verksamhet effektivare. Genom att minska de exakt avgränsade bestämmelserna kan man utöka skogsägarnas valmöjligheter, varvid skogsägarna bättre kan beakta de mångsidiga målen i skötseln av sin skogsegendom. För att främja tryggheten av biologisk mångfald eftersträvas genom propositionen positiva konsekvenser för stora arealer. Ett mål med propositionen är dessutom att komplettera nätverket av särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen. Med de föreslagna ändringarna försöker man överlag svara på de förändringar som inträffat i omvärlden.

Ett centralt mål för reformen är att trygga biologisk mångfald på ett effektivare sätt än nu. Utöver den nuvarande skyddsnivån inverkar de ändringar som föreslås i skogslagen positivt på den biologiska mångfalden på stora arealer. Som helhet förblir skogslagens syfte oförändrat, men när omvärlden förändras krävs ändringar i lagstiftningen för att uppnå det gamla målet. Det vill säga, även i fortsättningen är det skogslagens syfte att trygga både välfärd som grundar sig på en hållbar användning av skogarna och skogarnas biologiska mångfald.

Skogslagen innehåller även i fortsättningen klara minimikrav på skötselåtgärder i skogarna och utförande av drivning med avseende på samhällets mål och hållbarhet. Ansvar för en skötsel av skogsegendomen som överträffar minimikraven vilar på skogsägaren. På så vis försöker man inte exakt styra användningen av skogarna med regleringen, och skötseln av skogsegendomen närmar sig andra typer av egendom. I samband med revideringen av skogslagen revideras också anvisningarna om skogsvård så att de blir mångsidigare och mera i tidens anda.

Genom de föreslagna ändringarna eftersträvas en mångsidigare och aktivare skötsel och användning av skogarna än nu. De föreslagna bestämmelserna tillåter dessutom smidigare drivning, som i sin tur möjliggör kostnadsinbesparingar.

2.2 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås betydande reformer av skogslagens innehåll på grund av förändringar som inträffat i skogssektorns omvärld, skogsägarnas mål samt samhället. Lagens nuvarande syfte kvarstår i propositionen.

I propositionen föreslås preciseringar i bestämmelserna om lagens tillämpningsområde samt utförande av förnyelseavverkning och beståndsvårdande avverkning, skyldigheterna efter att förnyelseskyldighet uppkommit samt definitionen av det plantbestånd som krävs för att förnyelseskyldigheten ska vara fullgjord. Det föreslås klara tidsfrister för när förnyelseskyldigheten ska vara fullgjord beroende på förnyelseytans geografiska läge. Tidsfristerna ska vara desamma för skogsodling och naturlig förnyelse, för att valet av förnyelsemetod inte ska påverka innehållet i själva förnyelseskyldigheten. Det föreslås att beståndsvårdande avverkning ska få utföras friare för att skogsbehandlingsmetoderna ska bli mångsidigare. I och med att skogsbehandlingsmetoderna blir mångsidigare jämföras olika behandlingsalternativ, såsom luckhuggning samt avverkning genom plockhuggning vid odling av skog med varierande åldersstruktur, med beståndsvårdande avverkning enligt rådande praxis. Dessutom föreslås att ålders- och grovlekskriterierna vid förnyelseavverkning stryks.

Det föreslås att till skogslagen fogas en bestämmelse om ansvar för den som gör upp en stämplingsplan utöver avverkarens ansvar. I anslutning till avverkarens ansvar tillfogas likaså skyldighet för markägaren och Finlands skogscentralens regionenhet att anmäla kända särskilt viktiga livsmiljöer samt andra motsvarande viktiga specialområden som eventuellt finns på behandlingsområdet för avverkningen. I 35 § 2 mom. i lagen om Finlands skogscentral (418/2011) sägs att det som någon annanstans föreskrivs om skogscentralen eller skogscentralerna gäller efter denna lags ikraftträdande skogscentralens regionenheter. Även om skogscentralorganisationens struktur har förändrats, är det på grund av ovan förklarade bestämmelse inte nödvändigt att föreslå ändringar som gäller detta i hela skogslagen. I propositionens mo-

tiveringsdel nämns emellertid regionenheten som den praktiska aktören. I propositionen föreslås dessutom att inlämningstiden för anmälan om användning av skog förkortas samt ett särskilt anmälningsförfarande för skogsskador. För att lätta upp förvaltningen föreslås att i lagen stryks den avverknings- och förnyelseplan som krävs för åtgärder på skyddsskogsområden, förfarandet med anmälan om anläggande av plantbestånd, förfarandet med syn enligt skogslagen samt det säkerhetsförfarande som föreskrivits för att säkerställa återväxt. Säkerhetsförfarandet har kunnat tillämpas endast om markägaren tidigare har försummat förnyelseskyldigheten enligt skogslagen och korrigerande åtgärder enligt 20 § i skogslagen har vidtagits för att skyldigheten ska bli fullgjord.

En central ändring som föreslås i syfte att främja biologisk mångfald är att bland de särskilt viktiga livsmiljöer som tryggas genom skogslagen intas förutom de nuvarande områdena dessutom skogsfråken- och hjortrongrankärr och källkärr samt brunmossar i landskapet Lappland. Dessutom preciseras särdragen för särskilt viktiga livsmiljöer och till definitionen av dem fogas att de ska vara små eller av ringa ekonomisk betydelse. I propositionen föreslås att det föreskrivs om behandling som bevarar särskilt viktiga livsmiljöers särdrag och om åtgärdsbegränsningar på lagnivå i skogslagen i stället för i den nuvarande statsrådsförordningen. För närvarande föreskrivs det om begränsningarna genom statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog, men i enlighet med grundlagen bör det föreskrivas om förpliktande begränsningar på lagnivå. Det föreslås att urvalet av träslag enligt 8 a § i skogslagen utvidgas och i 23 a § föreslås en bestämmelse om avgiftsfrihet för förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer. I 11 § i skogslagen föreslås att gränsen för ringa ekonomiskt bortfall fastställs i samband med bedömningen av om undantagslov ska beviljas. Preciseringar föreslås också i skogslagens tillämpningsområde för att främja tryggheten av mångfald.

I propositionen föreslås dessutom att förnyelseskyldighet inte ska uppkomma efter förnyelseavverkning på lågproduktiva dikade torvmarker, eftersom skogsägarna inte kan

förutsättas göra olönsamma investeringar. Någon förnyelseskyldighet uppkommer inte heller om en torvmark som ursprungligen varit öppen eller med glest trädbestånd eller en skoglig vårdbiotop återställs utifrån en plan som godkänts av en myndighet eller regionenheten.

Det föreslås att 18 §, som gäller skogsbrott och skogsförseelse, ses över till följd av andra ändringar som föreslås i skogslagen och att kravet på tillräknande av skogsförseelse ändras jämfört med nuläget så att oaktsamhet ändras till grov oaktsamhet. Bestämelsen om skogsförseelse ändras bland annat genom att till den fogas en straffbestämmelse om ansvar för den som utarbetar en stämpningsplan.

Det föreslås också att skogslagen ändras till vissa delar för att regleringen ska bli klarare och enklare. Till dessa ändringar hör preciseringen av 3, 4 a, 12, 16, 20 och 25 a §. I propositionen förtydligas dessutom skogslagens innehåll genom att till lagen fogas en ny paragraf med centrala definitioner (2 a §), genom att 5 b och 6 § byter sakinnehåll och genom att sakinnehållet i den nuvarande 4 § (Nationellt och regionalt skogsprogram) flyttas till de särskilda stadgandena i 6 kap. i stället för 26 §, som upphävts redan tidigare. I propositionen föreslås nya bemyndiganden i 6, 7 och 11 § samt preciserande ändringar i 9, 15 och 23 §. Tekniska ändringar föreslås i 13, 14 c och 25 §.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Propositionen medför inte några konsekvenser för statsbudgeten.

I propositionen föreslås ändringar som riktar sig mot skogslagens begränsningar och skyldigheter, så härigenom har propositionen konsekvenser även för skötseln och användningen av skogarna. Således inverkar propositionen också på skogsägarnas, virkesköparnas, maskinföretagarnas samt andra skogsaktörers inkomster från och arbetstillfällena i skogen.

Propositionens viktigaste samhällsekonomiska konsekvenser är att skogsbehand-

lingsmetoderna blir mångsidigare och att grovleks- och ålderskriterierna stryks i fråga om förnyelseavverkning samt att reglerna om åstadkommande av plantbestånd efter en avverkning ändras. I propositionen tillåts metoder som baserar sig på plockhuggning eller luckhuggning klarare än nu, och syftet med detta är att aktivera de skogsägare till skogsvård som förhåller sig negativt till odling av skog med jämn åldersstruktur och förnyelseavverkning. Enligt undersökningar skulle en dryg fjärdedel av skogsägarna vara beredda att genast övergå till metoder för odling av skog med varierande åldersstruktur i åtminstone en del av sin skog, om skogslagen skulle vara mera tillåtande än nu. Enligt uppskattning skulle detta betyda cirka 75 000 skogslägenheter och 2,5 miljoner hektar. Enligt undersökningar skulle dessutom ungefär en sjättedel av skogsägarna tidigarelägga förnyelseavverkningen, om det vore möjligt. Förändringarna i skogsägarnas tillvägagångssätt avspeglar sig i virkesutbudet, drivningsmetoderna och inkomsterna av den skatt som skogsägarna betalar på sina rotprisinkomster. Även om propositionen möjliggör ändringar i skötseln och användning av skog, anses de ändå inte med avseende på helheten leda till några betydande förändringar i virkesutbudet, eftersom största delen av skogsbehandlingsmetoderna ändå torde förbli oförändrade.

I propositionen föreslås att den nuvarande definitionen av utvecklingsdugligt plantbestånd ersätts så att som ett plantbestånd enligt 8 § i skogslagen anses ett tillräckligt tätt plantbestånd med en genomsnittlig höjd av 0,4 meter i stället för nuvarande 1,3 meter. Dessutom ska ett erforderligt plantbestånd åstadkommas inom en av det geografiska läget beroende tidsfrist som föreskrivs genom förordning av statsrådet. Tidsfristerna sporrar markägarna att se till att förutsättningarna för att åstadkomma ett plantbestånd bevaras, såsom aktivare gräsbekämpning än nu. Tidsfristen innebär en precisering av förnyelseskyldighetens innehåll, eftersom de nuvarande bestämmelserna inte innehåller någon tidsgräns för när förnyelseskyldigheten ska vara fullgjord. För närvarande föreskrivs om tidsfrister endast för naturlig förnyelse, inom vilka det på förnyelseytan ska bildas ett

plantbestånd som har förutsättningar att utvecklas till ett utvecklingsdugligt plantbestånd. Eftersom naturförhållandena varierar kan plantbeståndet emellertid förstöras eller utvecklas på ett icke önskvärt sätt även efter att förnyelseskyldigheten fullgjorts. Denna risk föreligger även i fråga om de 1,3 meter höga plantbestånd som krävs för närvarande. Till följd av den föreslagna ändringen ökar emellertid i någon mån risken för att plantbeståndets utveckling ska misslyckas efter att förnyelseskyldigheten fullgjorts, så förslaget ökar skogsägarnas ansvar även till denna del. En eventuell försämring av plantbeståndets kvalitet påverkar skogarnas växtkraft och virkesutbudet på lång sikt.

För att fullgöra skyldigheten borde markägaren fästa särskild uppmärksamhet vid plantbeståndets tidiga utveckling och de skötselåtgärder som vidtas i ett tidigt skede. Ur markägarens perspektiv är detta motiverat, eftersom bekämpning av till exempel gräs och sly som hindrar trädbeståndets återväxt är lönsamma åtgärder som främjar plantbeståndets utveckling och återväxten samt minskar kostnaderna för åtgärder som behövs senare. Således kan ändringsförslaget anses förbättra kvaliteten på plantbestånd som förnyas naturligt.

Såväl odling av skog med varierande åldersstruktur som sloandet av förnyelsekriterierna anses ha en något ökande inverkan på virkesutbudet på kort sikt. Härmed förväntas också skatteinkomsterna öka något, om det ökade utbudet leder till att virkesanvändningen ökar på virkesmarknaden. Om omloppstiderna vid odling av skog med jämn åldersstruktur förkortas till följd av att grovleks- och ålderskriterierna för förnyelseavverkning stryks, leder förslaget till att utbudet av grovt virke minskar på kort sikt. Det är dock osannolikt att omloppstiderna förkortas avsevärt, eftersom inte heller ändringar som gjorts tidigare i skogslagens förnyelsekriterier har förändrat skogsägarnas avverkningsbeteende märkbart. Tidigare ändringar i förnyelsekriterierna har tidigare lagt avverkningen i situationer där virkespriset har varit exceptionellt högt. Överlag bidrar sloandet av begränsningar av virkesutbudet till att balansera virkesmarknaden, varvid variationerna i virkespriset blir lindrigare än nu. Med en

normal situation på virkesmarknaden torde sloandet av förnyelsekriterierna endast i specialfall leda till tidigare avverkning än i nuläget. Å andra sidan vill många skogsägare förlänga omloppstiderna genom att genomföra den beståndsvårdande avverkningen som höggallring för att skjuta fram förnyelseavverkningstidpunkten.

Ur skogsägarens perspektiv baserar sig lönsamheten hos odling av skog med varierande åldersstruktur på minimering av kostnaderna. Om odling av skog med varierande åldersstruktur lyckas åstadkommer man en tillfredsställande tillväxt med mindre investeringar än vid odling av skog med jämn åldersstruktur, eftersom förnyelsen i huvudsak sker naturligt och någon egentlig plantbeståndsvård behövs inte.

Till skillnad från odling av skog med jämn åldersstruktur har man vid uppföljningsundersökningar iakttagit att trädbeståndets tillväxt per hektar i skog med varierande åldersstruktur inte är klart beroende av hur stort kapital som är bundet i trädbeståndet. Forskningsresultaten är dock inte helt ostridiga i detta avseende, eftersom också motsatta forskningsresultat har iakttagits. Den årliga tillväxten i skog med varierande åldersstruktur kan under rätta förhållanden vara tillfredsställande när ett litet kapital är bundet i trädbeståndet, varvid avkastningen av det kapital som är bundet i skogen ofta är större än vid odling av skog med jämn åldersstruktur. Dessutom genomförs drivningen vid odling av skog med varierande åldersstruktur som avverkning genom plockhuggning som riktar sig mot de grövsta träden, och då blir timrets andel vid drivningen i genomsnitt större än vid odling av skog med jämn åldersstruktur.

Om odling av skog med varierande åldersstruktur tillämpas i skogar som inte lämpar sig för det, kan skogsägarna drabbas av betydande ekonomiska förluster. Odling av skog med varierande åldersstruktur är förenad med större ekonomiska risker än när åldersstrukturen är jämn. Riskerna gäller förnyelsen av skogsbeståndet och spridningen av till exempel rotticka. Övergångsfasen från en skog med jämn åldersstruktur till en skog med varierande åldersstruktur medför dessutom ofta ekonomiska förluster för skogsägaren, trots att avverkningen är kraftig och företas i mo-

gen, växande skog. Skogsägarna kan dock godkänna förlusterna av orsaker som har att göra med till exempel landskapet eller den biologiska mångfalden, varvid förlusterna blir en alternativ kostnad som orsakas av upprätthållandet av skogstäcket. Det kan också anses som en alternativ kostnad att vid odling av skog med varierande åldersstruktur torde rotpriset vid drivningen bli lägre än rotpriset vid förnyelseavverkning på grund av de högre drivningskostnaderna. Detta torde minska populariteten hos odling av skog med varierande åldersstruktur bland skogsägarna.

Drivningskostnaderna vid odling av skog med varierande åldersstruktur skiljer sig från drivningskostnaderna i skog med jämn åldersstruktur. Kostnaderna per enhet vid drivning i skog med varierande åldersstruktur som baserar sig på plockhuggning är något mindre än vid gallringsavverkning och betydligt större än vid förnyelseavverkning. Kostnaderna per enhet för luckhuggning är åter av samma storleksklass eller något större än för förnyelseavverkning. Virkesköparna kan överföra de stigande anskaffningskostnaderna på rotpriserna, eftersom drivningsförhållandena inverkar direkt på det rotpris som betalas för virket.

Även om rotpriserna blir mindre än normalt vid drivning i skog med varierande åldersstruktur, förväntas den föreslagna ändringen som helhet öka skogsägarna rotprisincomester, om man genom reformen lyckas aktivera skogsägare som förhåller sig negativt till förnyelseavverkning och som tidigare år helt och hållet har låtit bli att utföra förnyelseavverkning.

Det finns endast begränsat med forskningsresultat om behandling av skogar med varierande åldersstruktur och om tillväxten i dem, och forskningen har ännu inte bildat sig någon gemensam åsikt om nyttan eller eventuella olägenheter med luckhuggning eller avverkning genom plockhuggning. Att det blir vanligare och klart tillåtet med odling av skog med varierande åldersstruktur utgör ändå inget hot mot virkesproduktionen i skogarna eller industrins virkesanskaffning.

I propositionen föreslås att förnyelseskyligheten i fråga om dikade torvmarker som klassas som tvinmark och impediment upp-

hör. Förslaget möjliggör bättre ekonomiska utgångspunkter för drivning i dessa områden än för närvarande, eftersom skogsägaren inte behöver vidta omfattande anläggningsåtgärder och reglera vattenhushållningen på växtplatser som inte är gynnsamma för skogsbruk. I propositionen föreslås att det genom förordning av statsrådet föreskrivs om det trädbestånd som ska kvarstå på dessa lågproduktiva dikade torvmarker. Det kvarstående trädbeståndet ska öka mångfalden. Samtidigt kunde en del av växtplatserna på naturlig väg uppfylla FN:s livsmedels- och jordbruksorganisations (FAO) skogsdefinition fast de i fortsättningen står utanför aktivt skogsbruk. Härigenom försöker man minska de samhällsekonomiska kostnader som eventuellt orsakas av att markanvändningen förändras. FAO definierar som skog ett minst 0,5 hektar stort område, där träden kan bli minst 5 meter höga och trädbeståndets kronor täcker över 10 % av arealen.

De nya särskilt viktiga livsmiljöer som föreslås i propositionen begränsar enskilda skogsägarens möjligheter att utnyttja sin egendom. Av de nya föreslagna livsmiljöerna är skogsfräken- och hjortrongrankären betydande objekt med tanke på skogsbruket. De ekonomiska konsekvenserna blir i de flesta fall ändå inte nödvändigtvis större än ringa beroende på områdenas arealer. När flera enskilda områden förekommer på samma skogsfastighet eller på små områden med riktigt trädbestånd, där det ekonomiska bortfallet till följd av begränsningarna är större än ringa, har skogsägaren möjlighet att hos Finlands skogscentrals regionenhet ansöka om undantagslov för behandling av området eller om miljöstöd enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996). De förtydligade bestämmelser om skötsel- och användningsåtgärder som i propositionen lyfts upp på lagnivå och som syftar till att bevara särdragen kan å andra sidan i någon mån minska behovet av undantagslov i vissa särskilt viktiga livsmiljöer. Ur virkesutbudsperspektiv har de nya särskilt viktiga livsmiljöerna inga betydande konsekvenser.

De föreslagna ändringarna kan skapa förutsättningar för bättre lönsamhet hos skogsbruket och göra skogsbruket mera aktivt och innovativt. Ändringen kan ha en positiv inver-

kan om allt flera skogsägare börjar sköta sin skog aktivare. De föreslagna ändringarna kan genomföras utan att ett uthålligt skogsbruk äventyras och utan att verksamhetsförutsättningarna för den industri som använder virke försämras.

3.2 Konsekvenser för miljön

Propositionen kan antas ha positiva konsekvenser för den biologiska mångfalden på stora arealer. De viktigaste positiva konsekvenserna har att göra med att förnyelseskylldigheten på dikade lågproduktiva torvmarker upphör, odling av skog med varierande åldersstruktur och de ändringar som föreslås i valet av trädslag.

Att förnyelseskylldigheten på föreslaget sätt upphör på dikade, i virkesproduktionshänseende lågproduktiva torvmarker förbättrar klart situationen för fler torvmarknaturtyper och de arter som är beroende av dem. När förnyelseskylldigheten upphör på dessa områden blir det möjligt för den ursprungliga torvmarkvegetationen att återvända på lång sikt så att det bildas ett område som är mindre skogsbärande och står utanför det aktiva skogsbruket. Förutom att torvmarknaturen återvänder förbättrar utebliven istandsättningsdikning till exempel skogshönsfågelnas levnadsförhållanden. Slopandet av förnyelseskylldigheten gäller flera hundra tusentals hektar torvmarker särskilt på dikade områden i norra Finland. Propositionen innehåller inte heller någon förnyelseskylldighet på områden där man utifrån en plan som regionenheten eller en myndighet godkänt återställer en torvmark som ursprungligen varit öppen eller en torvmark med glest trädbestånd eller en skoglig vårdbiotop.

Genom propositionen försöker man förbättra möjligheterna till odling av skog med varierande åldersstruktur i syfte att främja sådan marknadslös nytta som vanliga ekonomiskogar genererar. De föreslagna ändringarna om odling av skog med varierande åldersstruktur ökar möjligheterna att nå mångfaldsmålen med hjälp av skogsskötsel. Odlning av skog med varierande åldersstruktur inverkar positivt på skogslevande arter som kräver skiktad skog och ett kontinuerligt skogstäckte.

Ett mångsidigare urval trädslag ökar lövträdens andel och således blandskogarna. Den föreslagna förnyelseskylldigheten jämte tidsgränser uppmuntrar dessutom till odling av snabbt växande lövträd bland barrträden. Större andel lövträd främjar ökad mångfald och hjälper naturen att anpassa sig när klimatförändringen framskrider.

När grovleks- och ålderskriterierna stryks i fråga om förnyelseavverkning blir det möjligt att odla skog med kortare omloppstider än nu. Fast regleringen stryks förändras inte skogarnas åldersstruktur i någon betydande mån, eftersom den gällande skogslagens grovleks- och ålderskriterier sällan av ekonomiska orsaker begränsar de omloppstider som tillämpas för närvarande. Att gränserna för förnyelsemognad slopas har endast ringa direkt inverkan på omfattningen av de med tanke på mångfalden värdefullaste och äldsta skogarna, eftersom de får avverkas även enligt de nuvarande bestämmelserna.

Dessutom föreslås att beståndsvårdande avverkning inte i enlighet med de nuvarande bestämmelserna ska inriktas på låggallring, då man i huvudsak avverkar trädbestånd som är kortare än det förväxande trädbeståndet. Genom beståndsvårdande avverkning som genomförs som höggallring kan skogsägarna förlänga omloppstiden för skogsodlingen, och då inverkar ändringen i motsatt riktning mot slopandet av grovleks- och åldersbegränsningarna. Dessutom kan höggallring av drivningstekniska orsaker på lång sikt producera mera död ved, som är viktig för många skogslevande arter, än låggallring. Dessutom bevarar höggallring skogstäckte längre.

I propositionen definieras särskilt viktiga livsmiljöer som små områden eller områden av mindre betydelse i ekonomiskt hänseende. I motiveringen till den gällande skogslagen konstateras att de särskilt viktiga livsmiljöerna i regel är objekt med liten yta, men i skogslagen definieras endast små skogsholmar med fastmarksskog klart som små. Definitionen är avsedd att beskriva den gällande praxisen och i praktiken medför propositionen ingen förändring i nuvarande praxis, eftersom områdena redan nu i allmänhet tolkas som små. I dag är medianen av arealen för särskilt viktiga livsmiljöer ca 0,35 hektar och den genomsnittliga arealen omkring 0,6 hek-

tar. Naturobjektens genomsnittliga arealer varierar livsmiljöspecifikt, vilket innebär att arealerna för objekt som inte är så viktiga med tanke på skogsbruket i allmänhet är större än för trädrika objekt. Till exempel enligt Finlands skogscentrals statistik över privat-skogar är arealen för objekt som betraktas som trädfattiga torvmarker ca 1,09 hektar medan arealen för källområden är i genomsnitt omkring 0,24 hektar och för bördiga kärr 0,50 hektar. Enligt forskarnas uppskattning uppgår arealen för ca 15 procent av de nuvarande särskilt viktiga livsmiljöerna till över en hektar. Däremot kan en stor del av de sist nämnda objekten bedömas vara ekonomiskt obetydliga, till exempel torvmarkerna med låg avkastning, för vilka propositionen inte medför några ändringar jämfört med skogslagens 10 §.

I propositionen tillåts, liksom redan enligt de nuvarande bestämmelserna, försiktiga åtgärder när man kan trygga att viktiga särdrag hos livsmiljöerna bevaras, och å andra sidan minskas det ekonomiska bortfallet till följd av begränsningarna i användningen av livsmiljöerna.

I propositionen föreslås att till skogslagen fogas skogsfräkengrånkär, hjortrongrånkär, källkär samt brunmossar i landskapet Lapp-land vid sidan av de nuvarande livsmiljöerna. Sammanhängande källkär räknas redan nu delvis till objekten enligt 10 § i den nuvarande skogslagen, eftersom de utgör omedelbara närmiljöer för källor. Skogsfräkengrånkär är klassade som en starkt hotad naturtyp och hjortrongrånkär och källkär som äventyrliga.

Jämfört med den nuvarande lagstiftningen föreslås noggrannare definitioner av områdenas särdrag. Genom ändringarna kan man främja att områden enligt 10 § i skogslagen bevaras genom att minska antalet avverkningar som utförs av misstag i de ovannämnda områdena. Sådana avverkningar har kunnat genomföras i situationer där varken skogsägaren eller skogsfackmännen har identifierat en särskilt viktig livsmiljö enligt skogslagen. För att uppnå ovannämnda mål föreslås i propositionen dessutom anmälningsskyldighet till regionenheten i fråga om kända särskilt viktiga livsmiljöer samt andra motsvarande viktiga särskilda områden, om

det finns ett sådant område på eller i närheten av behandlingsområdet för en avverkning enligt anmälan om användning av skog. Dessutom innehåller förslaget en bestämmelse om att regionenheten avgiftsfritt ska ge förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen.

De föreslagna ändringarna av skogslagens tillämpningsområde främjar tryggheten av naturens mångfald och förtydligar nuvarande praxis. Enligt propositionen ska skogslagen inte tillämpas på områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller på andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark. Ändringen möjliggör specialbehandling på framtida skyddsområden, med vilken strävan är att utöka områdenas särskilda naturvärden. Specialbehandlingen kan gå ut på att till exempel återställa livsmiljöer eller utöka mängden murkna träd.

Propositionen kan antas ha en positiv inverkan på vattendragen, eftersom slopandet av skogsbrukets förnyelseskylldighet på lågproduktiva dikade torvmarker minskar istandsättningsdikningarna och närings- och sedimentbelastningen från dem. När det blir vanligare att odla skog med varierande åldersstruktur och beståndsvårdande avverkning oftare sker i form av höggallring minskar förnyelseavverkningarna och således behovet av markberedning samt den mängd näringsämnen och sediment som transporteras till vattendragen. Å andra sidan kan slopandet av grovleks- och ålderskriterierna vid förnyelseavverkning har motsatt inverkan, om det inverkar avsevärt på skogarnas omloppstider. Detta är dock osannolikt.

Propositionen antas inte ha någon betydande inverkan på skogarnas kolbindning och kolbalans. Odling av skog med varierande åldersstruktur kan ha en lätt positiv inverkan på kolbalansen i skogarna, medan slopandet av grovleks- och ålderskriterierna åter möjliggör kortare omloppstid, vilket minskar kollagret i trädbeståndet och marken. Det finns inga ostridiga forskningsrön om konsekvenserna för klimatet av att förnyelseskylldigheten upphör på lågproduktiva dikade torvmarker, liksom inte heller i fråga om odling av skog med varierande åldersstruktur.

3.3 Konsekvenser för företagen

Propositionen kan antas ha direkta positiva ekonomiska konsekvenser för de företag som köper upp virke och särskilt för skogsmaskinentreprenörerna, eftersom aktiviteten bland skogsägarna ökar och tiden för inlämnande av anmälan om användning av skog förkortas. Att grovleks- och åldersgränserna vid förnyelseavverkning stryks gör det dessutom möjligt att slå samman skogsbestånd och de sammanhängande behandlingsområdena blir således större. Större behandlingsområden minskar förflyttningarna av maskiner och effektiviserar således skogsmaskinentreprenörernas verksamhet och ökar skogsbrukets lönsamhet. En likadan effektiviserande inverkan på drivningslogistiken har dessutom den förkortade inlämnings tiden för anmälan om användning av skog, som gör drivningen smidigare.

Ändringarna i propositionen ökar virkesutbudet något på kort sikt, vilket förbättrar verksamhetsförutsättningarna för den industri som använder virke. När det gäller virkesutbudet förändrar de föreslagna ändringarna sannolikt inte förhållandet mellan virkesslagen, så det ökade utbudet gynnar såväl massa- och den mekaniska skogsindustrin som energiindustrin. När grovleks- och åldersgränserna stryks i fråga om förnyelseavverkning blir det möjligt att utföra avverkning i skogare som är yngre än enligt nuvarande praxis, varvid en större andel av det avlägsnade trädbeståndet inte uppfyller såg- eller fanerindustrins kvalitetskrav. Vid odling av skog med varierande åldersstruktur och höggallring i skog med jämn ålderstruktur riktar sig å andra sidan avverkningen mot de största träden, varvid andelen timmer blir större än vid normal låggallring. Med avseende på helheten kan det således inte anses inträffa några betydande förändringar i förhållandet mellan olika virkesslag.

Mångsidigare skogsbehandlingsmetoder och minskad reglering ökar behovet av mångsidig skogsplanering och ökar efterfrågan hos olika företag som erbjuder skogstjänster och som är specialiserade på alternativa metoder. Nya företag som erbjuder skogstjänster leder till att marknaden för pla-

nering och utförande av skogsbruksåtgärder utvecklas och differentieras.

3.4 Konsekvenser för myndigheterna

Propositionen har konsekvenser för Finlands skogscentrals enhet för offentliga tjänster och dess tillsyn över att skogslagen följs. De föreslagna ändringarna leder till att kontrollpraxisen förändras när förfarandet med anmälan om anläggande av plantbestånd upphör. Slopandet av anmälan om anläggande av plantbestånd frigör resurser vid Finlands skogscentral, vilket gör det möjligt att förskjuta tyngdpunkten i tillsynen över skogslagen från tillsyn över att anläggningsåtgärderna vidtagits till tillsyn över att skogsförnyelsen lyckats. Enligt 14 a § i den gällande skogslagen ska anmälan om anläggande av plantbestånd göras utan dröjsmål när de åtgärder för anläggande av plantbestånd som avses i 8 § 2 mom. har slutförts. Försummelse av förfarandet med anmälan om anläggande av plantbestånd är ändå inte straffbart, så följderna är att en betydande del av anmälningarna kommer först efter påminnelser. En betydande del av anmälningarna om anläggande av plantbestånd förblir ändå ogjorda trots påminnelserna, varvid information om vidtagna anläggningsåtgärder hämtas från alternativa informationskällor eller med hjälp av fältinspektioner. Tillsynen över förnyelseskyldigheten enligt skogslagen borde i sin helhet ske enligt en ny modell. I fortsättningen ska anläggningsåtgärderna inte längre övervakas på ett heltäckande sätt, utan inom kontrollverksamheten tillämpas ett tillräckligt urval, liksom för närvarande vid tillsynen över till exempel naturlig förnyelse. Vid tillsynen över förnyelseresultatet kommer särskild uppmärksamhet att fästas vid åstadkommandet av ett plantbestånd enligt 8 § i skogslagen.

I propositionen föreslås att förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer ska vara avgiftsfria. För regionenhetens förhandsbesked tas för närvarande ut 200 euro. Regionenheterna har ombetts ge endast enstaka förhandsbesked per år. Ändringsförslaget kan anses öka efterfrågan på förhandsbesked i någon mån och därigenom de resurser som Finlands miljöcentral behöver för dem. För-

handsbeskedet är emellertid väsentligt med tanke på skogsägarens rättsskydd. I oklara situationer kan skogsägaren få ett förhandsbesked och handla i enlighet med det. Förhandsbeskedet kan leda till särskilt viktiga livsmiljöer observeras i högre grad och därigenom påverka antalet objekt som bevaras. Slopandet av grovleks- och ålderskriterierna vid förnyelseavverkning minskar åter tillsynen i anslutning till den.

I propositionen föreslås också att den avverknings- och förnyelseplan som krävs för åtgärder på skyddsskogsområden slopas, vilket förenklar administrationen men inte förändrar målet att trygga skogarnas livskraft på skyddsskogsområdet. Avverkning och fullgjord förnyelseskyldighet samt skogsgränsens utveckling ska även i fortsättningen övervakas och följas noggrant med hjälp av förfarandet med anmälan om användning av skog. Ändringen kan dock antas minska de resurser som behövs för tillsynen i någon mån. Även slopandet av förfarandet med syn förenklar och påskyndar regionenhetens tillsynsprocess och effektiviserar således verksamheten. Sammantaget antas propositionen inte ha någon inverkan på Finlands skogscentrals statsbidrag.

4 Beredningen av propositionen

4.1 Beredningskedan och beredningsmaterial

Statsrådet godkände principbeslutet om Finlands nationella skogsprogram 2015 i mars 2008 och en revidering av det i december 2010. I principbeslutet konstateras att skogslagstiftningen revideras i enlighet med programmets mål.

Jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 23 augusti 2010 en arbetsgrupp för att bedöma hur skogsbehandlingsmetoderna kunde göras mångsidigare (JSM047:00/2010). Arbetsgruppens syfte var att utreda och bedöma på vilket sätt skogsbehandlingsmetoderna bör göras mångsidigare med hänsyn till skogsägarnas mål och de skogspolitiska riktlinjerna för hållbar skötsel och användning av skogarna. Arbetsgruppen lade fram ett förslag till revidering av

skogslagen som gällde de viktigaste linje- dragningarna, målen och åtgärderna för mångsidigare skogsbehandling (JSM:s publikationer 1/2011), som överlämnades till jord- och skogsbruksministeriet den 19 januari 2011. Den fortsatta arbetsgruppen för mångsidigare skogsbehandlingsmetoder (JSM044:00/2011), som jord- och skogsbruksministeriet tillsatte den 3 november 2011, fortsatte att bereda ändringen. Den fortsatta arbetsgruppen hörde experter på olika områden under sitt arbete. I den fortsatta arbetsgruppen fanns företrädare för jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, arbets- och näringsministeriet, Finlands skogscentral, Skogsforskningsinstitutet, Pellervon taloustutkimus, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter, Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, Forststyrelsen, Finlands viltcentral, WWF Finland, Finlands naturskyddsförbund, Skogsindustrin rf, METO-Skogsbranschens Experter rf, Finlands Skogsfastighetsägareförbund, UPM-Kymmene Oyj och Metsänhoitoyhdistys Kälajokilaakso. Arbetsgruppspromemorian (jms 2012:7), med ett förslag till ändring av skogslagen, överlämnades till jord- och skogsbruksministeriet den 17 augusti 2012. Arbetsgruppen var i övrigt enhällig, men miljöministeriet, WWF Finland och Finlands naturskyddsförbund meddelade avvikande mening som gällde i huvudsak tryggheten av den biologiska mångfalden och den förkortade tidsfristen för anmälan om användning av skog enligt skogslagen.

Jord- och skogsbruksministeriet beställde tre expertutredningar som stöd för beredningen. I samband med den första arbetsgruppsberedningen lät jord- och skogsbruksministeriet Skogsforskningsinstitutet göra en utredning om skogsägarnas inställning till mångsidigare skogsbehandlingsmetoder. Till stöd för den fortsatta arbetsgruppens arbete lät jord- och skogsbruksministeriet Pellervon taloustutkimus göra en utredning om skogsägarnas inställning till skogslagen. Dessutom gjordes en expertutredning om propositionens ekonomiska konsekvenser och konsekvenser för den biologiska mångfalden som ett konsortieprojekt mellan Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio, Fin-

lands miljöcentral och Skogsforskningsinstitutet.

Propositionen överensstämmer till centrala delar med arbetsgruppens förslag. Den fortsatta arbetsgruppen föreslog att 4 a § om skogsbruksplan skulle upphävas. För att säkerställa skogsägarnas rättsskydd bedömdes det dock nödvändigt att hålla kvar bestämmelsen i skogslagen. Det föreslås dock att bestämmelsen inskränks något vad gäller både innehållet och bemyndigandet, eftersom de minimikrav som ingår i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog, som utfärdats med stöd av den nuvarande bestämmelsen, har upplevts som alltför detaljerade. Av denna orsak är det nödvändigt att ge bestämmelsen ett flexiblere och mera allmänt innehåll, för att det för marknaden ska kunna utformas skogsbruksplaner på olika nivå vad innehållet och genomförandekostnaderna beträffar, varvid skogsägarna får större frihet att köpa planer som överensstämmer med deras behov från aktörer som erbjuder dessa tjänster.

I den proposition som beretts utifrån arbetsgruppens förslag till följd av konsekvensbedömningen preciseras den fortsatta arbetsgruppens förslag till definition av allmänna särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 §, definitionen av plantbestånd enligt 8 § i skogslagen samt tidsgränserna för förnyelsekyldigheten. Preciseringsdelen av definitionen av plantbestånd enligt 8 § i skogslagen samt ändringen av den fortsatta arbetsgruppens förslag till tidsgräns görs för att främja naturlig förnyelse. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet.

4.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Yttranden om propositionen begärdes av justitieministeriet, arbets- och näringsministeriet, finansministeriet, miljöministeriet, sametinget, Finlands Kommunförbund, Livsmedelssäkerhetsverket (Evira), Museiverket, agroforstvetenskapliga fakulteten vid Helsingfors universitet, forstvetenskapliga fakulteten vid Östra Finlands universitet, Landsbygdsverket, Forststyrelsen, Skogsforskningsinstitutet, Finlands miljöcentral, Skogs-

brukets utvecklingscentral Tapio, Finlands skogscentral, Finlands viltcentral, Ekomsätalouden liitto ry, Innofor Oy, Koneyrittäjien liitto, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf, METO – Skogsbrukets experter rf, Forstmästareförbundet rf, Skogsägarförbunden (7 st.), Skogsindustrin rf, Finlands sågar rf, Pellervon taloustutkimus PTT ry, Puunkorjuumestarit ry, Päijätteen metsänhoitoyhdistys, Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry, Finlands naturskyddsförbund, Finlands skogsfastighetsägarförbund, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC rf och Världsnaturfonden (WWF) Finlandsstiftelsen. Av de instanser som ombads yttra sig lämnade vissa skogsägarförbunden och Pääkaupunkiseudun Metsänomistajat ry inget yttrande.

Utöver de begärda yttrandena lämnades yttrandena av Lantmäteriverket, högsta förvaltningsdomstolen, Finsk Energiindustri rf, Jordägarnas förbund, Birdlife Finland rf, Miljöcheferna (Lojo, Forssa, Raseborg och Ingå), Luonto-Liitto, Finansbranschens Centralförbund, Fingrid Oyj, Natur och Miljö rf, Juhani Päivänen (Helsingfors universitet), Tornator, Erkki Lähde och Päijät-Hämeen Metsänomistajat ry. Dessutom begärde jord- och skogsbruksministeriet separata yttranden av professor Heli Peltola och professor Kari Mielikäinen i anslutning till den förnyelsekyldighet som föreslagits i utkastet till skogslag och skogsförordning.

Jord- och skogsbruksministeriet tillställdes totalt 52 yttranden.

I yttrandena konstaterades allmänt att det är motiverat att tillåta odling av skog med varierande ålderstruktur och att jämföra den med beståndsvårdande avverkning samt att slopa grovleks- och ålderskriterierna för förnyelseavverkning och att dessa är centrala ändringar i den nuvarande skogslagen. Ändringarna understöddes nästan utan undantag och det konstaterades att de baserar sig på skogsägarkårens undersökta attityder. I yttrandena framfördes emellertid flera utvecklingsförslag framför allt i anslutning till 5 § om beståndsvårdande avverkning i skog med varierande ålderstruktur. I yttrandena betonades att förutsättningarna för förfarandets användbarhet bör säkerställas i enlighet med målet.

Flera instanser påpekade i sina yttranden att propositionens tidsgräns för förnyelse-skyldigheten är för strikt i de förhållanden som råder i södra Finland. I flera yttranden framfördes dessutom att den genomsnittliga höjd som krävs av plantbestånd borde vara högre.

De synpunkter på särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen som framfördes i yttrandena var sinsemellan motstridiga. Flera instanser motsatte sig de nya livsmiljöerna men miljöministeriet, Finlands miljöcentral och miljöorganisationerna ansåg att propositionen till denna del innebär en försämring med tanke på den biologiska mångfalden jämfört med den nuvarande lagen. De föreslagna paragraferna om behandling av särskilt viktiga livsmiljöer (10 a och 10 b §) kommenterades allmänt så att bestämmelserna borde förtydligas.

I yttrandena framfördes motstridiga åsikter om undantagslov enligt 11 § i lagförslaget. Flera remissinstanser understödde att det i fortsättningen föreskrivs i skogslagen om det gränsvärde för ringa ekonomisk bortfall som är förutsättning för undantagslov i stället för i lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk. Särskilt miljöministeriet framförde dock som sin åsikt att motsvarande skyldighet för markägare att tåla skada och tröskeln för den skada man måste tåla inte är definierade på det föreslagna sättet. Dessutom framfördes i yttrandena att gränsvärdet för ringa bortfall är för högt, medan en del påpekade att det föreslagna gränsvärdet är lägre än den nuvarande tolkningen. När det gäller ansökan om undantagslov föreslogs också att undantagslov skulle få sökas först när man har ansökt om miljöstöd för bevarande av en särskilt viktig livsmiljö och detta inte har beviljats.

Under remissförhandlingen framförde flera instanser nästan enhälliga åsikter om att områden som i en generalplan anvisats för rekreation inte borde ställas utanför skogslagens tillämpningsområde, åtminstone inte helt och hållet. Dessutom motsatte sig miljöministeriet, Finlands miljöcentral och miljöorganisationerna det sista momentet i 2 §, där det hänvisas till den lag som kommer att ges om bekämpning av skogsskador.

Flera instanser ansåg att den tid på sju dygn som enligt lagförslaget krävs för anmälan om användning av skog är för kort, medan i första hand markägarnas och skogsindustrins företrädare förordade den föreslagna förkortningen av tidsfristen.

Under arbetat med att utveckla lagförslaget fäste justitieministeriet uppmärksamhet vid lagförslagets allmänna motivering och bland annat ansvaret för den som utarbetar stämpningsplanen samt tillämpningen av skogslagen och strafflagen. Dessutom föreslog justitieministeriet flertalet tekniska justeringar i de föreslagna paragraferna. Finansministeriet motsatte sig de ändringar som föreslagits i tillämpningsområdet och att bestämmelser om avgiftsfrihet för förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer ska ingå i skogslagen. Dessutom påpekade finansministeriet i sitt yttrande att i konsekvensbedömningen framfördes i första hand uppskattningar av den framtida utvecklingen och ändringarnas eventuella omfattning. I flera yttranden konstaterades emellertid angående detta att undersökt kunskap om konsekvenserna av till exempel odling av skog med varierande åldersstruktur finns att tillgå endast i begränsad utsträckning.

Flera instanser, till exempel miljöministeriet, Finlands miljöcentral och WWF Finland, påpekade att i lagförslaget beaktas inte konsekvenserna av det kraftigt växande tillvaratagandet av energived genom till exempel begränsningar, trots att det enligt forskningsrön kan ha konsekvenser för den biologiska mångfalden. Under den fortsatta beredningen företogs ändå inga ändringar i anslutning till detta, eftersom det inte är motiverat att föreskriva om inskränkningar i skogsbehandlingen utifrån slutanvändningen av virke.

De ändringsförslag som framfördes i yttrandena togs i tillämpliga delar i betraktande i den fortsatta beredningen av regeringens proposition. De ändringar som företogs under den fortsatta beredningen gick i synnerhet ut på att precisera tidsgränserna för förnyelse-skyldigheten och kriterierna för plantbestånd, tidsfristen för inlämnande av anmälan om användning av skog samt definitionerna och tillämpningsområdet. Under beredningen fästes särskild uppmärksamhet vid uppbyggnaden av 10 § i skogslagen, som gäller särskilt

viktiga livsmiljöer. Även ansvaret för den som utarbetar stämplingsplanen preciserade med straffrättsligt ansvar. Man försökte dock bibehålla ståndpunkterna från den arbetsgrupp som berett ändringen av skogslagen för ministeriet, om det inte framfördes nya vägande synpunkter till stöd för ändringsförslagen i yttrandena. De tekniska ändringsförslag som framförts i yttrandena har också beaktas i den fortsatta beredningen av propositionen och allmänna motiveringen och paragrafmotiveringen sågs över för att förtydliga de föreslagna ändringarna.

Med anknytning till propositionen ordnades vid jord- och skogsministeriet samråd och förhandlingar enligt 9 § i sametingslagen (974/1995).

5 Samband med andra propositioner

Enligt 2 § 1 mom. 1 punkten i den gällande skogslagen tillämpas skogslagen inte på skyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen (1096/1996). I den proposition som nu överlämnas, förtydligas och preciseras tillämpningsområdet enligt 2 § i skogslagen. Avsikten är att föreskriva om skogsla-

gens tillämpningsområde på så sätt att utöver det ovannämnda ska lagen inte heller tillämpas på områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller på andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark. I regeringens proposition med förslag till lag om bekämpning av skogsskador är avsikten att koppla tillämpningen av den till de skogsområden där skogslagen tillämpas. Till denna del avviker tillämpningsområdet inte från tillämpningsområdet för den gällande lagen om bekämpning av insekts- och svampskador i skog (263/1991), som föreslås bli upphävd genom lagen om bekämpning av skogsskador. Å andra sidan har bestämmelserna om statens skadeståndsskyldighet vid skogsskador i lagen om bekämpning av skogsskador ändå kopplingar till de ovan förklarade områdena som ställs utanför skogslagens tillämpningsområde. I skogslagen föreslås också några hänvisningar till den föreslagna lagen om bekämpning av skogsskador. Det finns således en sådan koppling mellan propositionerna att det är ändamålsenligt att behandla dem samtidigt.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Skogslagen

2 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att 2 § i skogslagen ändras i sin helhet. Egentliga innehållsmässiga ändringar föreslås dock endast i fråga om följande saker.

Det föreslås att 2 § 1 mom. 1 punkten i den gällande skogslagen ändras så att förutom att skogslagen inte tillämpas på skyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen ska den inte heller tillämpas på områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller på andra statsägda områden som sköts i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark. Dessutom flyttas paragrafens nuvarande 2 mom. jämte sakinnehåll till 1 mom. 6 punkten. Samtidigt blir paragrafens nuvarande 6 punkt 5 punkt. Det föreslås också att till 1 mom. fogas en ny 7 punkt, enligt vilken skogslagen inte tillämpas på målområden för försvarsmaktens skjutområden. De sistnämnda områdena omfattar några tiotusentals hektar.

Områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål är vanligtvis blivande naturskyddsområden som inte har inrättats officiellt av statsrådet eller miljöministeriet. Beslut om skydd av dessa områden har fattats särskilt redan tidigare i samband med beslut om nationella skyddsområdesprogram, nätverket Natura 2000 eller till exempel fysiska planer. Som ett förvärv för skyddsändamål kan betraktas till exempel en åtgärd genom vilket det aktuella området överförs till balansräkningen för den enhet som ansvarar för Forststyrelsens skyddsområden. Forststyrelsen har genom egna beslut skyddat cirka 685 000 hektar skog som tidigare använts för skogsbruk. Här ingår objekt enligt skyddsprogrammen, skyddsskogar och andra skyddsobjekt. Statens skogsegendom sköts av Forststyrelsen, som är ett affärsverk som lyder under jord- och skogsbruksministeriet. Forststyrelsen förvaltar ekonomiskogar, nationalparker samt strandområden och strandtomter som är planlagda för strandbyggnad. Med en myndighet som förvaltar statsägd mark

avses här andra statliga ämbetsverk och inrättningar än Forststyrelsen. Det är sällan ändamålsenligt att behandla redan inrättade eller blivande skyddsområden i enlighet med skogsbrukspraxis och på områdena vidtas ofta åtgärder för att återställa dem som avviker från normal skogsbehandling. Preciseringsringen av 2 § 1 punkten i skogslagen motsvarar å andra sidan i huvudsak nuvarande praxis med undantag för kopplingen av skogslagens tillämpningsområde till regeringens proposition med förslag till lag om bekämpning av skogsskador. Forststyrelsens beslutanderätt när det gäller inrättandet av skyddsområden ändras inte väsentligt genom den föreslagna ändringen, eftersom statsrådet styr Forststyrelsens verksamhet. Dessutom är den föreslagna ändringen en åtgärd som främjar tryggheten av skogarnas mångfald.

Inga ändringar föreslås i innehållet i 2 § 3 mom. i den gällande skogslagen, men det är i fortsättningen 2 § 2 mom.

Såsom ovan konstateras (punkt 5. Samband med andra propositioner) var avsikten i regeringens proposition med förslag till lag om bekämpning av skogsskador att knyta tillämpningen av den till de skogsområden där skogslagen tillämpas. Eftersom skogslagen inte tillämpas på ovannämnda skydds- och skyddsbeslutsområden ska inte heller lagen om bekämpning av skogsskador tillämpas på dem. I de särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § i skogslagen ska i fortsättningen tillämpas lagen om bekämpning av skogsskador, på samma sätt som lagen om bekämpning av insekts- och svampskador tillämpas för närvarande, eftersom skogslagen tillämpas i dessa livsmiljöer.

I paragrafen om tillämpningsområde föreslås i stället för det nuvarande 3 mom. en bestämmelse som preciserar förhållandet mellan skyldigheterna enligt lagen om bekämpning av skogsskador och skogslagen. I den praktiska verksamheten, till exempel i särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § i skogslagen, kunde skogslagens åtgärdsbegränsningar i dessa livsmiljöer leda till att skogsskadorna hotar att breda ut sig, om man skulle iakttä enbart skyldigheterna enligt skogslagen. Exempelvis verksamhetsbegränsningarna i för-

slaget till 10 b § 3 mom. kunde i extrema fall leda till att skogsskadorna förvärras. Enligt förslaget till 3 mom. ska trots denna lag skadade träd borttransporteras på det sätt som anges i lagen om bekämpning av skogsskador. Enligt 2 § 5 punkten i lagen om bekämpning av skogsskador, som ska utföras, avses med skadat virke sådant skadat tall- eller granvirke som kan sprida skogsskadande insekter. Därtill ska mängden skadat granvirke med diameter på över 10 cm vid markytan enligt 6 § i samma lag vara minst 10 m³ per hektar och mängden skadat tallvirke minst 20 m³ per hektar för att kravet på bortkörning ska gälla. Träden kan ha försvagats till exempel till följd av stormskador. Denna bestämmelse riktar sig inte mot redan döda träd som finns i särskilt viktiga livsmiljöer och inte mot torrakor eller murkna träd, eftersom de inte betraktas som sådana skadade träd som avses i lagen om bekämpning av skogsskador. Mot de sistnämnda träden riktar sig således inget åtgärdstvång ens i en situation där skogsskador förekommer. Med stöd av det undantag som föreslås i 6 § i lagen om bekämpning av skogsskador och efter eget beslut får markägaren dock lämna kvar fler skadade träd i särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. i skogslagen samt i Natura 2000-områden som hör till skogslagens tillämpningsområde och där ökning av död ved kan vara ändamålsenligt, än lagen om bekämpning av skogsskador annars tillåter. Markägaren ska meddela regionenheten om att skadade träd inte körts bort. Regionenheten ska då kontrollera livsmiljöer och områden där skadade träd har lämnats kvar, mängden död ved i dessa miljöer och områden samt skogsskador som eventuellt sprids från de här områdena. Markägaren är skyldig att betala ersättning för skador som spridit sig till ekonomiskogar från dessa objekt.

2 a §. Definitioner. För att göra lagen tydligare föreslås i propositionen att till skogslagen fogas en ny paragraf med skogslagens centrala begrepp och definitioner av dem. I den nya paragrafen föreslås att drivning, förnyelseavverkning, beståndsvårdande avverkning, behandlingsområde, odling, naturlig skogsförnyelse och avverkare definieras. Begreppen förnyelseavverkning, beståndsvårdande avverkning och avverkare kan härle-

das ur innehållet i 5, 5 a och 7 § i den gällande skogslagen. De definitioner av dessa begrepp som föreslås i den nya paragrafen motsvarar således i huvudsak det nuvarande innehållet. I lagförslagets bestämmelser anses i beståndsvårdande avverkning ingå även odling av skog med varierande åldersstruktur och på grund av detta ingår i definitionen av beståndsvårdande avverkning i 3 punkten bland annat främjande av uppkomsten av plantmaterial. Nya begrepp som föreslås bli definierade i propositionen är drivning, behandlingsområde, odling och naturlig skogsförnyelse. Med drivning avses fällning eller kapning av träd och transport av virket från behandlingsområdet till avläggsplatser. Den föreslagna definitionen har kopplingar till den förnyelseskyldighet som föreskrivs i lagen. Ändringen jämfört med nuläget är att förnyelseskyldighet uppkommer på ett område också efter drivning av trädbestånd som fällt till följd av skogsskador. Med kapning avses här behandling av träd på ett område som drabbats av skogsskador, inte normal fällning. Som definition av behandlingsområde föreslås en bestandsfigur eller ett på en karta avgränsat område där de vidtagna avverkningsåtgärderna eller andra skogsvårdsåtgärder är av samma typ och i huvudsak sker inom hela området.

3 §. Ändring av markanvändningslag. I 3 § 3 mom. i den gällande skogslagen sägs att om skogsbruksmark som enligt en anmälan ska tas i annat bruk inte har tagits i sådant bruk inom tre år från att avverkning eller någon annan åtgärd avslutats, tillämpas skogslagen på området och på avverkningen eller på åtgärden av annat slag. Det föreslås att tidsfristen ändras till fyra år, eftersom den nuvarande tidsfristen på tre år har visat sig problematisk till exempel vid stora vägprojekt. Som faktiskt ibruktage kunde även i fortsättningen betraktas till exempel att grundläggningsarbetena inletts på byggnadsprojekt.

4 §. Nationellt och regionalt skogsprogram. En bestämmelse med motsvarande sakinhåll som 4 § i den gällande skogslagen föreslås i stället för den 26 § som redan tidigare upphävts i skogslagen. Av denna orsak föreslås att 4 § upphävs.

4 a §. Skogsbruksplan. Det föreslås att 1 mom. ändras så att innehållet blir mera flexibelt och allmänt, varvid blir möjligt att utforma skogsbruksplaner med olika innehåll och som kostar olika att genomföra för marknaden. Den nuvarande bestämmelsen har reglerat minimikravet på skogsbruksplanens innehåll mycket exakt och en del skogsägare har upplevt att de nuvarande minimikraven är onödigt detaljerade. Det bedöms dock fortfarande nödvändigt att behålla paragrafen i skogslagen för att säkerställa skogsägarnas rättsskydd. I vissa speciallagar, till exempel lagen om samfällda skogar (109/2003) och lagen om skogsvårdsföreningar (534/1998), föreskrivs att skogsbruksplanen är en förutsättning för uppkomsten av skogsägarens rättigheter eller skyldigheter. Enligt 1 mom. avses med skogsbruksplan en uppdaterad plan som gäller skötsel och användning av, naturvärden för samt virkestillgångar och tillståndet i en skogsägars skogar på en eller flera skogsfastigheter. De åtgärder som ingår i planen får inte strida mot de bestämmelser om skötsel och användning av skogar som gäller vid den tidpunkt då planen görs upp.

En ändring (1011/2012) av kyrkolagen (1054/1993), till vars ikraftträdande ikraftträdandet av de ändringar som företagits i 15 kap. i kyrkoordningen (1055/1993) är kopplat, har trätt i kraft den 1 januari 2013. Det föreskrivs inte längre att om utlåtande om skogsbruksplanen ska begäras av regionenheten. Av denna orsak föreslås att hänvisningen till kyrkoordningen stryks i 2 mom.

Det föreslås att också bemyndigandet i 3 mom. ändras så att förordning av statsrådet utfärdas vid behov.

2 kap. Drivning och skogsförnyelse

Det föreslås att rubriken för kapitlet ändras så att den motsvarar kapitlets innehåll bättre.

5 §. Beståndsvårdande avverkning och tillhörande förnyelseskyldighet. I det gällande 5 § 1 mom. definieras beståndsvårdande avverkning så att beståndsvårdande avverkning ska utföras på ett sätt som främjar det bestånd som kvarstår på området. Avverkning-

en ska utföras så att ett utvecklingsdugligt och tillräckligt trädbestånd kvarstår på avverkningsområdet. Den egentliga definitionen av beståndsvårdande avverkning ingår i 2 a § i lagförslaget, och i förslaget till ändring av 5 § 1 mom. föreskrivs åter närmare om det egentliga utförandet av beståndsvårdande avverkning. I 5 § 1 mom. i lagförslaget föreskrivs att beståndsvårdande avverkning ska utföras så att det efter avverkningen kvarstår ett tillräckligt, utvecklingsdugligt trädbestånd jämnt fördelat på behandlingsområdet. Avsikten är att föreskriva närmare om det återstående trädbeståndets fördelning på behandlingsområdet genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning av statsrådet föreskriva så att inom ett behandlingsområde som är mindre än 0,3 hektar där det finns endast litet eller helt saknas utvecklingsdugliga trädbestånd. Dessa områden kan ha uppkommit till följd av till exempel stormskador eller efter luckhuggning. När trädbeståndet på behandlingsområdet värderas beaktas trädbeståndet på hela behandlingsområdet. Den arealgräns på 0,3 hektar som nämns här är kopplad till den gräns för förnyelseskyldighet som föreskrivs nedan i 5 a §. Bedömningen av vad som är ett tillräckligt, utvecklingsdugligt trädbestånd efter beståndsvårdande avverkning påverkas på nuvarande sätt av behandlingsområdets geografiska läge, växtplatsen, den övre höjden samt som en nyhet av hur avverkningen genomförts. Den övre höjden definieras för närvarande i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog och den föreslagna definitionen här har samma innehåll.

I och med att utförandet av beståndsvårdande avverkning preciseras i skogslagen och den statsrådsförordning som utfärdas med stöd av den anses beståndsvårdande avverkning omfatta även metoder för odling av skog med varierande åldersstruktur. Odling av skog med varierande åldersstruktur har tillämpats till exempel i Mellanuropa och i de västra delarna av Nordamerika, och även i Finland har skogsägarnas intresse för dessa metoder ökat. Som metoder för odling av skog med varierande åldersstruktur betraktas

avverkning genom plockhuggning och luckhuggning.

Sättet att utföra beståndsvårdande avverkning påverkar kvantiteten på det kvarvarande trädbeståndet efter avverkningen så att för det trädbestånd som kvarstår vid odling av skog med varierande åldersstruktur föreskrivs genom förordning av statsrådet en minimikvantitet som avviker från minimikvantiteten vid odling av skog med jämn åldersstruktur. Det är motiverat med skilda gränser för minimikvantiteterna, eftersom den beståndsvårdande avverkningen vid odling av skog med varierande åldersstruktur måste vara kraftig för att det ska vara möjligt att utveckla en skog med varierande åldersstruktur. Vid odling av skog med varierande åldersstruktur har beståndsvårdande avverkning med andra ord två syften med avseende på trädbeståndets tillväxt: den förbättrar växtförhållandena för de kvarstående träden och åstadkommer tillräckliga växtförhållanden för uppkomsten av nya plantor. Det är inte motiverat att föreskriva väldigt små minimikvantiteter för all beståndsvårdande avverkning, eftersom undersökningar visar att vid sedvanlig beståndsvårdande avverkning upplever skogsägarna att de gränser för det kvarvarande trädbeståndet som föreskrivs med stöd av den nuvarande skogslagen förbättrar deras rättsskydd och olika mål för skötseln av egendomen. I jämn gammal skog försämrar alltför kraftig beståndsvårdande avverkning skogens avkastning.

Ovannämnda arealgräns på 0,3 hektar baserar sig på sättet att utföra luckhuggning och att den jämföras med beståndsvårdande avverkning i lagförslaget. Enligt förslaget kan öppningar på mindre än 0,3 hektar uppkomma på ett större behandlingsområde vid luckhuggning. Då beräknas kvantiteten på det kvarvarande utvecklingsdugliga trädbeståndet som ett medeltal vägt med arealen av öppningarna på mindre än 0,3 hektar och områdena mellan dem. Bestämmelser om dessa detaljer utfärdas genom förordning av statsrådet med stöd av förslaget till ändring av 4 mom.

Alltför kraftig beståndsvårdande avverkning ska leda till förnyelseskyldighet på behandlingsområdet. Enligt förslaget till 5 § 2 mom. medför en beståndsvårdande avverk-

ning skyldighet att förnya skogen, om kvantiteten och kvaliteten på det kvarvarande trädbeståndet inte är tillräckliga för att vidareutveckla det beståndet. Detta gäller även luckhuggning när detta avverkningssätt utförs så att det inte längre kvarstår ett med tanke på helheten tillräckligt trädbestånd i öppningarna och områdena mellan dem. Vid denna luckhuggning förutsätts ändå inte att trädbestånd på mellanområdet som är till olägenhet för plantbeståndets utveckling ska röjas, utan förnyelseskyldigheten ska kunna fullgöras endast inom dessa öppningar när trädbeståndet på mellanområdet uppfyller kraven i lagen. Innehållsmässigt motsvarar förslaget skogslagens nuvarande logik, som man kan sluta sig till av den nuvarande skogslagens uppbyggnad, särskilt 5 § i skogslagen ("...ett utvecklingsdugligt och tillräckligt trädbestånd kvarstår.") och de preciserande bestämmelser som utfärdats med stöd av den. Enligt 7 § i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog anses den skyldighet att åstadkomma återväxt som avses i 8 § 1 mom. i skogslagen ha uppkommit efter beståndsvårdande avverkning, om det utvecklingsdugliga trädbeståndet till följd av avverkning understiger minimitätheten för ett utvecklingsdugligt trädbestånd och åstadkommandet av ett nytt trädbestånd är ändamålsenligare i ekonomiskt hänseende än att låta trädbeståndet fortsätta växa. Med avseende på 80 § 1 mom. i grundlagen vore den föreslagna ändringen en klar precisering, eftersom grunderna för den för markägaren bindande skyldigheten i fortsättningen föreskrivs klarare i lag. Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Genom lag ska dock utfärdas bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag. Enligt den föreslagna ändringen av 5 § 2 mom. fullgörs förnyelseskyldigheten när ett plantbestånd har åstadkommit på området i enlighet med 8 §.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om bedömning av det kvarvarande trädbeståndet när det är fråga om ett område där det redan uppkommit ett plantbestånd på behandlings-

området. I förslaget till ändring av 5 § 3 mom. sägs att om behandlingsområdet inbegriper ett sammanhängande plantbestånd enligt 8 §, ska det område som utgörs av beståndet inte räknas in i behandlingsområdet vid bedömningen av trädbeståndets tillräcklighet. Undantaget hänvisar till behandlingsområden där det utförts luckhuggning under tidigare år.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande att utfärda förordning som preciseras jämfört med nuläget med särskild hänsyn till olika avverknings sätt. Enligt 4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet närmare bestämmelser om tillräcklig kvalitet, kvantitet och fördelning utifrån avverknings sättet av det utvecklingsdugliga trädbeståndet efter beståndsvårdande avverkning i olika delar av landet och på olika växtplatser.

I samband med att paragrafen ändras föreslås att rubriken ändras så att den börjar motsvara paragrafens nya innehåll.

5 a §. Förnyelseavverkning och tillhörande förnyelseskyldighet. Enligt 5 a § 1 mom. i den nuvarande skogslagen får förnyelseavverkning utföras när trädbeståndet har uppnått en tillräcklig grovlek eller ålder eller om särskilda skäl annars talar för det. Vid bedömningen av förnyelseavverkning är det främsta kriteriet för närvarande grovlek. I regeringens proposition med förslag till den nuvarande skogslagen (RP 63/1996 rd) har konstaterats att förnyelseavverkning får dock i vissa fall utföras innan trädbeståndet har uppnått den minimigrovlek eller minimiålder förnyelseavverkning förutsätter. Sådana särskilda orsaker som talar för tidigareläggning av en förnyelseavverkning har varit bland annat en svag ekonomisk avkastning som beror på dålig kvalitet, underbestockning eller någon motsvarande orsak. Undantag har varit möjliga också om skogsbeståndet har anlagts för ett särskilt ändamål, såsom julgransodling, odling av energivirke med kort omloppstid eller produktion av specialvirke.

I propositionen föreslås att grovleks- och ålderskriterierna slopas för att förtydliga bestämmelserna och öka skogsägarna beslutanderätt i fråga om skötseln av deras egendom. Då kunde skogsägaren till exempel vid behov frigöra kapital som är bundet i skogen för alternativa objekt som ger bättre avkastning. I

skogsbestånd med varierande åldersstruktur är det dessutom svårt att bestämma grovleks- och ålderskriterier, eftersom det i en skog med varierande åldersstruktur samtidigt växer plantor, unga utvecklingsdugliga träd och förnyelsemogna träd. Även om man vid odling av skog med varierande åldersstruktur försöker undvika förnyelseavverkning, kan det av skogsvårdsskäl vara motiverat att övergå till odling av skog med jämn åldersstruktur med hjälp av förnyelseavverkning till exempel när rotticka förekommer eller när förnyelsen misslyckats. Strävan med de föreslagna bestämmelserna är inte att göra det svårare för skogsägaren att med hjälp av behandling övergå från skog med jämn åldersstruktur till skog med varierande åldersstruktur eller tvärtom.

I lagförslaget föreslås att den förnyelseskyldighet som följer på förnyelseavverkning preciseras. Förnyelseavverkning definieras egentligen i 2 a § i lagförslaget, men i förslaget till 5 a § 1 mom. föreskrivs att avslutad förnyelseavverkning medför en skyldighet att förnya skogen. Av definitionen av drivning i 2 a § följer att som förnyelseavverkning betraktas även drivning av trädbestånd som fällt till följd av skogsskador. I förslaget till 1 mom. anses en förnyelseavverkning vara avslutad när drivningen har lett till att det har uppkommit ett kalhygge på mer än 0,3 hektar på behandlingsområdet. I 1 mom. bestäms dessutom preciserat om förnyelseskyldigheten så att förnyelseskyldigheten är fullgjord när ett plantbestånd har åstadkommit på området på det sätt som föreskrivs i 8 §.

I lagförslaget uppkommer ingen förnyelseskyldighet i fråga om en enskild avverkningsyta som är mindre än 0,3 hektar. Om det utförs flera avverkningsytor på mindre än 0,3 hektar på behandlingsområdet och de mellanliggande områdena är enhetliga vad trädbeståndets åldersstruktur beträffar, tillämpas på åtgärden den föreslagna 5 §, eftersom avverkningsytan då till sin natur är en beståndsvårdande avverkning och inte en förnyelseavverkning.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om undantag då någon förnyelseskyldighet inte föreligger efter avslutad förnyelseavverkning. Områden för vilka undantag föreslås är sådan dikade torvmarker som är lågproduktiva med

avseende på virkesproduktion och ursprungligen öppna eller med glest trädbestånd torvmarker eller skogliga vårdbiotoper. Återställande främjar ofta inte bara biologisk mångfald utan också viltvårdsmål, till exempel genom att livsmiljöerna för hönsfåglar blir mångsidigare. Återställande är också en åtgärd för att genomföra Finlands handlingsprogram för bevarande och hållbart nyttjande av biologisk mångfald 2013–2020. Med lågproduktiv torvmark avses sådana dikade torvmarker där den årliga tillväxten av stamvirke är mindre än en kubikmeter fast mått per hektar, varvid de är lågavkastande tvinmarker eller impediment. Ändringen gör det möjligt att få avkastning av redan gjorda investeringar, eftersom man på dessa för skogsbruk olämpliga områden inte för närvarande kan utföra drivning på grund av de ekonomiska begränsningar som uppstår till följd av de krav som hänför sig till åstadkommandet av nytt trädbestånd och ordnandet av vattenhushållningen. Dessutom gör förslaget det möjligt att återställa torvmarknaturen på områden som inte har omvandlats till skogsmark. Även om avsikten inte är att förnya ett område för skogsodling, borde man vid förnyelseavverkning på lågproduktiva dikade torvmarker ändå lämna kvar ett trädbestånd som främjar biologisk mångfald på behandlingsområdet. Härigenom kunde man möjliggöra att en del av områdena med tiden på naturlig väg kunde utvecklas till skogsområden enligt FAO:s definition. Återställande borde basera sig på en av en myndighet eller regionenheten godkänd plan.

I 5 a § 1 mom. i den nuvarande skogslagen föreskrivs att förnyelseavverkningen får utföras så att naturlig förnyelse eftersträvas, om området utifrån trädbeståndet, marken och ytvegetationen enligt en förhandsbedömning har tillräckliga förutsättningar för att naturligt plantmaterial ska bildas. I förslaget till ändring av paragrafen konstateras inte längre förnyelsesättet på samma sätt som i 5 a § 1 mom. i skogslagen, som det redogörs för ovan, utan avsikten är att föreskriva närmare om förnyelsesättet i 8 § i lagförslaget.

I 3 mom. ingår ett bemyndigande för statsrådet. Enligt det utfärdas närmare bestämmelser om torvmarker som ska anses vara lågproduktiva, om trädbestånd som ska kvar-

stå på sådan torvmark och om förfarandet när godkännande av återställandet söks vid behov genom förordning av statsrådet. Avsikten är att genom förordning av statsrådet bestämma så om det trädbestånd som ska finnas kvar på lågproduktiv torvmark att området fortfarande har förutsättningar att i fortsättningen utvecklas till en skog enligt FAO:s definition. I förordningen ska dessutom bestämmas att förutsättningen för skogscentralens eller myndighetens godkännande är att instansen i fråga tillställs bland annat tillräckliga handlingar om områdets lämplighet som en skoglig vårdbiotop eller om att området ursprungligen varit med glest trädbestånd.

I samband med ändringen av paragrafen paragrafen ändras rubriken så att den motsvarar paragrafens nya innehåll.

5 b §. Avverkning på särskilda områden. Det föreslås att 5 b § i den gällande skogslagen ändras i sin helhet så att i fortsättningen föreskrivs där om det som ingår i den nuvarande 6 §. Det föreslås att ordalydelsen i paragrafens svenska rubrik ändras jämfört med den nuvarande 6 §. Genom ändringen sammanförs beståndsvårdande avverkning, förnyelseavverkning och avverkning på särskilda områden lagtekniskt till samma sammanhang. I samband med ändringen föreslås att det nuvarande innehållet i 2 mom. utökas med en hänvisning till anmälan om användning av skog. Enligt förslaget till 2 mom. får skog som används till forskning, undervisning eller något annat särskilt ändamål behandlas på det sätt som användningsändamålet förutsätter. Då ska åtgärderna på behandlingsområdet och deras motivering framgå av anmälan om användning av skog.

6 §. Hur drivning utförs. Förslaget till 6 § 1 mom. har nästan samma ordalydelse som 5 b § i den gällande skogslagen. Jämfört med den nuvarande 5 b § föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar sakinnehållet bättre. I förslaget till 1 mom. bestäms om den omsorgsfullhet som ska iakttas vid avverkning och åtgärder i samband med den. Bestämmelser om sakinnehållet föreslås i 6 § för att man ska uppnå den lagtekniska konsekvens och enhetlighet som förklaras i motiveringen till 5 b §.

I 2 mom. ingår ett nytt bemyndigande för statsrådet. Enligt det utfärdas närmare be-

stämmelser om när träd ska anses vara skadade, antalet skadade träd och skador i terrängen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

7 §. Avverkarens och planerarens ansvar. I 7 § 1 mom. i den gällande skogslagen föreslås endast visa tekniska korrigeringar av ordalydelsen utan att sakinhållet ändras. I bestämmelsen betonas fortfarande avverkarens ansvar. I 7 § bestäms inte längre om det som ingår i 7 § 2 mom. i den nuvarande skogslagen, utan motsvarande sak ingår i 7 punkten i den nya 2 a §, som innehåller definitioner. Enligt punkten avses med avverkare markägaren eller, när avverkningsrätten har överlåtits till någon annan, den som innehar rätten. Begreppet innehavare av avverkningsrätten ska fortfarande ha samma etablerade innebörd som tidigare när det använts inom skogsbranschen.

I lagförslaget föreslås att den nuvarande 7 § kompletteras så att avverkningsansvaret utvidgas genom förslaget till 2 mom. så att ansvaret gäller inte bara innehavaren av avverkningsrätten utan också den som utarbetar stämplingsplanen. Genom att ändra avverkarens ansvar beaktas att den som utarbetar stämplingsplanen ansvarar för att planen är laglig. Även i förarbetena till den gällande skogslagen har det framförts att ansvaret också kan rikta sig mot den som planerar stämplingsplan. Skogslagens ordalydelse har dock inte möjliggjort denna tolkning. Trots den föreslagna ändringen förblir de grundläggande principerna för ansvarsfrågorna oförändrade. När man bedömer ansvaret för innehavaren av avverkningsrätten och planeraren är det fråga om en helhetsprövning i varje enskilt fall. I förslaget till 2 mom. sägs att om avverkningsavtalet åtföljs av en stämplingsplan som styr avverkningen och som innehåller uppgifter om planerade avverkningar indelade enligt avverknings sätt och i form av avgränsningar på en karta anger de särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. i skogslagen som är kända, ansvarar den som utarbetat stämplingsplanen för att planen följer bestämmelserna i skogslagen. Enligt bestämmelsen tar den som utarbetat stämplingsplanen på sig ansvaret genom att underteckna planen eller fastställa den på något annat sätt. Med det sistnämnda avses till

exempel en stämplingsplan som planeraren levererar i elektronisk form.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om bedömning av avverkarens och planerarens ansvar. Enligt förslaget till 3 mom. ska det när ansvaret för avverkaren och den som utarbetat stämplingsplanen bedöms beaktas om den genomförda avverkningen byggt på en i 2 mom. avsedd stämplingsplan och om avverkaren informerats om i 10 § 2 mom. avsedda särskilt viktiga livsmiljöer i enlighet med 7 a §.

Genom skogslagen ska inte heller i fortsättningen regleras avtalsbaserade privaträttsliga relationer mellan innehavaren av avverkningsrätten och markägaren. Å andra sidan kan innehållet i ett privaträttsligt avtal i enskilda fall påverka bedömningen av mot vem ansvaret enligt skogslagen borde riktas. Avsikten är inte heller att genom skogslagen reglera avtalsbaserade privaträttsliga relationer mellan innehavaren av avverkningsrätten och entreprenörer som denne anlitar. Innehavaren av avverkningsrätten kan naturligtvis inte överföra sitt ansvar enligt skogslagen vidare, till exempel på en entreprenör som han eller hon anlitar.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande för statsrådet. Enligt bestämmelsen utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i stämplingsplanen vid behov genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

I samband med att paragrafens sakinhåll utvidgas ändras rubriken så att den bättre motsvarar den helhet som regleras i paragrafen.

7 a §. Markägarens och skogscentralens anmälningsskyldighet. I den nya 7 a § föreskrivs om skyldighet för markägaren att i samband med överlåtelse av avverkningsrätt informera om särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. i skogslagen som är antecknade i anmälan om användning av skog. I förslaget till 7 a § 1 mom. bestäms dessutom om den skyldighet som ankommer på den som gör anmälan om användning av skog. I bestämmelsen sägs att samma skyldighet att lämna information gäller en representant för markägaren som gör anmälan.

Även för regionenheten föreslås skyldighet att meddela markägaren och sådana representanter för markägaren och innehavare av av-

verkningsrätt som den känner till särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. i skogslagen som regionenheten känner till. Dessutom ska regionenheten, när den känner till saken, vara skyldig att meddela nämnda aktörer om beslut av förekomst av en art som åtnjuter särskilt skydd eller en skyddad naturtyp enligt naturskyddslagen, ett område i nätverket Natura 2000 och något annat motsvarande område utifrån myndighetsuppgifter. Med de sistnämnda avses till exempel en fast fornlämning som fredats genom lagen om fornminnen (295/1963). Bestämmelser om samtliga ovannämnda föreslås ingå i 2 mom. Regionenhetens ovan nämnda anmälan är till sin karaktär teknisk och medför i sig inte några fördelar, rättigheter eller skyldigheter för någon. Dessutom ska regionenheten enligt förslaget till 3 mom. omedelbart underätta närings-, trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) när skogscentralen får in en anmälan om användning av skog om det behandlingsområde eller en del av det som ingår i anmälan, berörs av beslutet enligt 2 mom. 2 eller 3 punkten.

Genom de anmälningsskyldigheter som förklaras ovan förbättras rättsskyddet för innehavare av avverkningsrätt och främjas biologisk mångfald genom att man minskar sådana oavsiktliga avverkningarna som försämrar särdragen hos särskilt viktiga livsmiljöer. Med stöd av 47 § i naturvårdslagen är det förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är viktiga för att en art som kräver särskilt skydd ska kunna fortleva. Förbudet träder i kraft när den regionala NTM-centralen har fattat beslut om gränserna för området och delgivit beslutet. Arter som åtnjuter särskilt skydd är sådana hotade arter som uppenbart hotas av utrotning. Områden som hör till de naturtyper som föreskrivs i 29 § i naturvårdslagen (skyddade naturtyper) och befinner sig i naturtillstånd eller i ett därmed jämförbart tillstånd får inte ändras så att detta äventyrar naturtypens karaktäristiska drag. Sådana naturtyper är bland annat naturliga dungar som till betydande del består av ädla lövträd, hassellundar och klubbalskärr.

I förslaget till 4 mom. bestäms också om skyldighet för markägaren och dennes representant att informera innehavaren av avverk-

ningsrätten om sådan information enligt 2 mom. som de fått av regionenheten.

8 §. Att fullgöra förnyelseskyldigheten. Enligt 8 § 1 mom. i den gällande skogslagen ska efter förnyelseavverkning ett i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugligt plantbestånd åstadkommas på området. Detta har åstadkommits då de utvecklingsdugliga trädens medellängd är 1,3 meter och deras utveckling inte är omedelbart hotad av annan vegetation. För närvarande föreskrivs det inte någon tidsgräns för förnyelseskyldigheten. Före den ändring av skogslagen som trädde i kraft 2011 skulle vid skogsodling ett etablerat plantbestånd åstadkommas inom en rimlig tid. Vad som var en rimlig tid var emellertid inte definierat i bestämmelserna, men när lagen har tolkats har som en rimlig tid betraktats cirka 10 år i södra Finland, cirka 15 år i norra Finland och i exceptionellt svåra förhållanden 20 år efter avverkningen.

Enligt 12 § 2 mom. i förordningen om hållbar skötsel och användning av skog ska det vid naturlig skogsförnyelse efter åtgärderna för anläggande av plantbestånd på förnyelseytan inom 3–15 år beroende på det geografiska läget finnas en tillräcklig mängd plantor som har förutsättningar att utvecklas till ett plantbestånd som avses i 8 § 1 mom. i skogslagen. Vid tillsynen över att skogslagen följs har förutsättningarna ansetts tillräckligt när det finns ett tillräckligt antal cirka 10 centimeter höga utvecklingsdugliga plantor på förnyelseytan. Naturlig förnyelse av gran förutsätter tydlig plantsättning redan före förnyelseavverkningen. När det gäller skogsodling finns det ingen tidsgräns för utvecklingen av ett utvecklingsdugligt plantbestånd, eftersom plantbeståndets utvecklingsduglighet bedöms utifrån längden och livskraften. Vid skogsodling och naturlig förnyelse gäller förnyelseskyldigheten tills de utvecklingsdugliga trädens genomsnittliga höjd är 1,3 meter.

Enligt lagförslaget ska den genomsnittliga höjd som krävs av ett plantbestånd vara 0,4 meter för att förnyelseskyldigheten enligt 8 § i skogslagen ska vara fullgjord. Efter ändringen används inte längre 1,3 meter som definition på ett utvecklingsdugligt plantbestånd. Den föreslagna ändringen förkortar

markägarens skyldighet att sköta eftervården efter plantsättningen.

Dessutom preciseras formuleringen i 8 § 1 mom. så att det bestäms om förnyelseskylldighet till följd av inte bara förnyelseavverkning utan också vissa fall av alltför kraftig beståndsvårdande avverkning i 8 § i stället för i 7 § i den nuvarande statsrådsförordningen. I den sistnämnda bestäms att skyldighet att åstadkomma ett nytt trädbestånd anses ha uppkommit även efter alltför kraftig beståndsvårdande avverkning om åstadkommandet av ett nytt trädbestånd är ändamålsenligare i ekonomiskt hänseende än att låta trädbeståndet fortsätta växa. Såsom förklarats ovan är den föreslagna ändringen även här en klar precisering med avseende på 80 § 1 mom. i grundlagen, eftersom det i fortsättningen föreskrivs mera detaljerat i lag om grunderna för en förpliktelse som är bindande för markägaren.

Enligt 1 mom. är en förnyelseskylldighet fullgjord när ett plantbestånd åstadkommits på behandlingsområdet. Det ska beroende på områdets geografiska läge åstadkommas senast inom 10–25 år efter det att den drivning som gett upphov till skyldigheten avslutats. Ett plantbestånd ska anses ha åstadkommits när det växer tillräckligt tätt, plantorna är jämnt fördelade, deras genomsnittliga höjd är 0,4 meter och deras utveckling inte är omedelbart hotad av annan vegetation. I propositionen föreskrivs för tydlighetens skull samma tidsgräns för både naturlig förnyelse och skogsodling inom vilken förnyelseskylldigheten ska fullgöras. Eftersom tidsfristen börjar löpa genast efter det att drivningen avslutats uppmontrar den vid både naturlig förnyelse och skogsodling till att omedelbart vidta anläggningsåtgärder, eftersom skyldigheten då kan fullgöras på ett kostnadseffektivt sätt.

Enligt den första meningen i 8 § 2 mom. i den nuvarande skogslagen ska åtgärderna för anläggande av plantbestånd slutas inom tre år från det att förnyelseavverkningen avslutades. Det föreslås att nuläget preciseras så att termen förnyelseavverkning ersätts med termen drivning. I propositionen betonas dessutom markägarens valmöjlighet när det gäller sättet att förnya skogen. Bestämmelser om åtgärderna för anläggande av plantbestånd samt om eventuella eftervårdsåtgärder efter

dem föreslås ingå i det ändrade 8 § 2 mom., för att det ska föreskrivas centraliserat på lagnivå om den helhet som markägaren ska genomföra efter drivningen. Enligt förslaget till ändring av 2 mom. ska förnyelsen dessutom få åstadkommas genom odling eller naturlig förnyelse. När naturlig förnyelse tillämpas ska behandlingsområdet har förutsättningar för plantuppkomst. Detta betyder att området enligt en förhandsbedömning som bygger på trädbeståndet, jordmånen och ytvegetationen erbjuder tillräckliga förutsättningar för uppkomsten av ett naturligt plantmaterial. Möjligheten att använda naturlig förnyelse ska vara kopplad till de förhållanden som ska råda för att naturlig förnyelse ska kunna anses lyckas. I detta avseende förändras inte praxisen jämfört med nuläget. Som ovannämnda anläggningsåtgärder anses utöver odling också röjning av träd och buskar som stör plantbeståndets tillväxt, gräsbekämpning samt markberedning och glering av vattenhushållningen. Skogsägaren ska vara skyldig att agera så att ett sådant plantbestånd som avses i förslaget till ändring av 8 § 1 mom. åstadkoms. Olika förhållanden och det förnyelsesätt som markägaren väljer medför olika åtgärdsbehov. Efter anläggningsåtgärderna ska man dessutom vid behov ombesörja hjälpplantering, hjälpsådd och annan eftervård av plantbeståndet. Av denna orsak ska de åtgärder som föreskrivs i 2 mom. vidtas vid behov, bland dem markberedning. Förslaget innebär en betydande förändring jämfört med nuläget. För närvarande sägs i 11 § 3 mom. i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog att om det vid naturlig förnyelse av skog inte har skett någon klar plantsättning före förnyelseavverkningen, ska på området företas markberedning, utom på försumpad momark och torvmark. Enligt momentet gäller skyldigheten också försumpad momark på Kaj-analands, Norra Österbottens och Lapplands regionenheters verksamhetsområde, om ingen klar plantsättning vid naturlig förnyelse har skett före förnyelseavverkningen. På grund av Skogsforskningsinstitutets undersökningar främjar markberedning på till exempel dikade skogskärr inte granens plantuppslag. Dessutom kan ändringen ha en

minskande inverkan på markberedning på till exempel torr momark.

I föregående stycke redogörs för åtgärder som eventuellt behövs efter anläggningsåtgärder, av vilka hjälpplantering och hjälpsådd enligt 8 § 2 mom. gäller både odlade plantbestånd och naturlig förnyelse. Vid naturlig förnyelse ingår dessutom upprätthållande av förutsättningarna för plantuppslag i annan eftervård. Det tillräckligt täta plantbestånd som krävs för att förnyelseskyldigheten enligt 8 § i skogslagen ska vara fullgjord förutsätter att kvantitativt och kvalitativt tillräckligt skogsodlingsmaterial används eller att tillräckliga och ändamålsenliga åtgärder vidtas vid naturlig förnyelse. I förslaget till 1 mom. förutsätts dessutom att plantorna för jämnt fördelade. Härigenom säkerställs att förnyelseskyldigheten gäller hela förnyelseytan och att plantorna inte bildar täta bestånd på vissa delar av förnyelseytan.

Enligt 8 § 4 mom. i den gällande skogslagen förfaller skyldigheten att åstadkomma ett nytt trädbestånd om plantbestånd inte växer på området trots åtgärder som är att betrakta som rimliga. Det kan gå så till exempel i samband med en naturkatastrof i plantbeståndet. Ett eventuellt misslyckande i samband med naturlig förnyelse ska med en gång rättas till genom odling innan skyldigheten förfaller. Enligt skogslagen förfaller skyldigheten utan något uttryckligt beslut, om skogscentralen inte vidtar åtgärder enligt 20 § i skogslagen för att få till stånd ett avtal om korrigerande åtgärder eller om skogscentralen inte gör framställning till Landsbygdsverket för att verket ska fatta ett förpliktande beslut om nödvändiga korrigerande åtgärder. Vad som är rimliga åtgärder för att åstadkomma ett plantbestånd samt nödvändiga korrigerande åtgärder bedöms i detta sammanhang. Det sakinhåll och den praxis som förklaras ovan kvarstår i förslaget till ändring av 8 §.

I förslaget till ändring av 8 § 4 mom. bestäms om en ny sakhet som gäller fullgörande av förnyelseskyldigheten när det är fråga om ett tillstånd för miljöåtgärder enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) och de åtgärdsbegränsningar som det innehåller och som hindrar fullgörandet av förnyelseskyldigheten enligt skogslagen. Det är

fråga om en sådan situation bland annat när ett tillstånd för miljöåtgärder förbjuder till exempel vissa åtgärder som är viktiga för förnyelsen på behandlingsområdet. Eftersom tillstånden för miljöåtgärder har olika innehåll, ska skogscentralen pröva varje enskilt fall när man bedömer om förnyelsen lyckats. I den första meningen i förslaget till 8 § 4 mom. sägs att om ett tillstånd till miljöåtgärder som avses i markanvändnings- och bygglagen och som gäller ett område enligt 2 § 1 mom. 4-6 punkten innehåller sådana åtgärdsbegränsningar för skogsbruket vars iakttagande inte medger att en förnyelseskyldighet enligt denna lag fullgörs, ska denna lag ändå anses ha följts.

Det föreslås att det nuvarande bemyndigandet i 8 § ändras till följd av de ändringar som förklaras ovan. Enligt bemyndigandet, som i fortsättningen ingår i 8 § 5 mom., utfärdas genom förordning av statsrådet bestämmelser om närmare tidsfrister för att åstadkomma ett plantbestånd enligt 1 mom. beroende på geografiskt läge och om förutsättningarna för naturlig förnyelse, tillräcklig täthet för ett plantbestånd och andra bedömningskriterier, om vilka åtgärder som ska anses rimliga när det gäller att åstadkomma ett plantbestånd och om åtgärder för att anlägga plantbestånd på olika växtplatser. I bedömningskriterierna för ett plantbestånd för att förnyelseskyldigheten ska anses vara fullgjord beaktas avverkningsområdets geografiska läge, växtplatser, de trädslag som ska växa där, trädens växtkraft, antalet träd och att de växer tillräckligt jämnt över förnyelseytan, trädens tekniska kvalitet samt det hot som annan vegetation utgör för träden. Med stöd av bemyndigandet kan preciserande bestämmelser utföras i syfte att förnya avverkningsområdet också om den naturliga skogsförnyelsen misslyckas till exempel för att fröträden fallit i en storm. I en sådan situation ska avverkningsområdet utan dröjsmål förnyas genom odling, antingen plantering eller sådd. Det är då fråga om eftervårdsåtgärder som gäller hjälpplantering och hjälpsådd i plantbeståndet, vilka säkerställer att ett plantbestånd enligt 8 § i skogslagen åstadkoms.

I samband med ändringen av paragrafen ändras rubriken så att den bättre motsvarar den helhet som paragrafen reglerar.

8 a §. *Trädslag som ska användas vid skogsförnyelse.* I 8 a § 1 mom. i den gällande skogslagen bestäms om de trädslag som ska användas för att anlägga ett plantbestånd enligt 8 §. Ett plantbestånd kan anläggas genom odling eller naturlig förnyelse. Ett plantbestånd får anläggas med sådana frön eller plantor av tall, gran, vårtbjörk, glasbjörk eller asp som till sitt ursprung och sina övriga egenskaper lämpar sig för förhållandena på förnyelseområdet. Plantbestånd kan också anläggas med andra trädslag som hör till Finlands naturliga flora och med hybridasp och sibirisk lärk, om det finns särskilda skäl för det och om trädslagets frön eller plantor till sitt ursprung och sina övriga egenskaper lämpar sig för förhållandena på området. Enligt 14 § 2 mom. i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog är sådana övriga i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugliga trädslag som hör till Finlands naturliga flora lönn, klibbal, ek, vresalm, skogsalm, lind och ask. I 14 § 2 mom. i förordningen bestäms dessutom om vissa förutsättningar för att anlägga ett plantbestånd med dessa trädslag.

I propositionen föreslås lättnader i fråga om urvalet av trädslag. I detta sammanhang slopas också i statsrådets förordning den bestämmelse om binder de trädslag som används vid skogsförnyelse till vissa växtplatser, och överförs i huvudsak regleringen av trädslag från statsrådets förordning till skogslagen. Det föreslås att 8 a § i skogslagen ändras så att där föreskrivs om alla de trädslag som får användas för att anlägga plantbestånd. I statsrådets förordning ska det dock bestämmas om användningen av glasbjörk som kompletterande trädslag. För att fullgöra förnyelseskyldigheten ska ett plantbestånd i fortsättningen enligt 1 mom. få anläggas med sådana plantor eller frön av tall, gran, vårtbjörk, asp, sibirisk lärk, lönn, klibbal, ek, vresalm, skogsalm, skogslind, ask och hybridasp som är lämpliga till sitt ursprung och för växtplatser. De trädslag som anges i 14 § i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog definieras i som jämställda med de vanligaste träd-

slagen. Markägaren ska ha rätt att välja det trädslag som används för att anlägga ett plantbestånd förutsatt att det är lämpligt till sitt ursprung och för växtplatser.

Inga ändringar föreslås i nuvarande praxis som gäller glasbjörk, men i propositionen föreslås att även de grundläggande bestämmelserna om glasbjörk överförs från statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog till skogslagen. Med plantor eller frön av glasbjörk får ett plantbestånd anläggas bara på torvmark, momarkernas försumpade delar och tät ler- eller mjäladominerad jord. När det gäller andra växtplatser är avsikten att utfärda preciserande bestämmelser genom förordning av statsrådet så att på andra växtplatsen får glasbjörkens andel av de utvecklingsdugliga plantorna vara högst 50 % i norra delen av Finland och högst 20 % i övriga Finland. I statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog har användningen av glasbjörk begränsats geografiskt vid anläggandet av plantbestånd. Till följd av detta är avsikten att i statsrådets förordning i huvudsak behålla motsvarande definition av norra delen av Finland som i den gällande statsrådsförordningen med undantag av Ii kommun och Yli-Ii, som gick samman med Uleåborg i början av 2013. Områdesgränserna bestäms utifrån skillnaderna i växtförhållandena i skogarna, som påverkas av bland annat områdets värmsomma och höjd över havsytan. Av denna orsak undantas de nämnda områdena från definitionen av norra delen av Finland.

Om en markägare vill anlägga ett plantbestånd med andra trädslag än de som nämns i förslaget till ändring av 1 mom. eller som inte hör till den naturliga floran i Finland, ska han eller hon enligt 2 mom. i anmälan om användning av skog lämna en tillräcklig redogörelse för trädslagets utvecklingsduglighet och ursprungets lämplighet för förhållandena på förnyelseområdet. Att skogsodlingsmaterial av lämpligt ursprung väljs är en förutsättning för att skogsodlingen ska lyckas, eftersom trädens arvs massa har anpassat sig till klimatet på växtplatsen. Om skogsodlingsmaterial flyttas alltför långt söderifrån och norrut ökar risken för att plantorna ska frysa, medan material som till ursprunget lämpar sig för nordliga förhållanden och flyt-

tas söderut i allmänhet växer långsammare än träd av lokalt ursprung. Användning av material av fel ursprung kan dessutom göra trädbeståndet känsligt för insekts-, svamp- och däggdjursangrepp.

Markägaren ansvarar för det väljs skogsodlingsmaterial av lämpligt ursprung. Skogsodlingsmaterial av trädslag som är viktiga för skogsbruket och deras artificiella hybrider ska vara genetiskt och fenotypiskt lämpligt för förhållandena på olika växtplatser och högklassigt. Handeln med skogsodlingsmaterial i Europeiska unionen regleras genom rådets direktiv om saluföring av skogsodlingsmaterial 1999/105/EG. Direktivet har genomförts i Finland genom lagen om handel med skogsodlingsmaterial (241/2002) samt förordningen om handel med skogsodlingsmaterial (1055/2002). Syftet med dessa bestämmelser är att säkerställa att de frökällor som används för att producera skogsodlingsmaterial är högklassiga samt att de som köper materialet får nödvändig information som stöd för valet av lämpligt material för ett visst användningsändamål. För att säkerställa att material av rätt ursprung används bör skogsodlingsmaterial användas inom det användningsområde som angetts för materialet. Enligt lagen om handel med skogsodlingsmaterial ska den som köper ett skogsodlingsmaterialparti i fråga om frökällor av kategorierna *giffd härkomst* och *beståndsutvalt* lämnas uppgift om härkomstområdet samt dess longitud- och latitudintervall och i fråga om frökällor av kategorierna *individutvalt* och *testat* det exakta geografiska läget. I fråga om de två senare frökällskategorierna ska köparen dessutom ges information om användningsområdet för materialet. I fråga om icke förädlade frön som insamlats i frötäcksbestånd och plantor som dragits upp från dem meddelas frökällans härkomstområde och den plats där insamlingsplatsen finns (kommun) samt longitud- och latitudintervall. Evira övervakar ursprungskedjan i fråga om inhemskt skogsodlingsmaterial och fastställer användningsområdet för det producerade materialet. I fråga om utländskt material är köparen skyldig att försäkra sig om att materialet är lämpligt för förhållandena på växtplatsen. Detta kan gå till bland annat så att man ber Skogsforskningsinstitutet om en re-

kommendation beträffande användningsområdet. Icke förädlat materials lämplighet för förhållandena på växtplatsen bedöms med hjälp av de så kallade övergångsbestämmelserna som har publicerats i Skogsbrukets utvecklingscentral Tapios rekommendationer om god skogsvård 2007.

I 3 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning. Närmare bestämmelser om användningen av glasbjörk som kompletterande trädslag utfärdas genom förordning av statsrådet.

I samband med ändringen av paragrafen ändras också dess rubrik.

9 §. Ansvar för förnyelseskyldigheten. I propositionen föreslås endast att ordalydelsen i 9 § ändras, i sakinhållet föreslås inga ändringar. De verbala preciseringarna beror på de termändringar som företas i de föregående paragraferna.

I 1 mom. ingår en allmän bestämmelse om att förnyelseskyldigheten enligt 8 § i skogslagen ska fullgöras av markägaren. I 2 mom. bestäms att förnyelseskyldigheten enligt 8 § övergår på den nya ägaren till en fastighet eller något annat område. Den tidigare ägaren befrias från skyldigheten enligt skogslagen när äganderätten övergår till en ny ägare. Köparen kan beakta skyldigheten när man avtalar om priset, men man kan inte påverka omfattningen av ansvaret enligt skogslagen genom privaträttsliga avtal. Straffbestämmelsen i 18 § i skogslagen kan emellertid bli tillämplig även på den tidigare ägaren, om denne inte har skött skyldigheten enligt 8 § under sin tid som ägare. Endast den nya ägaren kan åläggas korrigerande åtgärder enligt 20 § i skogslagen.

I 3 mom. bestäms även i fortsättningen om undantag från markägarens förnyelseskyldighet enligt 1 och 2 mom. Bestämmelsen erbjuder möjlighet till prövning i enskilda fall. Med sådan besittningsrätt, nyttjanderätt eller annan särskild rättighet som nämns i momentet avses arrenderätt, nyttjanderätt som baserar sig på testamente, den efterlevande makens besittningsrätt enligt ärvdebalken, pensionsrätt och annan motsvarande rätt som erhållits av markägaren. Enligt den sista meningen i momentet är det markägaren som ska fullgöra förnyelseskyldigheten när

en markägare har överlåtit enbart avverkningsrätten.

Samtidigt föreslås att paragrafens rubrik ändras så att den motsvarar den nya ordalydelse som införts.

10 §. *Att bevara mångfalden samt särskilt viktiga livsmiljöer.* Enligt 10 § 1 mom. i den gällande skogslagen ska skogarna skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna för bevarande av livsmiljöer som är utmärkande för skogarnas biologiska mångfald tryggas. I 2 mom. definieras livsmiljöer som är särskilt viktiga för skogarnas mångfald. Detta 2 mom. kompletteras av 3 mom., där det sägs att om de livsmiljöer som avses i 2 mom. befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta samt avviker tydligt från omgivningen, ska de skötas och användas så att livsmiljöernas särdrag bevaras. Det nuvarande 4 mom. innehåller ett bemyndigande.

Syftet med propositionen är att förtydliga och precisera definitionen av särskilt viktiga livsmiljöer i skogslagen genom att till förteckningen över områden foga deras särdrag med tanke på identifiering och särskilda naturvärden. I propositionen har förteckningen över särskilt viktiga livsmiljöer också preciserats och bestämmelserna om åtgärder som är tillåtna i dem har lyfts upp på lagnivå. Nya särskilt viktiga livsmiljöer som föreslås utöver de nuvarande områdena är källkärr som hör till ört- och gräskärren samt skogsfräken- och hjortrongrankärr som hör till de egentliga kärren. Dessutom tas brunmossar i landskapet Lappland med.

För att trygga bevarandet av särskilt viktiga livsmiljöer samt med tanke på rättsskyddet för avverkaren och den som utarbetar stämpningsplanen är det centralt att de särskilt viktiga livsmiljöerna definieras så klart och entydigt som möjligt i skogslagen. Merparten av de skogsförseelser som hänför sig till områden enligt i 10 § i den gällande skogslagen har enligt undersökningar skett oavsiktligt, så förutom att aktörernas rättsskydd förbättras garanterar mera exakta definitioner också att värdefulla livsmiljöer bevaras.

I skogslagen kvarstår den nuvarande allmänna principen som innebär att vid skötseln och användningen av ekonomiskogar främjas sådana skogsbehandlingsmetoder som tryg-

gar tillräckliga livsmöjligheter för organismer som anpassat sig till olika biotoper och skogens olika utvecklingsfaser och ekologiska situationer. Denna ingår med små preciseringar av ordalydelsen i den föreslagna ändringen av 10 § 1 mom.

I den gällande skogslagen föreskrivs om särskilt viktiga livsmiljöer i 10 § på det sätt som förklaras ovan. I 2 mom. i den paragrafen definieras särskilt viktiga livsmiljöer, och i 17 § i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog preciseras dessa definitioner ytterligare. För att de skyldigheter som tillkommer markägaren ska förtydligas ytterligare på det sätt som grundlagen förutsätter, föreslås att de närmare bestämmelserna om särskilt viktiga livsmiljöers särdrag överförs från statsrådets förordning till lagnivå. Om det finns behov av att ytterligare förtydliga detaljer i särdragen, görs det genom förordning av statsrådet.

I den gällande skogslagen finns det inte någon allmän definition som gäller alla särskilt viktiga livsmiljöer. Enligt den första meningen i det moment som föreslås i stället för det nuvarande 10 § 2 mom. är livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden områden i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, när de avviker tydligt från den omkringliggande skogsnaturen.

I resten av 2 mom., som för närvarande motsvaras av det snävare 10 § 2 mom., är avsikten att mera detaljerat än i den föregående allmännare meningen bestämma om livsmiljöer som är särskilt viktiga för skogarnas mångfald och om deras särdrag. Från 17 § i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog överförs till lagnivå de sakligheter som gäller definitionen av dessa objekt. I det följande redogörs för deras innehåll enligt livsmiljö.

Omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet, utgör en särskilt viktig livsmiljö enligt förslaget till 10 § 2 mom. 1 punkten. Typiskt för dessa områden är förutom småvatten som omges av träd- och buskskikt att ytvegetationen i området är frodig och avvi-

ker från omgivningen. Med rännil avses en permanent bädd som tidvis kan vara torr. Som rännil betraktas ändå inte till exempel ett gammalt dike som har förlorat sin betydelse för regleringen av vattenhushållningen på torvmark.

Ett gemensamt särdrag för de torvmarkmiljöer som räknas upp i 10 § 2 mom. 2 a-e punkten är vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta. Detta betyder att torvmarkmiljöerna inte har dikats eller att dikningens inverkan på vattenhushållningen har upphört helt och hållet. Gruppen i 2 mom. 2 a punkten omfattar lund- och örtkärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation. Till lund- och örtkärren räknas undertyperna ormbunkslundkärr, örtrika lundkärr, brunmosselundkärr, källundkärr, ormbunkskärr, ört- och gräskärr och källkärr, av vilka det sista är ett tillägg jämfört med den gällande skogslagen. Området kännetecknas ofta av ett fuktigt och svalt mikroklimat samt gran- eller lövträdsdominerat trädbestånd av varierande ålder och struktur. När dessa områden förekommer invid vattendrag har de dessutom vanligtvis drag av mader eller är påverkade av översvämningar. Till gruppen i 2 mom. 2 b punkten hör sammanhängande skogsfräken- och hjortrongrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhållande sammanhängande skogsfräken- eller hjortronvegetation i enlighet med grankärrstypen. I skogsfräken-grankärr förekommer dessutom allmänt ört- och starrarter som föredrar bördiga ställen och i hjortrongrankärr till exempel tuvull och klotstarr. Till gruppen i 2 mom. 2 c punkten hör brunmossar som kännetecknas av näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation. Brunmossarnas undertyper är sump-, käll-, björk-, fastmatte- och flarkbrunmossar samt brunmosskärr och brunmossmyr. Brunmossarna kännetecknas dessutom av en mångsidig kärlväxt- och mossflora. Till gruppen i 2 mom. 2 d punkten hör trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark och till gruppen i 2 e punkten madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation samt av att ytvatten där har bestående påverkan. Madkärr kännetecknas av att översvämningar eller an-

nat ytvatten har en bestående inverkan på vegetationen.

Bördiga mindre lundområden som kännetecknas av mull, krävande vegetation samt trädbestånd och buskvegetation i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, utgör en särskilt viktig livsmiljö enligt förslaget till 10 § 2 mom. 3 punkten. I enlighet med tolkningen av den nuvarande skogslagen anses i propositionen som viktiga lundmiljöer enligt skogslagen bland annat torra lundar på åsar och vid kantbildningar, friska lundar på kalkområden, branter och fuktiga backslutningar samt i lerjordsområden och fuktiga lundar längs vattendrag. I enlighet med den nuvarande tolkningen ingår dessutom i denna grupp där så kallade lundanhopningar förekommer sådana mindre lundområden som skiljer sig tydligt från den vanliga skogsnaturen. Sådana områden som avses i 2 mom. 3 punkten är typiska där lundanhopningar förekommer.

Till gruppen i 2 mom. 4 punkten hör skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker eller torvmarker där den naturliga vattenhushållningen huvudsakligen finns bevarad i oförändrat skick. Till skillnad från den nuvarande skogslagen föreskrivs i 2 mom. inte att skogsholmarna ska vara små, så områdena ska bedömas enligt samma principer som andra särskilt viktiga livsmiljöer.

Till gruppen i 2 mom. 5 punkten hör huvudsakligen minst tio meter djupa klyftor och raviner med branta väggar i berggrunden eller mineraljordar, när de kännetecknas av en från omgivningen avvikande vegetation. Dessutom utgör huvudsakligen minst tio meter höga stup och skogsbestånd vid stupens nedre del en särskilt viktig livsmiljö enligt förslaget till 2 mom. 6 punkten. I förarbetena till den gällande skogslagen nämns i fråga om stup, klyftor och raviner att livsmiljön i allmänhet ska vara mer än tio meter hög. För att klargöra tolkningen preciseras gränsen i propositionen.

Till gruppen i 2 mom. 7 punkten hör sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar och kännetecknas av ett tämligen glest trädbestånd.

I 3 mom. definieras allmänt egenskaperna hos särskilt viktiga livsmiljöer. Dessa egenskaper utgör en allmän beskrivning av områdena och är således inte områdenas biologiska egenskaper eller särdrag, som definieras i 2 mom. Enligt bestämmelsen ska särskilt viktiga livsmiljöer vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. Denna definition är avsedd att följa den gällande praxisen när det gäller att definiera arealen för livsmiljöer. Enligt bestämmelsen ska dessutom en livsmiljös ekonomiska värde uppskattas med beaktande av 11 §. I praktiken ska man i en sådan situation först konstatera om det är fråga om en sådan livsmiljö som avses i 10 § i skogslagen. I detta skede har områdets areal ingen betydelse, om det uppfyller villkoren enligt 10 § i skogslagen. Liten areal och mindre betydelse i skogsbrukshänseende kopplas med hjälp av 3 mom. till den undantagslov som föreskrivs i 11 § i skogslagen. I propositionen anges ingen exakt arealgräns för vad som är ett litet område. I praktiken är största delen av de trädbevuxna objekten redan tämligen små och avgränsade till arealen. Avsikten med definitionen är inte att ändra den gällande praxisen eller minska antalet eller arealen för nuvarande särskilt viktiga livsmiljöer. Liten område och den areal som avses borde granskas både skogslägenhets- och livsmiljöspecifikt. Då kunde området också reflekteras i den omgivande skogen när arealen uppskattas. Exempelvis en särskilt viktig livsmiljö som består av ett smalt men långt småvattnen kan som helhet ha stor yta, men för en markägare är inverkan av användningsbegränsningar ofta liten. Å andra sidan bildar till exempel hjortron- eller skogsfräkengrånkär mosaiker bestående av sammanhängande små formationer bland andra typer av skogskärr, så när de räknas samman kan arealen bli stor och användningsbegränsningar kan således ha betydande ekonomiska konsekvenser för markägaren. Inom ramen för den gällande lagstiftningen har man försökt ersätta dessa begränsningar som METSO-objekt enligt avtal om miljöstöd som ingår med stöd av lagstiftningen om finansiering av hållbart skogsbruk. Exempelvis sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält kan vara både små och av mindre

betydelse i skogsbrukshänseende. Brunmosar och madkärr är till exempel vanligtvis i sin helhet av mindre betydelse i skogsbrukshänseende.

I 4 mom. ingår ett bemyndigande enligt vilket närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet kan man vid behov förtydliga till exempel definitionen av naturtillstånd och detaljer hos de särdrag som är typiska för områdena. Eftersom de olika livsmiljöernas särdrag varierar mycket framför allt när det gäller trädbeståndet, borde de även i statsrådets förordning definieras ganska allmänt eller i form av alternativ.

10 a §. *Allmänna principer för och förbjudna åtgärder vid behandlingen av livsmiljöer.* För att det ursprungliga syftet med den nuvarande skogslagen ska nås och bestämmelserna preciseras föreslås i propositionen att till skogslagen fogas en ny 10 a §, som innehåller allmänna principer för och förbjudna åtgärder i särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen. För närvarande bestäms om behandlingen av skogslagens särskilt viktiga livsmiljöer i 19 § i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog. Genom lagförslaget ändras egentligen inte den praxis som de nuvarande bestämmelserna tillåter. Enligt ovannämnda bestämmelse är skötsel och användning så att livsmiljöernas särdrag bevaras i särskilt viktiga livsmiljöer i allmänhet försiktig avverkning, fällning av enskilda träd, upptagning av enskilda fläckar med hacka, plantering av träd, sådd av frön, virkestransport vid tjäle eller på snötäckt mark samt andra åtgärder som inte skadar livsmiljöns särdrag. I 19 § i statsrådets förordning föreskrivs dessutom att skötsel och användning som tillåts på objekten är dock inte förnyelseavverkning, markberedning som märkbart skadar den för växtplatsen utmärkande växtligheten, dikning, byggande av skogsväg, rensning av bäckar och rännilar, användning av kemiska bekämpningsmedel, odling av träd som inte hör till Finlands naturliga flora och inte heller andra åtgärder som väsentligt förändrar trädbeståndets beskuggande och skyddande inverkan. Eftersom det är fråga om bestämmelser som

begränsar avverkarens verksamhet och det enligt grundlagen ska bestämmas om grunderna för dem genom lag, föreslås att de ovan förklarade begränsningarna överförs till skogslagen.

De nuvarande bestämmelserna i statsrådets förordning har tolkats så att i särskilt viktiga livsmiljöer har ofta inte ens försiktiga åtgärder vidtagits, även om försiktiga åtgärder skulle vara motiverade för att upprätthålla viktiga särdrag hos till exempel bördiga mindre lundområden. Detta har berott på särskilt 19 § i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog, där det i enlighet med vad som förklarats ovan föreskrivs att sådan skötsel och användning så att livsmiljöernas särdrag bevaras är dock inte de åtgärder som uppräknas i bestämmelsen och inte heller andra åtgärder som väsentligt förändrar trädbeståndets beskuggande och skyddande inverkan. I regel kan man vidta försiktiga åtgärder även på andra ställen än i mindre lundområden utan att ändå äventyra deras särdrag. Med hjälp av de allmänna tillvägagångssätt som föreslås, och som dessutom preciseras i den nya 10 b §, och förbud mot vissa åtgärder kan man trygga bevarandet av livsmiljöernas särdrag. När avverkning genom plockhuggning möjliggörs minskar de privatekonomiska konsekvenser som riktar sig mot markägaren och således minskar behovet av att ansöka om undantagslov enligt 11 §. Behandlingsprinciperna möjliggör försiktig skötsel och användning så att i samband med åtgärderna bevaras den för livsmiljön utmärkande särskilda vattenhushållningen, strukturen på trädbeståndet, gamla överståndare, döda träd och murkna träd samt beaktas vegetation, variation i terrängen samt jordmån. Även om det vid avverkning genom plockhuggning eventuellt avlägsnas några grövre enskilda träd, borde man i alla särskilt viktiga livsmiljöer ändå lämna kvar avsevärt med andra grova träd som bildar död ved.

Innehållsmässigt skiljer sig de åtgärder som tillåts och förbjuds i förslaget inte avsevärt från den behandling som för närvarande föreskrivs i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog. Som ett tillägg till nuläget definieras i bestämmelsen åtgärder för skötsel och användning där särdragen stärks och som är planmässiga natur-

vårdsåtgärder och åtgärder för återställande av naturtillståndet. I förslaget tillåts skillnad från nuläget att man tar sig över bäckfåror eller transporterar virke under den snö- och tjälfria perioden, om man iakttar särskild försiktighet och åtgärden inte äventyrar särdragen. Man kan till exempel bedöma att det är tillåtet att ta sig över steniga bäckfåror.

10 b §. Specifik behandling för vissa livsmiljöer. I propositionen föreslås att det till skogslagen fogas en ny preciserande 10 b § om specifik behandling för vissa livsmiljöer. De allmänna principer för behandlingen som föreskrivs i 10 a § i propositionen behöver preciseras i fråga om vissa livsmiljöer, för att de särdrag som ska tryggas på olika områden inte ska riskeras genom åtgärder som inte lämpar sig för dem.

I 1 mom. föreslås bestämmelser som preciserar försiktig behandling för småvatten och torvmarkmiljöer enligt 10 § 2 mom. 1 och 2 punkten. Enligt förslaget får i dessa livsmiljöer försiktig avverkning genom plockhuggning utföras, om trädbeståndet bevaras i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta så att det inte sker en förändring av livsmiljöns vattenhushållning, som ska befinna sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta. Att trädbeståndet enligt förslaget ska bevaras i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta betyder att trädbeståndets åldersstruktur inte ändras väsentligt trots plockhuggningen och att döda och murkna träd och tickbevuxna träd som eventuellt finns på objektet undantas från behandlingen. Att vattenhushållningen inte får förändras förutsätter att den minskade avdunstningen från trädbeståndet efter plockhuggningen inte har några direkta konsekvenser för vegetationen i livsmiljön.

I 2 mom. föreslås att strukturen på livsmiljöns trädbestånd i mindre lundområden enligt 10 § 2 mom. 3 punkten bevaras genom att endast försiktig avverkning genom plockhuggning utförs i samband med åtgärder för skötsel och användning. Med strukturen på trädbeståndet avses åldersstrukturen och den trädslagsstruktur som är kännetecknande för livsmiljön. Exempelvis i lövträdsdominerade mindre lundområden försöker man i första hand rikta avverkningen genom plockhugg-

ning mot granar för att förhindra att granen tar över.

I 10 b § 3 mom. föreslås att ingen drivning får ske vid stup och skogsbestånd med stupens nedre del. Bestämmelsen innebär en klar avvikelse från de allmänna principerna i 10 a §, eftersom den helt och hållet förhindrar drivning i denna livsmiljö.

I 4 mom. föreskrivs att på sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält får försiktig avverkning genom plockhuggning utföras så att de äldsta träden samt döda och murkna träd bevaras. Dessa livsmiljöer är av naturen trädfattiga, så i praktiken har det inga betydande ekonomiska konsekvenser ur skogsägarens synvinkel att behandling tillåts klarare än nu. Förslaget är i huvudsak av betydelse till exempel i situationer då förflyttning av skogsmaskiner genom livsmiljöerna förutsätter att enstaka träd avlägsnas.

I 5 mom. föreslås ett bemyndigande. Genom förordning av statsrådet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om hur trädbeståndets struktur och skiktning, buskskiktets livskraft och jordmånens vattenhushållning i området ska bevaras i särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom.

11 §. Undantagslov. I 11 § 1 mom. i den gällande skogslagen sägs att om bevarandet av särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer leder till minskad skogsavkastning eller annat ekonomiskt bortfall, som inte är ringa, för markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet, ska skogscentralen på ansökan av nämnda aktörer bevilja tillstånd att handha skötseln och användningen på ett sådant sätt att bortfallet blir ringa för den som saken gäller. Under 2009–2011 ansöktes om undantagslov för i medeltal 82 fall per år, och beviljades i samtliga fall. Detta var cirka 2,3 % av anmälningarna om användning av skog som gällde särskilt viktiga livsmiljöer.

I 2 mom. föreskrivs att undantagslov får dock inte beviljas, om det för åtgärden har beviljats eller beviljas miljöstöd som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk eller ett tillräckligt stöd av statsmedel på andra grunder.

I propositionen föreslås att 1 mom. ändras så att situationer som möjliggör undantagslov är fullgörande av skyldigheter eller iaktta-

gande av begränsningar enligt 10 a och 10 b § i propositionen. Man ska fortfarande pröva från fall till fall om markägarens ansökan behövs för att undantagslov ska beviljas eller om det räcker med ansökan från innehavaren av en särskild rättighet och kan undantagslov beviljas denne. Enligt den nuvarande tolkningen ska drivning som eventuellt utförs med undantagslov utföras så att särdragen hos den med tanke på den biologiska mångfalden mest värdefulla delen av livsmiljön bevaras.

I det moment som föreslås i stället för det nuvarande 2 mom. definieras gränsen för ringa ekonomiskt bortfall. I propositionen anses förlusten vara ringa när det ekonomiska bortfallet till följd av inskränkningar i användningen av områden enligt 10 § är mindre än fyra procent av värdet på det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet för undantagslovssökanden där behandlingsområdet ligger eller mindre än 4000 euro.

Den föreslagna definitionen av ringa ekonomiskt bortfall motsvarar i stora drag den nuvarande tolkningen, som har härletts ur gränsvärdet för villkoren för miljöstöd enligt lagen om finansiering av hållbart skogsbruk (1094/1996). Gränsvärdet definieras i 3 § i jord- och skogsbruksministeriets beslut om miljöstöd för skogsbruket (144/2000). Miljöstöd kan beviljas om avverkningsvärdet av den livsmiljö som ansökan om miljöstöd gäller överstiger 4 000 euro eller fyra procent av avverkningsvärdet av samtliga skogar som sökanden äger i samma kommun. Av dessa alternativ används enligt nuvarande praxis det avverkningsvärde som är lägre för sökanden. Bortfall under detta gränsvärde har ansetts vara ringa, så varken miljöstöd eller undantagslov har kunnat beviljas. Det anses nödvändigt att föreskriva om denna praxis i skogslagen, för att det på det sätt som grundlagen förutsätter ska föreskrivas genom lag om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om tryggnad av egendomsskyddet.

Enligt förslaget ska det ekonomiska bortfallet granskas enligt skogsfastighet till skillnad från den nuvarande kommunvisa granskningen. I praktiken är skogsfastigheten i allmänhet större än behandlingsområdet. Dessutom ska avverkningsvärdet av förlusten

ändras till marknadsdugligt trädbestånd. Ändringen som gäller granskningsområdet förtydligar och förenklar administrativt regionenhetens arbete när undantagslovsbeslut fattas, eftersom värdet av trädbeståndet på skogsfastigheten, som används som jämförelseobjekt för olägenheten, är lättare att bestämma än värdet av trädbeståndet på hela den skogsegendom som den som ansöker om undantagslov har på samma kommuns område. Exempelvis samägda skogar, andelar i samfällda skogar eller dödsbon har gjort det svårt att bestämma ett kommunvist jämförelsevärde. Markägarna börjar bemötas jämlikt när den på sätt och vis konstruerade kommunvisa granskningen slopas. Skogsägarnas skogsfastigheter kan vara mycket olika belägna i geografiskt hänseende, en del har allt i samma kommun, en del äger skog på olika håll i Finland. På det föreslagna sättet blir referensobjektet vid uppskattningen av alla skogsägares ringa ekonomiska bortfall det samma och inte beroende av var skogsägarens egendom ligger geografiskt. På så sätt bemöts markägarna jämlikare än enligt den nuvarande lagen.

Den ändring som föreslås i granskningsområdet sänker tröskeln för att få undantagslov i vissa situationer där markägaren har flera skogsfastigheter i samma kommun. På grund av den skogslägenhetsspecifika granskningen måste skogsägaren igen i vissa fall och i motsats till idag, tåla en liten ekonomisk förlust per skogslägenhet. Vidare höjer ändringen av avverkningsvärdet till marknadsdugligt trädbestånd gränsvärdet för ekonomiskt bortfall, eftersom man i propositionen, med hänsyn till de ändringar som föreslås i 5 a § i den nuvarande skogslagen, beaktar trädbeståndet på skogsfastigheten i betydligt större utsträckning än nu när trädbeståndet beräknas. Avsikten är att definiera vad som är marknadsdugligt trädbestånd genom förordning av statsrådet. Med marknadsdugligt trädbestånd avses sådant trädbestånd på en skogsfastighet som kan säljas till rotpris. Detta innebär att trädbeståndets värde klart överstiger kostnaderna för anskaffningen av träd.

Enligt nuvarande tolkning beräknas avverkningsvärdet genom att volymen av det trädbestånd som omedelbart kan avverkas multipliceras med det aritmetiska medelvär-

det av medelrotpriset per kubikmeter virke inom regionenhetens verksamhetsområde under de tre föregående kalenderåren. Bestämmelser om tolkningen ingår i 5 § i ovan nämnda ministeriebeslut. Som det trädbestånd som omedelbart kan avverkas anses för närvarande det trädbestånd som får avverkas enligt den gällande skogslagen och som det allmänt råder efterfrågan på på orten. Här beaktas också det trädbestånd som omedelbart kan avverkas i särskilt viktiga livsmiljöer.

När beslut om undantagslov fattas och det ekonomiska bortfallet i anslutning därtill uppskattas ska i fortsättningen beaktas de sammantagna konsekvenserna av inskränkningar i behandlingen i alla särskilt viktiga livsmiljöer på skogsfastigheten, för att en helhet som består av flera små särskilt viktiga livsmiljöer inte ska äventyra skyddet för markägarens egendom oskäligt. Behandlingsområdet är i praktiken ofta mindre än skogsfastigheten och således blir de livsmiljöer som finns utanför behandlingsområdet beaktade här. Det förutsätts att regionenheterna har tillräckliga resurser för att utreda alla särskilt viktiga livsmiljöer och ingå de avtal om miljöstöd som eventuellt ska upprättas med stöd av dem.

Den första meningen i 3 mom. motsvarar det nuvarande 11 § 2 mom. Åtgärderna enligt propositionen ska utföras inom ramen för anslagen i statsbudgeten. I den andra meningen, som föreslås bli tillfogad, sägs att om det ekonomiska bortfallet är större än ringa och behovet av undantagslov inte kan undvikas med hjälp av miljöstöd – bortfallet kan inte täckas så att åtgärden inte medför att skogsavkastningen minskar eller annat ekonomiskt bortfall eller olägenhet är mer än ringa-, ska särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. behandlas så att den mest värdefulla delen av livsmiljön bevaras. Tillägget är nödvändigt för att nuvarande praxis, som förklarar ovan, blir klart förpliktande i lagen. Härigenom säkerställs både att naturvärdena bevaras och att det ekonomiska bortfallet för markägaren förblir ringa.

I 4 mom. föreslås ett bemyndigande att utfärda förordning. Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om hur värdet på marknadsdugliga trädbestånd fastställs.

12 §. Skogsbruk i skyddsskogar. I 12 § i den gällande skogslagen föreskrivs om skogsbruk på skyddsskogsområden. Enligt bestämmelsen ska skogarna på skyddsskogsområden skötas och användas med särskild försiktighet och så att de åtgärder som vidtas inte orsakar en förskjutning av skogsgränsen. Skyddsskogsområdet har fastställts genom statsrådets beslut om skyddsskogar (844/1998), som utfärdats med stöd av skogslagen. Enligt beslutet består skyddsskogsområdet av Enontekiö och Utsjoki kommuner i sin helhet samt av de områden i Enare, Kittilä, Kolari, Muonio, Salla, Savukoski och Sodankylä kommuner på vilka gränserna utmärkts vid lantmäteriförrättning. Områdets totala areal är 3,3 miljoner hektar, varav skogsbruk bedrivs på cirka 0,4 miljoner hektar. Enligt Finlands skogscentrals statistik var avverkningsarealen i skogarna på skyddsskogsområdet 2001–2010 i medeltal 4700 hektar, varav i medeltal 40 % var förnyelseavverkning. Staten äger 91 % av skyddsskogsområdet.

Det statsrådsbeslut som utfärdats med stöd av den ovan förklarade bestämmelsen innehåller geografiska gränser för skyddsskogen, och där meddelas "allmänna föreskrifter" om skötseln och användningen av skog inom skyddsskogsområdet. I beslutet anvisas också uppgifter för Skogsforskningsinstitutet och den dåvarande regionala skogscentralen. I statsrådets beslut ingick också en besväransvisning. I statsrådets beslut förenas på ett speciellt sätt ett överklagbart förvaltningsbeslut och en statsrådsförordning som innehåller allmänna rättsnormer. I propositionen föreslås att denna konstruktion slopas och att den ersätts med ett bemyndigande för statsrådet att utfärda förordning. I samband med att statsrådets förordning utfärdas upphävs statsrådets ovannämnda beslut från 1998. Genom den föreslagna ändringen föreslås inga innehållsmässiga ändringar i behandlingen av skyddsskogsområden, avgränsningen av områdena eller uppföljningen av förnyelsen. Det är alltså fortfarande Skogsforskningsinstitutets uppgift att följa förnyelsen på skyddsskogsområdena med bistånd från Finlands skogscentral.

Enligt 12 § 2 mom. i den gällande skogslagen är det tillåtet att avverka skog för annat

ändamål än till husbehov endast enligt en avverknings- och förnyelseplan som skogscentralen godkänt. Skogscentralen ska godkänna avverknings- och förnyelseplanen om den är förenlig med de förpliktelser gällande avverkning och åstadkommande av återväxt som föreskrivs i skogslagen eller med stöd av den. Om särskilda lokala förhållanden påkallar det kan jord- och skogsbruksministeriet också begränsa eller helt förbjuda tagande av husbehovsvirke på skyddsskogsområden.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att i skogslagen slopas kravet på avverknings- och förnyelseplan, det vill säga de två första meningarna i 2 mom. stryks. Genom bestämmelsen om avverknings- och förnyelseplan har man försökt effektivisera övervakningen av att skogsgränsen bevaras och mera allmänt bevarandet av ett hållbart skogsbruk i svåra klimatförhållanden. En förskjutning av skogsgränsen utgör inte längre samma risk som när den nuvarande skogslagen stiftades. Risken för att skogsgränsen ska förskjutas har minskat, eftersom skogsbruksverksamheten har minskat på skyddsskogsområdet. Enligt den uppföljning som Skogsforskningsinstitutet sköter som en myndighetsuppgift har klimatförändringen bidragit och torde enligt undersökningar även i fortsättningen bidra positivt till lyckad förnyelse på skyddsskogsområdet. Vid uppföljningen har det dessutom konstaterats att skogsgränsen har flyttats högre upp på fjällsluttningarna för granens del.

Att avverknings- och förnyelseplanen stryks ändrar inte målet att trygga skogarnas livskraft på skyddsskogsområdet. Utförandet av avverkningar, drivningen och fullgörandet av förnyelseskyldigheten samt skogsgränsens utveckling ska i fortsättningen övervakas och följas noga med hjälp av förfarandet med anmälan om användning av skog. Genom ändringen eftersträvas en mera ändamålsenlig förvaltning och enklare reglering än för närvarande. Till följd av slopandet ökar betydelsen av anmälan om användning av skog vid övervakningen av skyddsskogar och skyddsområden.

Det föreslås att i 3 mom. stryks den sista meningen, som handlar om den avverknings- och förnyelseplan som utarbetas för enskilda

markägare. Detta beror på den ändring som föreslås i 2 mom.

13 §. Skyddsområden. I 13 § i den gällande skogslagen finns hänvisningar till 5, 5 a, 5 b, 6, 8 och 8 a § i skogslagen. Det föreslås att bestämmelsens uppbyggnad förenklas och att det i stället för hänvisningar till enskilda paragrafer ska hänvisas allmänt till inskränkingar i skogens användning i skogslagen.

14 §. Anmälan om användning av skog. I 14 § 1 mom. i den gällande skogslagen föreskrivs att markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet ska till skogscentralen lämna in en anmälan om en planerad avverkning och om förnyelsesättet vid förnyelseavverkning samt om annan behandling av livsmiljöer som avses i 10 §. I propositionen föreslås att ansvaret utöver de nuvarande aktörerna också kan påföras någon annan person eller aktör som dessa befullmäktigat. Tillägget är motiverat eftersom man enligt nuvarande tillvägagångssätt i samband med virkeshandel ofta avtalar om att aktören gör anmälan om användning av skog. I situationer där anmälan om användning av skog trots fullmakt ändå försummas har ansvaret enligt skogslagen sist och slutligen vilat på markägaren. Till skillnad från den gällande paragrafen ska det inte längre föreskrivas i vilken form anmälan om användning av skog ska göras. Anmälan kan således lämnas in i pappersform eller elektroniskt. Med stöd av 19 § i förvaltningslagen (434/2003) ska anmälan kunna göras muntligt med regionenhetens samtycke. Möjligheten att göra anmälan om användning av skog muntligt ska således alltid vara beroende av regionenhetens prövning. Efter att anmälan gjorts kan regionenheten ta emot muntliga utredningar, till exempel muntliga kompletteringar av en bristfällig anmälan, enligt egen prövning. Sätten att lämna in anmälan om användning av skog ska gälla både normala anmälningar och anmälningar som gäller av regionenheten anvisade områden med skogsskador och som görs avvikande från den normala tidsfristen.

Det föreslås att 1 mom. ändras så att i anmälan om användning av skog uppges också avverkningssättet vid en beståndsvårdande avverkning figurvis samt vid avverkning till följd av skogsskada dessutom vad som orsa-

kat skadan. Enligt rådande praxis uppges redan nu om det är fråga om avverkning till följd av insekts- eller stormskada. I fråga om insektskador är avsikten inte att förutsätta att den som göra anmälan om användning av skog ska identifiera den insekt som orsakat skadan. De bestämmelser om utarbetande av anmälan om användning av skog och om tidsfrister som ingår i det gällande 14 § 1 mom. föreslås i fortsättningen om utarbetande ingå i 3 mom. och om tidsfrister ingå i 4 mom. I sistnämnda momentet föreslås att åtgärderna ska kunna vidtas tio dagar efter det att anmälan om användning av skog lämnats in, men under högst 3 år, i stället för nuvarande 14 dagar och 2 år. När tidsfristen beräknas tillämpas lagen om beräkning av laga tid (150/1930). Exempelvis en anmälan om användning av skog som lämnats in när ett långt veckoslut med helgdagar börjar hinner behandlas i behörig ordning vid regionenheten, eftersom tidsfristen för anmälan börjar räknas först följande vardag efter inlämningsdagen. Kortare inlämningstid för anmälan om användning av skog förbättrar drivningsförutsättningarna till exempel genom att det blir enklare att planera drivningen och att programmera drivningen och leveranserna. Rutinerna för tillsynen över att skogslagen följs har blivit effektivare än tidigare tack vare utvecklingen av den elektroniska kommunikationen och informationssystemen. De effektiviserade tillvägagångssätten gör det möjligt att övervaka skogslagen effektivt och snabbare än förr. Kortare inlämningstid för anmälan om användning av skog påverkar inte övervakningen av att naturvårdslagen följs eller till exempel NTM-centralernas behandlingstider i situationer där avverkningarna enligt anmälan om användning av skog riktar sig mot områden där flygekorren förökar sig och rastar. Den förkortade inlämningstiden för anmälan om användning av skog påverkar endast regionenheternas verksamhet. De nuvarande informationssystemen identifierar automatiskt planerade avverkningar som riktar sig mot de ovannämnda områdena. Det är fråga om en ändring som är möjlig tack vare informationssystemens utveckling. Regionenheten ska inom tidsfristen identifiera en avverkning som riktar sig mot områden där flygekorren

förökar sig och rastar och informera NTM-centralen, markägaren och innehavaren av avverkningsrätten. Därefter inleder NTM-centralen sin verksamhet i enlighet med sina tidtabeller, och den förslagna förkortningen av inlämningstiden föranleder inga ändringar i detta förfarande.

Med hjälp av anmälan om sättet att utföra beståndsvårdande avverkning kan man övervaka att beståndsvårdande avverkning utförs enligt 5 §, eftersom vad som är ett tillräckligt trädbestånd som ska lämnas kvar att växa varierar beroende på hur den beståndsvårdande avverkningen utförs. Det föreslås också att anmälan om användning av skog ska kontrolleras innan åtgärden vidtas, om avverkningssättet eller behandlingsområdet förändras betydligt i förhållande till vad som uppgetts tidigare. Anmälan om användning av skog behöver dock inte återtas, om inga åtgärder vidtas. Sålunda företas inga ändringar i anmälan om användning av skog är exakt i fråga om de åtgärder som ska vidtas för att den ska stödja övervakningen av att skogslagen följs. I fråga om innehållet i anmälan om användning av skog föreslås i 14 § ett informativt tillägg om att anmälan om användning av skog kan avse flera olika behandlingsområden. En definition av behandlingsområde föreslås ingå i den nya 2 a §. Med annan avverkning som nämns i paragrafens 1 mom. avses till exempel avverkning på särskilda områden enligt 5 b §.

I 2 mom. föreskrivs om undantag när anmälan om användning av skog inte behöver göras, om inte avverkningarna omfattar särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. i skogslagen. I förslaget stryks den nuvarande 2 mom. 2 punkten, enligt vilken anmälan om användning av skog inte behöver göras om avverkning på skyddsskogsområden. Att punkten stryks har att göra med att avverkning- och förnyelseplanen för skyddsskogsområden föreslås bli struken i förslaget till 12 § för att lätta upp förvaltningen. Till 2 mom. 3 punkten fogas dessutom utöver de avverkningar som nämns där för det första avverkning i kantzoner till kraftledningar och för det andra som en precisering villkoret att avverkning vid väglinjer, kraftledningar eller andra motsvarande linjer ska vara av liten

omfattning. Med kantzoner till kraftledningar avses skogen invid en kraftledning för mellanspänning och kantzoner till högspänningsledningar. Den senare ändringen innebär att vid avverkningar som görs för till exempel nya motorvägslinjer eller högspänningsledningar förutsätter anmälan om användning av skog. Om äganderätten eller besittningsrätten till de markområden som blir under nämnda linjer inte ändras, bedöms det om avverkningen är av liten omfattning linjevis och inte markägarspecifikt. Ändringen stödjer uppföljningen av förändringen i markanvändningen och att avverkningar i anslutning till andra stora projekt än kantzoner till kraftledningar eller avverkningar för dikes-, vattenlednings- och avloppslinjer börjar omfattas av anmälningskyldigheten på ett heltäckande sätt.

Enligt det gällande 14 § 3 mom. och föreslagna 14 § 4 mom. kan skogscentralen på ansökan bevilja undantag från den tidsfrist som anges för inlämnande av anmälan om användning av skog. Dessa undantagslov är avgiftsbelagda. Det är emellertid nödvändigt att föreskriva särskilt om inlämnande av anmälan om användning av skog även i fråga om specialsituationer till följd av skogsskador. Dessa anmälningar är avgiftsfria till skillnad från förfarandet med undantagslov. I förslaget till 5 mom. sägs att om det är fråga om omfattande skogsskador som gett upphov till betydande skada av levande trädbestånd enligt 2 § 2 punkten i lagen om bekämpning av skogsskador behöver undantag enligt 4 mom. som krävs för anmälan om användning av skog inte sökas, såvida det inte är fråga om en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. Regionenheter ska i så fall anvisa skadeområdet, och på det behandlingsområde som anmälan gäller ska i huvudsak träd som fallit, skadats eller dött till följd av skogsskadorna drivas. I punkt 5 i propositionen (Samband med andra propositioner) redogörs för regeringens proposition som gäller den sistnämnda lagen. För att förfarandet ska vara enhetligt i hela landet, ska regionenheten först anvisa skadeområdet i enlighet med anvisningarna om beredskap för skogsskador. Bestämmelsen undanröjer alltså inte skyldigheten att göra anmälan om användning av skog i fråga om områden med skogsskador,

men inom ett begränsat område ska markägaren ha möjlighet att agera omedelbart för att vidta nödvändiga åtgärder. Med stöd av bestämmelsen ska avverkning på områden med skogsskador således kunna inledas omedelbart efter det att anmälan om användning av skog har lämnats in till regionenheten, och man ska alltså inte behöva göra separat ansökan enligt 4 mom. om att få inleda avverkningen. För att regionenheten ska ha tillräcklig tid att bedöma situationen i fråga om områden som avses i 10 § i skogslagen, ska detta påskyndade förfarande ändå inte gälla dessa områden.

I den finska texten i bemyndigandet i 6 mom. föreslås en liten teknisk justering (ordet "mukaisten" ersätts med ordet "tarkoitettujen") jämfört med det nuvarande 4 mom. Detta inverkar dock inte på bestämmelsens innehåll.

14 a §. Anmälan om anläggande av plantbestånd. Det föreslås att paragrafen upphävs, varvid skyldigheten att göra anmälan om anläggande av plantbestånd upphör. Ändringen framhäver betydelsen av anmälan om användning av skog och innebär att åtgärderna för att anlägga plantbestånd för att förnya skog inte övervakas heltäckande i fortsättningen. De resurser som sparas in på administrationen av förfarandet med anmälan om anläggande av plantbestånd kan riktas mot övervakning av själva anläggningsåtgärderna och plantbeståndets utvecklingsduglighet samt mot kvalitetskontroll av etablerade plantbestånd. Även om anmälan om användning av skog inte heller i fortsättningen är bindande, ger den tillräckliga uppgifter med avseende på övervakningen av att skogslagen följs. Även för skogsägarna och skogsbranschens aktörer är det önskvärt att anmälningsförfarandet förenklas.

Enligt den gällande skogslagen är det för närvarande en skyldighet att göra anmälan om anläggande av plantbestånd, men det finns ingen sanktion för försummad anmälan. I enlighet med det ursprungliga syftet har laglighetsövervakningens resurser riktats mot plantbestånd, beträffande vilka anmälan om anläggande av plantbestånd inte har gjorts. Eftersom skogsägarna har ifrågasatt anmälningsbehovet efter att de anläggningsåtgärder som skogslagen kräver har vidtagits, görs

endast en bråkdel av anmälningarna självmant i enlighet med skogslagen. Detta har lett till att verksamhetsmodellen inte har fungerat på avsett sätt vid övervakningen av att skogslagen följs. Erhållandet av anmälan om anläggande av plantbestånd med hjälp av påminnelser eller uppmaningar eller erhållande av motsvarande information ur alternativa informationskällor har bundit Finlands skogscentrals tillsynsresurser orimligt mycket. Å andra sidan har anmälningarna om anläggande av plantbestånd i praktiken varit av stor nytta för Finlands skogscentrals insamling av information om skogstillgångarna.

14 c §. Förhandsbesked om en särskilt viktig livsmiljö. I paragrafen föreslås nödvändiga korrigeringar av hänvisningarna till bestämmelser. I den finska texten i 2 mom. föreslås en liten teknisk justering (ordet "lainvalvonnasta" ersätts med ord "valvoessaan tämän lain noudattamista"), jämfört med det nuvarande 14 c § 2 mom. Ändringen beskriver bättre regionenhetens uppgifter. Till 3 mom. fogas de preciserande orden "på det område som ansökan gäller", för att det område som förhandsbeskedet gäller ska individualiseras bättre.

15 §. Förhandlingsskyldighet. Det föreslås att 1 mom. ändras så att regleringen av förhandlingsskyldigheten utökas med en bestämmelse enligt vilken regionenheten kan ålägga markägaren att lämna in en plan på korrigerande åtgärder. Ändringen främjar slagkraften hos förhandlingarna mellan skogsägaren och regionenheten. Den första meningen i 1 mom. föreslås också bli preciserad med orden "genomförd" och "i fråga om förnyelseavverkning". Dessa hänvisar till fullgörandet av förnyelseskyldigheten enligt 8 §.

Det föreslås också att paragrafen ändras så att den inte längre innehåller några bestämmelser om ett säkerhetsförfarande för att säkerställa att ett trädbestånd åstadkoms. Av denna orsak föreslås att de nuvarande 15 § 2-4 mom. stryks i paragrafen. Det är motiverat att stryka förfarandet med säkerhet för att åstadkomma ett nytt trädbestånd, eftersom förfarandet med säkerhet inte har använts under tiden med den nuvarande skogslagen. Redan i samband med att förfarandet med

säkerhet infördes antog man att säkerhet kommer att behövas endast sällan.

I 2 mom. föreslås ett bemyndigande för statsrådet. Enligt det utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i den plan som kan begäras av markägaren vid behov genom förordning av statsrådet.

I samband med ändringen av paragrafen ändras dess rubrik så att den motsvarar paragrafens nya innehåll.

16 §. Behandlingsförbud. Det föreslås att hänvisningen till förfarandet med säkerhet enligt 15 § stryks i slutet av 1 mom. Detta beror på den ändring som föreslås i 15 §. Till 1 mom. fogas det preciserande ordet "genomförd", för att bättre specificera vad som har skett eller sker på det område som berörs av behandlingsförbudet.

17 §. Syn. Det föreslås att den nuvarande 17 §, som behandlar syn och synenämndens befogenheter, upphävs. I samband med att paragrafen upphävs stryks i skogslagen skyldigheten att anlita den synenämnd som avses i 29 § i lagen om Finlands skogscentral för att förrätta syn. Det är motiverat att upphäva bestämmelsen för att förenkla de administrativa och påföljdsprocesserna. Synenämnden är ett organ som ger yttranden till regionenheten och som inte har någon formell beslutanderätt. I fortsättningen kan regionenheten vid behov förrätta syn enligt 38 § i förvaltningslagen och av denna orsak anses det inte nödvändigt att föreskriva särskilt om syn i skogslagen. Det finns en synenämnd vid varje regionenhet (13 st.) och deras mandatperiod är fyra år. Det innebär mycket administrativt arbete att tillsätta synenämnderna vart fjärde år. De senaste åren har det förrättats i medeltal 20–30 syner och en del av synenämnderna har varit verksamma mycket sällan.

18 §. Skogsbrott och skogsförseelse. Enligt 18 § 1 mom. i den gällande skogslagen finns bestämmelser om straff för skogsbrott i 48 a kap. 3 § i strafflagen (39/1889). I 48 a kap. i strafflagen föreskrivs om naturresursbrott. I skogslagen föreslås nya paragrafer och ändringar som inverkar på den bestämmelsen. Till följd av ändringen måste strafflagens hänvisningar till skogslagen korrigeras. Av denna orsak innehåller propositionen också

ett lagförslag som avser ändring av 48 a kap. 3 § i strafflagen.

I 18 § 2 mom. i den gällande skogslagen föreskrivs om skogsförseelser, för vilka böter kan dömas ut. I skogslagen föreslås ändringar som påverkar hänvisningarna och sakinnehållet i 18 § 2 mom. Till följd av detta föreskrivs i 2 mom. 1 punkten allmänt om tidsfristen för anmälan om användning av skog, i 2 mom. 2 punkten ändras de nuvarande hänvisningarna till att avse 6 § och hänvisningen i 4 punkten till 10 § 2 mom. ändras till att avse 10 a och 10 b §. På de grunder som förklaras nedan ska det nuvarande sakinnehållet i 18 § 2 mom. 5 och 6 punkten i fortsättningen ingå i det nya 18 § 3 mom. I stället för den nuvarande 5 punkten föreslås en ny straffbestämmelse i anslutning till ansvaret för den som utarbetar en stämplingsplan enligt 7 §. Enligt bestämmelsen ska den som avsiktligt eller av grov oaktsamhet utarbetar en i 7 § avsedd stämplingsplan som står i strid med skogslagen och utifrån vilken en drivning utförs, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för skogsförseelse dömas till böter. En situation där straffbestämmelsens requisit kunde uppfyllas är till exempel ett fall där planeraren känner till en särskilt viktig livsmiljö på ett kommande behandlingsområde och trots det anger hela området som område för förnyelseavverkning utan att avgränsa livsmiljön, och drivning utförs på behandlingsområdet enligt planen. Planerarens föreslagna ansvar ska gälla endast stämplingsplanens innehåll, och avverkarens ansvar överförs inte på planeraren.

Det föreslås att det krav på tillräknande som ingår i det inledande stycket i 2 mom. ändras från nuvarande uppsåtligt eller av oaktsamhet till uppsåtligt eller av grov oaktsamhet.

I 3 kap. i strafflagen föreskrivs om allmänna förutsättningar för straffrättsligt ansvar. I 5 § 1 mom. i det kapitlet föreskrivs om det allmänna kravet på tillräknande. Enligt bestämmelsen är förutsättningen för straffansvar uppsåt eller oaktsamhet.

Bestämmelser om straffrättsligt uppsåt ingår i 3 kap. 6 § i strafflagen. Enligt den här gärningsmannen uppsåtligt orsakat en följd, om han eller hon har avsett att orsaka följden

eller ansett följderna vara säkra eller övervägande sannolika. Bestämmelsen gäller endast uppsåt i förhållande till följderna av brott. Frågan om så kallat omständighetsuppsåt, det vill säga gärningsmannens kännedom om att sådana omständigheter föreligger som förutsätts för att brottsrekvisitet ska uppfyllas, kommer att prövas i rättspraxis. Vid omständighetsuppsåt ska förekomsten av uppsåt avgöras utifrån hur väl gärningsmannen kände till att omständigheterna förelåg. Då bör bestämmelsen om rekvisitsvillfarelse i 4 kap. 1 § i strafflagen beaktas (LaUB 28/2002 rd s. 9–10– RP 44/2002 rd).

3 kap. 7 § i strafflagen (Oaktsamhet) innehåller samtidigt både en grundläggande definition av oaktsamhet och en definition av kriterierna på grov oaktsamhet. Enligt 7 § 1 mom. är en gärningsmans förfarande oaktsamt, om gärningsmannen åsidosätter den aktsamhetsplikt som han eller hon under de rådande omständigheterna har, trots att han eller hon hade kunnat rätta sig efter den (oaktsamhet). Bestämmelsen komprimerar oaktsamhetens tudelade innehåll (subjektivt och objektivt): en gärningsman som handlat oaktsamt klandras för att han eller hon har brutit mot den allmänna aktsamhetsplikten (som berör alla), trots att han eller hon hade subjektivt förmåga att iaktta erforderlig aktsamhet.

Grov oaktsamhet definieras i 7 § 2 mom. i strafflagen. I bestämmelsen sägs att frågan om oaktsamhet ska anses vara grov (grov oaktsamhet) avgörs utifrån en helhetsbedömning. Enligt 7 § 2 mom. ska vid bedömningen beaktas hur betydande den åsidosatta aktsamhetsplikten är, hur viktiga de äventyrade intressena och hur sannolik kränkningen är, hur medveten gärningsmannen är om att han eller hon tar en risk samt övriga omständigheter som har samband med gärningen och gärningsmannen.

Enligt regeringens proposition med förslag till revidering av lagstiftningen om straffrättsens allmänna läror (RP 44/2002 rd, Detaljmotivering, 7 §) har grovt vållande använts tämligen oenhetligt för att markera gränsen för det tillräknade. Ibland gäller det förhållandevis små överträdelser, ibland medelgrova brott. I ovannämnda regeringsproposition konstateras att huruvida risktagandet är med-

vetet ska inte vara det avgörande kriteriet. I praktiken förekommer grov gärningsculpa och grov personlig culpa ofta samtidigt. Ju viktigare den åsidosatta aktsamhetsplikten är och ju större pliktvidrighet det är frågan om, desto oftare kan risktagandet ses som medvetet och icke-sedvanligt. Gärningsculpan kan vara grov, om den åsidosatta aktsamhetsplikten är betydande. Samtliga omständigheter som är av relevans vid den aktsamhetsrelaterade grovhetsbedömningen ska beaktas med gärningsögonblicket för ögonen. Förutom vad gärningsmannen de facto kände till skall hänsyn tas också till vad en omsorgsfull observatör hade blivit varse vid gärningstiden.

I 22 § 1 mom. i skogslagen sägs att om skogscentralen har sannolika skäl att misstänka att en gärning eller försummelse som avses i 18 § har skett, ska den anmäla detta till polisen för förundersökning. Anmälan behöver dock inte göras, om gärningen eller försummelsen med hänsyn till omständigheterna är ringa och det allmänna intresset inte kräver en närmare utredning av ärendet. Anmälningarna av skogsbrott och skogsförseelser till polisen för förundersökning och antalet fall av misstänkta skogsbrott och skogsförseelser som de regionala skogscentralerna (för närvarande 13 regionenheter) har utrett har som helhet minskat avsevärt under åren 2006–2011. En orsak till att anmälningarna till polisen minskat kan eventuellt vara att skogscentralerna varit osäkra om gärningen eller försummelsen har varit en sådan förseelse eller ett sådant brott som avses i skogslagen eller om gärningen med hänsyn till omständigheterna har varit så ringa att det allmänna intresset inte har krävt närmare utredning av saken. Till detta har även kunnat bidra åklagarens beslut om åtalseftergift och domstolarnas beslut om domseftergift, där antalet fördubblades i fråga om skogsförseelse/brottmål från 2008 till 2009. Å andra sidan har skogscentralens aktiva övervakningsverksamhet kunnat förebygga förseelser regionalt.

Föremålet för skogslagens reglering är beroende av mycket varierande förhållanden som till exempel jordmån, växtplats, mikroklimat, geografiskt läge, årliga variationer i väderförhållanden och fröar samt skogsskador och dessutom särskilt i norra Finland va-

riationer i höjdskillnaderna. I praktiska situationer kan man inte nödvändigtvis entydigt konstatera vilket slutresultat är just sådant som lagstiftaren uttryckligen har förutsatt att ska uppnås under de rådande förhållandena. Bedömningen av oaktsamhet, det vill säga att markägaren eller någon annan aktör har brutit mot den allmänna aktsamhetsplikten trots att han eller hon hade subjektiv förmåga att iaktta erforderlig aktsamhet, är inte entydig. I den omvärld som beskrivs ovan är det problematiskt att bedöma verksamhet som markägaren eller en annan aktör anser korrekt med avseende på om de hade handlat tillräckligt aktsamt eller inte. Gränsen för skogsförseelse av oaktsamhet är för närvarande beroende av tolkning och mångfasetterad till följd av regleringens inriktning. Också åklagarnas beslut om åtalseftergift och domstolarnas beslut om domseftergift visar att bedömningen av vad som är oaktsamhet inte är klar. Trots att skogscentralerna för egen del har bedömt att det är skäl att anmäla en sak till polisen, har det senare konstaterats att saken inte behöver behandlas i domstolen eller att inget straff behöver dömas ut. Förslaget om ändring av kravet på tillräknande preciserar bedömningen av eventuella förseelser, eftersom man när verksamheten bedöms gör en helhetsbedömning på det sätt som föreskrivs i 3 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen.

Utöver de ändringar som föreslås ovan föreslås att till 18 § i skogslagen fogas ett nytt 3 mom. I detta moment föreslås ingå de bestämmelser om förseelser som nu finns i 18 § 2 mom. 5 och 6 punkten. Genom ändringen blir dessa gärningar i fortsättningen straffbara som förseelser endast om gärningen är ringa. Härigenom differentieras straffbestämmelsen i 48 a kap. 3 § 1 mom. i strafflagen och straffbestämmelsen i skogslagen. Detta tillägg beror på förslaget ovan om ändring av kravet på tillräknande. Om graden av tillräknande för en förseelse ändras till grov oaktsamhet för förseelserna i 18 § 2 mom., är förutsättningarna för tillämpning av bestämmelserna i fortsättningen exakt desamma i fråga om dessa gärningar i både 18 § 2 mom. 5 och 6 punkten i skogslagen och 48 a kap. 3 § 1 mom. i strafflagen. Som en ringa gärning kan anses till exempel åtgärder som visserli-

gen strider mot bestämmelser eller föreskrifter, men de leder till exempel inte till att skogsgränsen förskjuts eller att skog förstörs med tanke på dess skyddande inverkan. För tydlighetens skull ingår denna straffbestämmelse i ett eget 3 mom. i 18 §. Även om regionenheten enligt 22 § har rätt att bedöma att en försummelse eller gärning som strider mot skogslagen är ringa, skiljer sig detta ändå från förslaget till 18 § 3 mom. så att regionenheten vid bedömningen kan komma fram till att gärningen är ringa endast när allmänintresset inte kräver att saken utreds närmare. En sådan situation kan uppstå till exempel när en åtgärd som strider mot skogslagen i exempelsituationen ovan riktar sig mot en mycket liten yta.

20 §. *Korrigerande åtgärder.* I 20 § 1 mom. i den gällande skogslagen finns bland annat en hänvisning till 10 § 3 mom. i skogslagen. Nya paragrafer föreslås bli fogade till skogslagen och till följd av detta ändras hänvisningen till 10 § 3 mom. så att den avser 10 a och 10 b §. I slutet av 1 mom. tillfogas dessutom en precisering som specificerar de skyldigheter som följer av 8 §. Det föreslås att 3 mom. ändras så att hänvisningen till lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/1961) ändras till en hänvisning till lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

23 §. *Ändringssökande.* Enligt 23 § 1 mom. i skogslagen får ändring i beslut som skogscentralen har fattat enligt skogslagen sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Det föreslås att 1 mom. kompletteras så att besvärsmått till förvaltningsdomstolen föreskrivs även i fråga om Landsbygdsverkets beslut. Samtidigt bestäms om den behöriga förvaltningsdomstolen på samma sätt som i fråga om regionenhetens beslut. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av skogsbruksmarken i fråga är belägen. I fråga om vissa sakhelheter i skogslagen (16, 16 a och 20 § i skogslagen) föreskrivs om besvärsmått över Landsbygdsverkets beslut genom viteslagen (1113/1990). Enligt 24 § i viteslagen får ändring i beslut som gäller föreläggande eller utdömmande av vite eller föreläggande eller avbrytande sökas genom besvär enligt lagen om ändringssökande i förvaltningsären-

den (154/50). Den sistnämnda lagen har upphävts genom förvaltningsprocesslagen (586/1996). Landsbygdsverket fattar emellertid med stöd av skogslagen olika beslut som är förpliktande för markägaren och beträffande vilka det inte har föreskrivits om besvärsmått. Till dessa hör bland annat utfärdande av behandlingsförbud med stöd av 16 § utan vite eller hållandet av ett temporärt behandlingsförbud enligt 16 a § i kraft.

Samtidigt föreslås att det nuvarande 2 mom. slås samman med 1 mom. På så sätt ingår hänvisningen till förvaltningsprocesslagen och avgränsningen mot besvärsmått som föreskrivs på andra ställen i samma sammanhang. Innehållet i det gällande 3 mom. föreslås i fortsättningen ingå i 2 mom., samtidigt som hänvisningarna till förvaltningsdomstolens beslut dock stryks, eftersom besvär över dem i fortsättningen kräver besvärstillstånd av högsta domstolen med stöd av föreslaget till 3 mom. Enligt förslaget till 3 mom. får skogscentralen söka ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i beslut som förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av denna lag och där den har ändrat eller upphävt skogscentralens eller Landsbygdsverkets beslut, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

23 a §. Avgiftsfrihet för vissa prestationer. Om förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer utnyttjas i fall som är beroende av tolkning minskar risken för oavsiktlig behandling som strider mot skogslagen och förbättras skogsägarnas och aktörernas rättsskydd samt bevarandet av områdenas särdrag. Avgifter får inte utgöra ett hinder för begäran om förhandsbesked. Det föreslås att till paragrafen fogas en bestämmelse om avgiftsfrihet för dylika prestationer. Även lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) innehåller bestämmelser om eventuell särbehandling när det finns motiverade orsaker till det som hänför sig till bland annat rättsvården eller miljöskyddet. Lagen om grunderna för avgifter till staten är dock en allmän lag, som tillämpas på statliga myndigheters avgiftsbelagda prestationsproduktion, om det inte genom en speciallag bestäms något annat om avgifter för myndighetens prestationer. För att garantera att inga avgifter tas ut för de prestationer som förkla-

ras ovan och för att på så sätt säkerställa en enhetlig praxis är det nödvändigt att föreskrivs om saken direkt i skogslagen. I den föreslagna bestämmelsen sägs att med avvikelse från 26 § i lagen om Finlands skogscentral är anmälan om användning av skog och förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. i skogslagen avgiftsfria. I fortsättningen ska det inte vara nödvändigt att föreskriva om avgiftsfrihet för anmälan om anläggande av plantbestånd, på det sätt som föreskrivs i den gällande 23 a §, eftersom det föreslås att paragrafen om den upphävs.

25 §. Finlands skogscentralers uppgifter. I paragrafen föreslås vissa tekniska korrigeringar så att omnämnande av skogscentraler i paragrafen ändras till Finlands skogscentral. Finlands skogscentral inledde sin verksamhet i början av 2012, när de regionala skogscentralerna sammanslogs till en riksomfattande utvecklings- och verkställighetsorganisation. Finlands skogscentral har gemensamma riksomfattande processer och enhetliga verksamhetsmodeller i hela landet. Enligt 1 § 2 mom. i lagen om Finlands skogscentral omfattas skogscentralen av jord- och skogsbruksministeriets strategiska och resultatorienterade styrning och står under ministeriets tillsyn. Eftersom Finlands skogscentral inte är en myndighet som är underställd ministeriet utan en del av den indirekta statsförvaltningen, kvarstår i 2 mom. för tydlighetens skull fortfarande en bestämmelse med stöd av vilken jord- och skogsbruksministeriet får meddela Finlands skogscentral närmare föreskrifter om tillsynen över att skogslagen följs. Dessa föreskrifter är förpliktande endast för Finlands skogscentral i dess kontrollverksamhet och föreskrifterna meddelas för genomförandet av den praktiska tillsynen, såsom inriktningen av tillsynen och dess omfattning. Därför i paragrafen ändras termen "valvonnasta" till termen "valvontojen teknistä toteuttamista varten". Detta klarlägger föreskrifternas tekniska natur. Jord- och skogsbruksministeriet meddelar årligen Finlands skogscentral en kontrollföreskrift för genomförande av tillsynen.

25 a §. Indrivning av statens fordran. Det föreslås att 1 mom. ändras så att hänvisningen till lagen om indrivning av skatter och av

skatter och avgifter i utskökningsväg ändras till att avse lagen om verkställighet av skatter och avgifter. I paragrafen ska också konstateras att en fordran som staten har enligt skogslagen är direkt utsökbar.

Det föreslås att till 2 mom. fogas en mening där det sägs att om statliga medel som ska betalas tillbaka eller en del av dem inte betalas tillbaka inom utsatt tid, ska dröjsmålsrättan enligt 4 § i räntelagen (633/1982) tas ut på det kapital som ska återbetalas räknat från förfallodagen för respektive betalningspost. Tillägget anses nödvändigt för att man till exempel i fråga om korrigerande åtgärder enligt 20 § i skogslagen ska kunna ta ut ränta på de medel som tas ut av den berörda personen. Med stöd av 20 § 2 mom. i skogslagen kan Landsbygdsverket fatta ett beslut enligt vilken regionenheten vidtar eller låter vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma återväxt på bekostnad av den berörda personen. När Landsbygdsverket återkräver dessa medel av den berörda personen, möjliggör nuläget inte att ränta tas ut på dessa medel. En markägare kan för närvarande få en ogrundad förmån i form av ett slags räntefritt statslån till skillnad från de markägare som vidtar de åtgärder som hänför sig till förnyelseskyldigheten i tid, eventuellt med hjälp av ett lån som de betalar ränta på. Med tanke på statsfinanserna är det inte fråga om några betydande summor, men i princip kan det inte anses godtagbart att man använder statlig finansiering som det inte har fastställts någon ränta för om den återkrävs.

26 §. Nationellt och regionalt skogsprogram. I stället för 26 §, som upphävts tidigare, föreslås en paragraf om nationellt och regionalt skogsprogram. Det motsvarar i huvudsak 4 § i den tidigare skogslagen. Lagtekniskt är det mer ändamålsenligt att paragrafen ingår i 6 kap. Särskilda stadganden i skogslagen.

Enligt 1 mom. ska jord- och skogsbruksministeriet utarbeta ett nationellt skogsprogram i samarbete med andra ministerier, företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Syftet med programmet är att skogarna ska utnyttjas mer mångsidigt och att det välbefinnande skogarna ger upphov till ska öka med iakttagande av principerna för hållbar utveckling. Ministeriet

övervakar programgenomförandet och ser vid behov över programmet.

I 2 mom. föreslås några preciseringar av ordalydelsen jämfört med den gällande 4 §. I övrigt motsvarar paragrafen den gällande 4 §.

1.2 48 a kap. i strafflagen

3 §. Skogsbrott. I 48 a kap. i strafflagen föreskrivs om naturresursbrott. I 3 § 1 mom. i det kapitlet sägs att den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet avverkar skog i strid med 5 § 1 mom. eller 5 a § 1 mom. i skogslagen eller i strid med en bestämmelse om beståndsvårdande avverkning eller förnyelseavverkning som utfärdats med stöd av 5 § 2 mom. eller 5 a § 2 mom. i den lagen, eller bryter mot bestämmelserna i skogslagen eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den om skyddsskogsområden eller skyddsområden, ska för skogsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Enligt 48 a kap. 3 § 2 mom. skogslagen döms för skogsbrott också den som uppsåtligen i strid med skogslagen eller bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, eller utan sådant tillstånd som förutsätts i lag eller i strid med tillståndsvillkor, vid skogsskötsel eller skogsanvändning skadar en från omgivningen tydligt avvikande livsmiljö som befinner sig i naturtillstånd eller i ett tillstånd som påminner om detta och som är särskilt viktigt med tanke på skogsnaturens mångfald så att gärningen är ägnad att äventyra bevarande av livsmiljöns särdrag.

Avsikten är att gradera strafflagens och skogslagens straffbestämmelser, så att de inte överlappar varandra när de ska tillämpas. Avsikten är fortfarande att föreskriva om straff för grova gärningar som strider mot skogslagen i strafflagen och om mindre gärningar i skogslagen.

Det föreslås att innehållet i 5 och 5 a § i skogslagen ändras så att strafflagens hänvisningar till skogslagen måste korrigeras till följd av det. I fråga om förnyelseavverkning föreslås i propositionen att de nuvarande grovleks- och ålderskraven på trädbeståndet stryks. Förnyelseavverkning ska alltså inte i fortsättningen kunna utföras i strid med skogslagen. Om åter alltför kraftig beståndsvårdande avverkning utförs, ska det leda till

förnyelseskyldighet enligt 8 § i skogslagen, och verksamhet som strider mot bestämmelserna om den är för närvarande straffbar endast enligt 18 § 2 mom. i skogslagen, inte enligt strafflagen. Av denna orsak föreslås att 48 a kap. 3 § 1 mom. i strafflagen ändras så att 3 § 1 mom. 1 punkten stryks som onödig. Enligt förslaget till ändring av 3 § 1 mom. ska den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i skogslagen (1093/1996) eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den om skyddsskogsområden eller skyddsområden för skogsbrott dömas till böter eller fängelse i högst två år.

2 Närmare bestämmelser

De föreslagna ändringarna i skogslagen kräver att ändringar också görs i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog och i jord- och skogsbruksministeriets förordning om anmälan om användning av skog och om anmälan om anläggande av plantbestånd. Propositionen innehåller flera förslag till ändring av normgivningsmyndiganden. Största delen av dem gäller närmare bestämmelser som utfärdas genom förordning av statsrådet. Dessutom är det meningen att jord- och skogsbruksministeriet ska kunna utfärda bestämmelser om vissa frågor av teknisk natur.

Enligt förslaget ska 4 a § gälla skogsbruksplaner. Närmare bestämmelser om uppdatering, innehåll och översyn i fråga om skogsbruksplanen ska vid behov med stöd av 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om villkoren vid beståndsvårdande avverkning och den tillhörande förnyelseskyldigheten ska enligt förslaget finnas i skogslagens 5 §. Med stöd av 4 mom. i den paragrafen utfärdar statsrådet genom förordning närmare bestämmelser om tillräcklig kvalitet, kvantitet och fördelning utifrån avverkningssättet av det utvecklingsdugliga trädbeståndet efter beståndsvårdande avverkning i olika delar av landet och på olika växtplatser.

Den föreslagna 5 a § gäller förnyelseavverkning och den tillhörande förnyelseskyld-

digheten. Enligt förslaget ska statsrådet genom förordning med stöd av 3 mom. vid behov utfärda närmare bestämmelser om torvmarker som ska anses vara lågproduktiva, om trädbestånd som ska kvarstå på sådan torvmark och om förfarandet när godkännande av återställandet söks.

Bestämmelser om hur drivning ska utföras finns i 6 §. Närmare bestämmelser om när träd ska anses vara skadade, antalet skadade träd och skador i terrängen utfärdas med stöd av 2 mom. i den paragrafen vid behov genom förordning av statsrådet.

Bestämmelserna i 8 § i skogslagen gäller fullgörande av förnyelseskyldigheten. Det är meningen att bestämmelser om närmare tidsfrister för att åstadkomma ett plantbestånd enligt 1 mom. beroende på geografiskt läge och om förutsättningarna för naturlig förnyelse med stöd av 5 mom. ska utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas också bestämmelser om tillräcklig täthet för ett plantbestånd och andra bedömningskriterier, om vilka åtgärder som ska anses rimliga när det gäller att åstadkomma ett plantbestånd och om åtgärder för att anlägga plantbestånd på olika växtplatser.

Lagförslagets 8 a § avses innehålla de grundläggande bestämmelserna om vilka trädslag som ska användas vid skogsförnyelse. Statsrådet får med stöd av dess 3 mom. utfärda närmare bestämmelser om användningen av glasbjörk som kompletterande trädslag.

Skogslagens 10 § innehåller bestämmelser om bevarande av mångfalden och om särskilt viktiga livsmiljöer. Enligt 4 mom. i den paragrafen ska närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och om särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer vid behov utfärdas genom förordning av statsrådet.

Bestämmelser om specifik behandling av vissa livsmiljöer finns i 10 b § i den föreslagna lagen. Med stöd av dess 5 mom. utfärdar statsrådet genom förordning närmare bestämmelser om hur trädbeståndets struktur och skiktning, buskskiktets livskraft och jordmånens vattenhushållning i området ska bevaras i särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom.

Bestämmelserna i 11 § i skogslagen gäller undantagslov. Med stöd av dess 4 mom. utfärdas närmare bestämmelser om hur värdet på marknadsdugliga trädbestånd fastställs genom förordning av statsrådet.

Den föreslagna 12 § innehåller bestämmelser om skogsbruk i skyddsskogar. Enligt 12 § 1 mom. får närmare bestämmelser om hur skog ska skötas och användas och om hur förnyelsen ska följas inom skyddsskogsområden utfärdas genom förordning av statsrådet.

I 14 § i den föreslagna lagen föreskrivs det om anmälan om användning av skog. Enligt 6 mom. i den paragrafen utfärdas närmare bestämmelser om avverkning av klena trädbestånd genom förordning av statsrådet.

Förhandlingsskyldigheten regleras i den föreslagna 15 §. Med stöd av dess 2 mom. ska statsrådet vid behov utfärda närmare bestämmelser om innehållet i den plan som kan begäras av markägaren.

Bestämmelser om det nationella och de regionala skogsprogrammen finns i 26 § i lagförslaget. Enligt 3 mom. utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i, utarbetandet av, tidsfrister för och översyn av regionala skogsprogram och om bedömningen av programmens verkningar vid behov genom förordning av statsrådet.

Avverkarens och planerarens ansvar framgår av 7 § i lagförslaget. Med stöd av 4 mom. i den paragrafen utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i stämplingsplanen vid behov genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Genom förordning av ministeriet utfärdas enligt 14 § 6 mom. också bestämmelser om anmälan om behandling av livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. och om andra uppgifter som ska uppges i anmälan om användning av skog. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i en ansökan om förhandsbesked får enligt det föreslagna 14 c § 3 mom. utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. De två sistnämnda bemyndigandena finns också i den gällande skogslagen. Enligt 26 § 3 mom. i lagförslaget får ministeriet vid behov genom förordning utfärda bestämmelser om övervakningen av regionala skogsprogram.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna innehåller sedvanliga ikraftträdandebestämmelser. Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Några övergångsbestämmelser anses inte ändamålsenliga, med undantag för de frågekomplex som presenteras nedan. Detta beror på att lagförslaget inte i egentlig mening medför strängare krav när det gäller markägarnas skyldigheter. Med andra ska ändringarna av skogslagen med undantag för vad som framgår av det nedanstående tillämpas från och med ikraftträdandet.

I föreslagna form skulle skyldigheten enligt 8 § också gälla sådana åtgärder som vidtagits innan lagen trätt i kraft och som ger upphov till förnyelseskyldighet. Även om bestämmelserna gäller retroaktivt innebär de föreslagna ändringarna i förnyelseskyldigheten i regel att det blir enklare att fullgöra skyldigheten. I fråga om skogsodling föreslås en helt ny tidsfrist när det gäller att åstadkomma ett plantbestånd, men samtidigt blir det som helhet betraktat inte svårare för markägaren att fullgöra förnyelseskyldigheten när definitionen av plantbestånd och valet av trädslag blir friare. Också tidsfristerna för naturlig förnyelse ska enligt förslaget ändras, men över lag skärps inte skyldigheten. De föreslagna tidsfristerna anses vara tillräckliga och beakta växtförhållandena i olika delar av landet.

Tidsfristerna i fråga om anmälan om användning av skog ska enligt förslaget av tillsynsskäl kvarstå för före ikraftträdandet planerade avverkningar och anmälningar om användning av skog som gäller dessa. Tidsfristen på 14 dygn respektive två år kvarstår således för deras del. Om en anmälan om användning av skog exempelvis lämnas in den 30 september 2013 bör den eventuella avverkningen utföras före utgången av september 2015.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av ändringarna i skogslagen ska enligt förslaget få vidtas innan lagen träder i kraft.

4 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

4.1 Allmänt

Propositionen har två kopplingar till de grundläggande fri- och rättigheterna enligt grundlagen. Den gällande skogslagen anknyter å ena sidan till både egendomsskyddet enligt grundlagens 15 § och den grundläggande rättigheten till miljön enligt dess 20 §. I förarbetena till skogslagen sades det att målet för skogslagstiftningen är att skapa en grund för virkesproduktionens kontinuitet och för bevarandet av skogarnas biologiska mångfald. Vid den skogspolitiska målsättningen har målet att trygga skogarnas biologiska mångfald stigit fram jämsides med virkesproduktionsmålet, också i ekonomiskogarna.

Den gällande skogslagen uppställer begränsningar och skyldigheter för skogsägarnas skogsbruk. Det finns inskränkningar som gäller beståndsvårdande avverkning och förnyelseavverkning och skyldigheter som gäller åtgärderna efter förnyelseavverkning. Det har också i syfte att skydda skogarnas biologiska mångfald införts inskränkningar för behandling av trädbeståndet och marken i livsmiljöer som är särskilt viktiga för skogarnas mångfald. Grundlagsutskottet har i fråga om egendomsskyddet enligt regeringsformen före den gällande grundlagen konstaterat (GrUU 14/1982 rd och GrUU 2/1986 rd) att det är möjligt att genom en vanlig lag föreskriva om smärre ingrepp i äganderätten, medan strängare och mer långtgående ingrepp är möjliga endast i grundlagsordning. Också vikten av de intressen som ligger bakom inskränkningen är av betydelse. Ju kraftigare och mer tvingande allmänintressen det är fråga om, desto mer långtgående ingrepp i medborgarnas rättigheter kan genomföras genom vanlig lag.

De föreslagna ändringarna gäller inskränkningar i rätten att använda egendom och andra skyldigheter som måste bedömas i ljuset av egendomsskyddet enligt 15 § 1 mom. i grundlagen. Bestämmelserna i 15 § i grundlagen består av två delar, och av dem innehåller 1 mom. den generalklausul ("vars och ens egendom är tryggad") utifrån vilken man bedömer bl.a. hur acceptabla olika inskränkningar av ägarens frihet att använda egendom är.

Enligt grundlagsutskottet (GrUU 5/2000 rd) ska en inskränkning i markägarens rätt att fritt nyttja sin egendom uppfylla proportiona-

litetskravet. Vidare påpekar utskottet att det vid bedömning av inskränkningens acceptabilitet i sista hand är fråga om huruvida inskränkningen kränker ägarens rätt till normal, skälig och förnuftig användning av sin egendom. I fråga om kravet på proportionalitet har utskottet tidigare konstaterat (GrUU 22/1996 rd och GrUU 2/1997 rd) att begränsningen bör vara nödvändig för uppnående av ett godtagbart syfte och att den inte får gå längre än vad som är motiverat med beaktande av det bakom begränsningen liggande samhällseliga intressets tyngd i förhållande till egendomsskyddet. När det gäller de bestämmelserna i denna proposition som begränsar skogsbruket måste man således i synnerhet granska hur acceptabla de är när det gäller att uppnå skogslagens syfte och hur nödvändiga de är i förhållande till normal, skälig och förnuftig användning av skog.

Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Enligt dess 2 mom. skall det allmänna verka för att alla tillförsäkras en sund miljö och att var och en har möjlighet att påverka beslut i frågor som gäller den egna livsmiljön. Utifrån förarbetena till reformen av de grundläggande fri- och rättigheterna (RP 309/1993 rd, s. 70, och RP 1/1998 rd, s. 81) gäller det ansvar som avses i 20 § 1 mom. såväl det allmänna som privata fysiska och juridiska personer. Det påpekas att bestämmelsen till sin karaktär närmast är en programförklaring och att den förverkligas genom stöd och förmedling av annan lagstiftning. Bestämmelsen omfattar både förhindrande av ödeläggning av miljön eller miljöförstöring och aktiva åtgärder för att gagna miljön. Individens delaktighet i miljövården kan förverkligas både som aktiv verksamhet och som passivt avhållande från miljöförstöring.

Grundlagsutskottet har slagit fast att det finns tungt vägande samhällseliga skäl för den reglering som gäller egendom, om de mål som uppställs i lag kan medverka till att naturens och miljöns mångfald kan bevaras på det sätt som 20 § 1 mom. i grundlagen föreskriver (GrUU 33/2008 rd). Syftet med skogslagen ska fortsatt vara att främja en i ekonomiskt, ekologiskt och socialt hänseende hållbar skötsel och användning av skogar-

na så att skogarna uthålligt ger en god avkastning samtidigt som deras biologiska mångfald bevaras.

Grundlagsutskottet har behandlat egendomsskyddet i relation till bestämmelsen om miljöansvar och då å ena sidan påpekat (GrUU 32/2010 rd och GrUU 20/2010 rd) att 20 § i grundlagen inte konstituerar individuellt konstaterbara förpliktelser och att den heller inte utgör en särskild grund för att inrikta toleransförpliktelser speciellt på markägarna. Å andra sidan har utskottet sagt att båda bestämmelserna utgör delar av samma bestämmelser om grundläggande fri- och rättigheter och kan därmed inverka på tolkningen av varandra i ett sammanhang där man eftersträvar lagstiftning som främjar en hållbar balans mellan människan och naturen.

4.2 Egendomsskyddet och inskränkningar när det gäller att använda egendom

Skyldigheterna enligt den gällande skogslagen var till sin natur skäliga för markägarna och låg i linje med samhällsutvecklingen när de infördes. Vid den tidpunkten ansågs det inte att inskränkningarna och skyldigheterna generellt i betydande omfattning skulle ha påverkat enskilda markägares möjligheter att ekonomiskt utnyttja skogsegendom. De skyldigheter som gällde grovlek och ålder på det trädbestånd som skulle avverkas avspeglade tänkesättet i samhället vid den tidpunkt då lagen stiftades. Det ansågs att inskränkningarna ledde till samhällsekonomisk stabilitet genom att virkeskapitalet tryggades. I dagens läge finns det ett nytt tryck på ändring av skogslagen bland annat till följd av de förändringar som skett i fråga om skogsägarnas mål, skogssektorns villkor och det finländska samhället.

I den gällande lagen finns det inskränkningar i markägarnas rättigheter i fråga om hur kraftiga de beståndsvårdande avverkningarna får vara och när förnyelseavverkning tidigast får utföras. Detta har motiverats med att man vill främja hållbar skötsel och användning av skog. Enligt propositionen ska 5 a § i skogslagen nu ändras så att grovleks- och ålderskriterierna på trädbeståndet avskaf-

fas vid förnyelseavverkning. Syftet är att bättre beakta skogsägarnas allt mer mångsidiga mål och att göra skogsbruket mer lönsamt. Det är också meningen att slopa inskränkningarna i användning av egendom för att bättre iakttä egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen, samtidigt som de förändrade villkoren för skogsbruk beaktas.

4.3 Egendomsskyddet och inskränkningar när det gäller att vårda egendom

Det är meningen att skogslagen också i fortsättningen ska innehålla en skyldighet att aktivt se till att åstadkomma nytt plantbestånd efter förnyelseavverkning. Det anses nödvändigt att denna skyldighet kvarstår i skogslagen, eftersom detta är väsentligt med avseende lagens syfte, dvs. att skogarna uthålligt ger en god avkastning samtidigt som deras biologiska mångfald bevaras. Också de internationella överenskommelser som är förpliktande för Finland kräver att skog bevaras. Förnyelseskyldigheten kommer dock inte längre att gälla dikad torvmark som är lågproduktiv med avseende på virkesproduktion eller områden där en ursprungligen öppen eller en torvmark med glest trädbestånd eller en skoglig vårdbiotop återställs utifrån en plan godkänd av en regionenhet eller myndighet. På sådana områden har det gjorts investeringar genom dikning, som ändå visat sig olönsam och därmed inte ökat skogens avkastning. Man kan då inte såsom ovan sagts kräva nya ekonomiskt olönsamma investeringar av skogsägarna för att uppnå syftet med skogslagen. Krav på olönsamma investeringar kan anses kränka ägarens rätt att använda sin egendom på ett normalt, skäligt och förnuftigt sätt.

Grundlagsutskottets ställningstagande när skogslagen behandlades var att de samhällsekonomiska intressen och det intresse för att bevara naturvärdena som ligger till grund för regleringen uppfyller det villkor på godtagbar grund som måste ställas på en inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna. Utskottet sade då också att behovet att trygga skogsbruket är ett livsviktigt intresse för vår samhällsekonomi (GrUU 22/1996 rd).

Den förnyelseskyldighet efter en förnyelse-avverkning som finns i den gällande skogslagen kan anses bero på vägande allmänna skäl. En skogsägare kan i princip själv välja hur han eller hon fullgör förnyelseskyldigheten. Skyldigheterna enligt skogslagen gäller alla skogsägare över lag och inte bara någon avgränsad grupp. Grundlagsutskottet ansåg då också att inskränkningarna i avverkningar och förpliktelseerna att förnya trädbeståndet var lämpligt avvägda i förhållande till det samhällsekonomiskt viktiga intresset att trygga skogsbruket och de privatekonomiska möjligheterna att utnyttja skogsegendom (GrUU 22/1996 rd). Däremot grundar sig granskningen av de inskränkingar i rätten att använda egendom som nu föreslås inte längre till alla delar på samma principer som när skogslagen ursprungligen stiftades, eftersom det såsom ovan sagts har skett betydande förändringar i omvärldsvillkoren.

4.4 Skogsnaturens mångfald

Bestämmelserna i 15 och 20 § i grundlagen ska vägas mot varandra i synnerhet när det gäller 10 § i skogslagen. I syfte att främja den biologiska mångfalden föreslås det att skogslagens 10 § ska ändras så att också de ytterst utrotningshotade skogsfräken- och hjorttronrankärren plus också källkärren samt brunmossarna i landskapet Lappland ska ingå i de särskilt viktiga livsmiljöer som skyddas genom skogslagen. Dessutom ska de inskränkingar, skyldigheter och rättigheter i fråga om användningen av särskilt viktiga livsmiljöer som nu finns i statsrådets förordning om hållbar skötsel och användning av skog tas in i lagen. Närmare bestämmelser om de sistnämnda medger en försiktig användning av vissa livsmiljöer så, att särdrag ändå fortfarande bevaras. Förslaget innehåller en ny 7 a § i skogslagen, och den avser skyldighet att informera om särskilt viktiga livsmiljöer, förekomsten av en art som åtnjuter särskilt skydd eller en skyddad naturtyp enligt naturvårdslagen, ett område i nätverket Natura 2000 eller något annat motsvarande område utifrån myndighetsuppgifter, när dessa finns inom ett behandlingsområde eller i dess närhet. Denna skyldighet gäller region-

enheterna, som ska underrätta markägare och sådana representanter för markägaren och innehavare av avverkningsrätt som den känner till om dessa saker när den känner till dem. Också detta tillägg till bestämmelserna kan anses förbättra förutsättningarna för bevarandet av den biologiska mångfalden. Förfarandena vid de olika regionenheterna blir mer enhetliga och mer inarbetade när informationskyldigheten skrivs in i lag och det preciseras vem som ska informeras. Avsikten är att genom bestämmelser om informationskyldighet och genom att skyldigheten också gäller områden i behandlingsområdenas närhet förebygga att de identifierade områden som regionenheterna redan känner till inte förstörs oavsiktligt. Också den föreslagna ändringen av 23 a § i skogslagen, som innebär att förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer är avgiftsfria, medför att dessa objekt går lättare att finna och att det blir lättare att säkerställa oklara fall.

En annan ändring som främjar den biologiska mångfalden är den ändring av skogslagens tillämpningsområde som går ut på att skogslagen inte ska gälla områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark. Det är ofta oändamålsenligt att behandla dessa områden i enlighet med skogsbrukspraxis, och de är ofta föremål för återställande som avviker från normal skogsbehandling.

Skogslagen kräver att särskilt viktiga livsmiljöer med avseende på den biologiska mångfalden ska säkerställas så, att de sköts och används på ett sätt som bevarar deras särdrag. Skyldigheterna anknyter till syftet med skogslagen, dvs. att främja en i ekonomiskt, ekologiskt och socialt hänseende hållbar skötsel och användning av skogarna så att skogarna uthålligt ger en god avkastning samtidigt som deras biologiska mångfald bevaras. När skogslagen stiftades konstaterade grundlagsutskottet (GrUU 22/1996 rd) i sin bedömning av bemyndigandet i 10 § i skogslagen följande om de särskilt viktiga livsmiljöerna: ”Regleringen spelar dock en förhållandevis liten roll, eftersom det i vanliga fall är fråga om små områden med egenskaper som avviker från det normala”.

Enligt förarbetena till skogslagen ska man i syfte att trygga skogarnas biologiska mångfald i lagen räkna upp de särskilt viktiga livsmiljöer där skogsbruksåtgärder ska vidtas så, att livsmiljöernas särdrag bevaras. De livsmiljöer som räknas upp ska omfattas av skyldigheten när de är i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, avviker tydligt från omgivningen och i allmänhet är små. Det sistnämnda kriteriet har tillämpats redan i fråga om den gällande skogslagen. Det är fråga om en skyldighet som begränsar markägarens rätt att använda egendomen.

Gällande 10 § ska enligt förslaget preciseras för det första så att de särskilt viktiga livsmiljöerna anges mer exakt och för det andra så att bestämmelsens koppling till undantagslov enligt 11 § i samma lag framgår tydligare. När skogslagen stiftades ansåg grundlagsutskottet (GrUU 22/1996 rd) att de ”livsmiljöer som nämns i 10 § (...) i normala fall inte [är] av central betydelse för skogsbruket. Inskränkningarna i användningen till följd av detta förslag spelar en mindre ekonomisk roll än inskränkningarna i 2 kap. De är inte heller ovillkorliga skyddsförpliktelser utan avser att ta hänsyn till naturvärdena i skogsbruket. Ur ägarens synvinkel är inskränkningen relativt liten. Men om situationen vore en annan medger möjligheten till undantagslov enligt 11 § att inskränkningen hålls inom acceptabla gränser med tanke på proportionalitetskravet.”

Nu föreslås det att 10 § i skogslagen ändras så att dess 2 mom. mer exakt anger de livsmiljöer som enligt skogslagen är särskilt viktiga för mångfalden och 3 mom. anger livsmiljöernas förhållande till 11 § i skogslagen. Det föreslagna 4 mom. är ett normgivningsbemyndigande.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska de särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 2 mom. vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. En livsmiljöes ekonomiska värde ska uppskattas med beaktande av 11 §. Bestämmelsen i 3 mom. utgör på sitt sätt skogslagens gränssnitt mellan grundlagens 15 och 20 §, dock delvis i informativ form. Här måste man för det första betrakta hur acceptabel inskränkningen – dvs. att skogsbruksåtgärder inte vidtas i en särskilt viktig livsmiljö – är i förhållande till

normal, skälig och förnuftig användning av egendom och för det andra se till att livsmiljön kvarstår som en för den biologiska mångfalden viktig livsmiljö. I överensstämmelse med vad som sägs i detaljmotiven kommer man i praktiken först att konstatera att det är fråga om en livsmiljö som avses i 10 § i skogslagen. I detta skede saknar området storlek betydelse, om det uppfyller villkoren enligt 10 § 2 mom. För att citera grundlagsutskottet (GrUU 22/1996 rd): ”Men om situationen vore en annan medger möjligheten till undantagslov enligt 11 § att inskränkningen hålls inom acceptabla gränser med tanke på proportionalitetskravet.” Med avseende på en skogsägarens egendomsskydd bör innehållet i 10 § i skogslagen granskas med tanke på hur stort ekonomiskt bortfall denne orsakas när förnyelseavverkning, beståndsvårdande avverkning eller någon annan åtgärd inte utförs eller vidtas i en särskilt viktig livsmiljö. Storleken på detta bortfall inverkar på om ägaren måste acceptera bortfallet eller om han eller hon kan ansöka om undantagslov enligt 11 §. Skogsägaren kan självfallet låta bli att ansöka om undantagslov och i stället följa de inskränkningar i användningen som följer av skogslagen i fråga om den berörda livsmiljön.

Syftet med dessa ändringar är att mer klart definiera särskilt viktiga livsmiljöer enligt skogslagen och att ange deras särdrag och de tillåtna åtgärderna i dessa miljöer. Preciseringsringarna innebär inte att de gällande definitionerna av livsmiljöerna blir snävare, utan i stället tryggas bevarandet av livsmiljöerna bättre, samtidigt som det blir lättare att identifiera dem.

Det som ligger bakom skogslagens 10 § om tryggande av särskilt viktiga livsmiljöer är att dessa miljöer behöver bevaras. Enligt 20 § 1 mom. i grundlagen bär var och en ansvar för naturen och dess mångfald samt för miljön och kulturarvet. Grundlagsutskottet (GrUU 32/2010 rd och GrUU 20/2010 rd) har såsom sagts ovan konstaterat att 20 § i grundlagen inte konstituerar individuellt konstaterbara förpliktelser och att den heller inte utgör en särskild grund för att inrikta toleransförpliktelser speciellt på markägarna. Detta förslag till ändring av skogslagen anger

tydligt de skyldigheter som i vart sammanhang förpliktar markägaren.

Grundlagsutskottet har påpekat (GrUU 20/2010 rd) att begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska föreskrivas genom lag, vara noggrant avgränsade och tillräckligt exakt definierade. De föreslagna 10 a och 10 b § anger mer detaljerat och preciserat än hittills de åtgärder som är ”tillåtna” och ”förbjudna” i särskilt viktiga livsmiljöer. I fråga om kravet på proportionalitet har grundlagsutskottet i enlighet med vad som sagts tidigare påpekat (GrUU 5/2000 rd) att det vid en bedömning av inskränkningens acceptabilitet i sista hand är fråga om huruvida inskränkningen kränker ägarens rätt till normal, skälig och förnuftig användning av sin egendom.

Det är emellertid meningen att 11 § i skogslagen ska preciseras genom att där anges de kriterier enligt vilka det ekonomiska bortfallet eller förlusten i övrigt ska anses ringa. Kriterierna måste anges i skogslagen eftersom bedömningen hittills har gjorts utifrån annan lagstiftning, dvs. lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk. Bedömningen kan inte i fortsättningen bygga bara på rådande praxis, eftersom den lagstiftning som tillämpats gäller bidrag och alla skogsägares verksamhet inte ligger inom dess tillämpningsområde. Med andra ord ligger vissa aktörer utanför tillämpningsområdet. Enligt det föreslagna 11 § 2 mom. ska bortfallet anses vara ringa när det ekonomiska bortfallet till följd av inskränkningar i användningen av områden enligt 10 § är mindre än fyra procent av värdet på det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet för undantagslovssökanden där behandlingsområdet ligger eller mindre än 4 000 euro.

Enligt det lagförslag som nu lämnas ska försiktig användning av vissa särskilt viktiga livsmiljöer kunna ske med bevarande av livsmiljöns särdrag. Detta innebär att de ekonomiska konsekvenserna blir mer än ringa mer sällan än för närvarande, och därmed kommer det inte särskilt enkelt att föreligga grund för undantagslov enligt dagens system. Om villkoren för undantagslov ändå är uppfyllda ska man liksom nu i stället för undantagslov i första hand försöka erbjuda skogsägaren ett avtal om miljöstöd i enlighet med

lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk.

4.5 Bemyndiganden att utfärda förordning

Bestämmelser om utfärdande av förordningar och delegering av lagstiftningsbehörighet finns i 80 § i grundlagen. Enligt dess 1 mom. kan republikens president, statsrådet och ministerierna utfärda förordningar med stöd av ett bemyndigande i grundlagen eller i någon annan lag. Bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter samt om frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag ska dock utfärdas genom lag. Om det inte särskilt anges vem som ska utfärda en förordning, utfärdas den av statsrådet. I och med den nya grundlagen har man fäst större vikt vid regleringen av grunderna för individens rättigheter och skyldigheter. Den som utfärdar förordningar kan genom lag bemyndigas att utfärda närmare bestämmelser om sådant som är av mindre betydelse för individens rättigheter och skyldigheter. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis kopplat ihop bemyndigandet att utfärda bestämmelser om bemyndiganden genom lag med ett krav på exakta och noggrant avgränsade regler (GrUU 19/2002 rd och GrUU 40/2002 rd). Dessutom har utskottet i sin praxis understrukt att inte går att genom statsrådsförordning utfärda allmänna rättsregler om exempelvis grunderna för individens rättigheter och skyldigheter eller frågor som enligt grundlagen i övrigt hör till området för lag (GrUU 16/2002 rd).

Vid en bedömning av huruvida ett lagbemyndigande att utfärda förordning ska gälla statsrådet eller ett ministerium ska utgångspunkten enligt vad som sades i samband med grundlagsreformen vara att statsrådets allmänna sammanträde utfärdar förordningar om vittsyftande och principiellt viktiga ärenden och om andra ärenden vars betydelse kräver det. Denna princip framgår av grundlagens 67 §, som gäller beslutsfattandet i statsrådet. Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis också framfört att en av utgångspunkterna för 80 § 1 mom. i grundlagen är att ministerierna närmast kan bemyndigas att utfärda förordningar om frågor av teknisk natur

och frågor som har ringa samhällelig eller politisk betydelse (GrUU 33/2004 rd). De bemyndiganden som gäller statsrådet finns i lagförslaget 4 a § 3 mom., 5 § 4 mom., 5 a § 3 mom., 6 § 2 mom., 8 § 5 mom., 8 a § 3 mom., 10 § 4 mom., 10 b § 5 mom., 11 § 4 mom., 12 § 1 mom., 14 § 5 mom., 15 § 2 mom. och 26 § 3 mom.

I förslaget finns också bemyndiganden att utfärda förordning som gäller jord- och skogsbruksministeriet. De återfinns i 7 § 4 mom., 14 § 5 mom., 14 c § 3 mom. och 26 § 3 mom. Det rör sig då om frågor av teknisk natur, såsom exempelvis vilka detaljavgifter som ska anges på blanketter. Därför bör en ministerieförordning anses vara en lämplig författningsnivå i detta sammanhang.

Skogslagen stiftades genom vanlig lagstiftningsordning enligt 66 § i den riksdagsord-

ning (7/1928) som gällde före grundlagen. De föreslagna ändringarna i skogslagen kräver ingen prövning av lagstiftningsordningen, eftersom de föreslagna ändringarna inte ökar inskränkningarna eller skyldigheterna när det gäller användningen av skogsägarens egendom i förhållande till den gällande skogslagen.

De föreslagna bemyndigandena beaktar grundlagsutskottets tolkningspraxis av 80 § i grundlagen.

Därför anses det att lagarna om ändring av skogslagen och strafflagen kan stiftas i vanlig lagstiftningsordning enligt 72 § i grundlagen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av skogslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i skogslagen (1093/1996) 4, 14 a och 17 §, av dem 4 § sådan den lyder i lag 822/2010 och 14 a § sådan den lyder i lagarna 1224/1998 och 822/2010,

ändras 2 §, 3 § 3 mom. och 4 a §, rubriken för 2 kap., 5, 5 a, 5 b, 6–8, 8 a, 9–14, 14 c och 15 §, 16 § 1 mom., 18 § 2 mom., 20 § 1 och 3 mom. och 23, 23 a, 25 och 25 a §,

av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 137/1999 och 822/2010, 3 § 3 mom., 4 a, 5, 5 a, 5 b, 8 a, 13 och 14 §, 18 § 2 mom., 20 § 1 mom. och 25 § sådana de lyder i lag 822/2010, 8 och 15 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 315/2007 och 822/2010, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1224/1998, 10 och 11 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 822/2010, 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 315/2007 och 822/2010, 14 c § sådan den lyder i lag 522/2004, 16 § 1 mom., 20 § 3 mom., 23 och 25 a § sådana de lyder i lag 315/2007 och 23 a § sådan den lyder i lag 1224/1998, och

fogas till lagen nya 2 a, 7 a, 10 a och 10 b §, till 18 §, sådan den lyder i lagarna 520/2002, 552/2004 och 822/2010, ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 26 §, i stället för den 26 § som upphävts i 6 kap. genom lag 822/2010, som följer:

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skötseln och användningen av skog inom områden som utgör skogsbruksmark. Den tillämpas dock inte på

1) skyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen (1096/1996), områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark,

2) områden som i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) anvisats som skyddsområden,

3) områden som avses i ödemarkslagen (62/1991), utom när det gäller 12 § 1 mom. i denna lag,

4) detaljplaneområden, med undantag för områden som har anvisats för jord- och skogsbruk,

5) områden med gällande åtgärdsbegränsning för uppgörande av detaljplan,

6) områden som omfattas av en generalplan med rättsverkningar, med undantag för områden som har anvisats för jord- och skogsbruk eller rekreation,

7) målområden för försvarsmaktens skjutområden.

Vid skötseln och användningen av skog ska utöver denna lag iakttas vad som bestäms i 1, 4, 5 och 13–16 § i lagen om fornminnen (295/1963), i 5 a, 9, 29–35, 39, 42, 47–49, 55, 56 och 57 a § samt 10 kap. i natur-

vårdslagen och i någon annan lag. Bestämmelser om inrättande av naturskyddsområden, införlivning av områden med naturskyddsområden och fridlysning av naturminnesmärken finns i naturvårdslagen.

Trots denna lag ska skadade träd borttransporteras på det sätt som anges i lagen om bekämpning av skogsskador (/).

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *drivning* fällning eller kapping av träd och transport av virket från behandlingsområdet till avläggsplatser,

2) *förnyelseavverkning* drivning där behandlingsområdet, med undantag av naturvårdsträd, fröträd och skärmträd, avverkas till ett kalhygge i syfte att åstadkomma nya trädbestånd,

3) *beståndsvårdande avverkning* drivning som utförs på ett sätt som främjar det bestånd som kvarstår på området eller utöver detta också uppkomsten av nytt plantmaterial,

4) *behandlingsområde* en bestandsfigur eller ett på en karta avgränsat område där de vidtagna avverkningsåtgärderna eller andra skogsvårdsåtgärderna är av samma typ och i huvudsak sker inom hela området,

5) *odling* skogsförnyelse som sker genom plantering av plantor och sådd av frön som är lämpliga för växtplatsen,

6) *naturlig förnyelse* skogsförnyelse som sker med hjälp av fröträd och skärmträd som finns på behandlingsområdet eller genom att utnyttja kantskog som fröar av sig,

7) *avverkare* markägaren eller, när avverkningsrätten har överlåtits till någon annan, den som innehar rätten.

3 §

Ändring av markanvändningslag

Om skogsbruksmark som enligt en anmälan ska tas i annat bruk inte har tagits i sådant bruk inom fyra år från det att avverkning el-

ler någon annan åtgärd avslutats, ska denna lag tillämpas på området och på avverkningen eller åtgärden.

4 a §

Skogsbruksplan

Med en skogsbruksplan avses en uppdaterad plan som gäller skötsel och användning av, naturvärden för samt virkestillgångar och tillståndet i en skogsägares skogar på en eller flera skogsfastigheter. De åtgärder som ingår i planen får inte strida mot de bestämmelser om skötsel och användning av skogar som gäller vid den tidpunkt då planen görs upp.

En skogsbruksplan som uppfyller kraven i 1 mom. är en sådan plan som avses i 31 § i lagen om samfällda skogar (109/2003), 10 § 1 mom. 1 punkten i lagen om skogsvårdsförordningar (534/1998) och 117 § i kyrkoordningen för ortodoxa kyrkan (174/2007).

Närmare bestämmelser om uppdatering, innehåll och översyn i fråga om skogsbruksplanen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Drivning och skogsförnyelse

5 §

Beståndsvårdande avverkning och tillhörande förnyelseskyldighet

Beståndsvårdande avverkning ska utföras så att det efter avverkningen kvarstår ett tillräckligt, utvecklingsdugligt trädbestånd jämnt fördelat på behandlingsområdet. Bedömningen av vad som är ett tillräckligt utvecklingsdugligt trädbestånd efter sådan avverkning ska ske med beaktande av behandlingsområdets geografiska läge, växtplatsen, hur avverkningen genomförts och den övre höjden, dvs. den aritmetiska medelhöjden på de etthundra grövsta träden per hektar.

En beståndsvårdande avverkning medför en skyldighet att förnya skogen, om kvantiteten och kvaliteten på det kvarvarande trädbeståndet

ståndet inte är tillräckliga för att vidareutveckla det beståndet. Skyldigheten är fullgjord när ett plantbestånd har åstadkommits på området i enlighet med 8 §.

Om behandlingsområdet inbegriper ett sammanhängande plantbestånd enligt 8 §, ska det område som utgörs av beståndet inte räknas in i behandlingsområdet vid bedömningen av trädbeståndets tillräcklighet.

Närmare bestämmelser om tillräcklig kvalitet, kvantitet och fördelning utifrån avverknings sättet av det utvecklingsdugliga trädbeståndet efter beståndsvårdande avverkning i olika delar av landet och på olika växtplatser utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 a §

Förnyelseavverkning och tillhörande förnyelseskyldighet

Avslutad förnyelseavverkning medför en skyldighet att förnya skogen. En förnyelseavverkning ska anses vara avslutad när drivningen har lett till att det har uppkommit ett kalhygge på mer än 0,3 hektar på behandlingsområdet. Förnyelseskyldigheten är fullgjord när ett plantbestånd har åstadkommits på området på det sätt som föreskrivs i 8 §.

Någon förnyelseskyldighet enligt 1 mom. föreligger inte på dikad torvmark som är lågproduktiv med avseende på virkesproduktion och där stamvirkets årliga tillväxt är mindre än en kubikmeter per hektar. I så fall ska trädbestånd som främjar den biologiska mångfalden lämnas på behandlingsområdet. Någon förnyelseskyldighet finns inte heller i fråga om områden där en ursprungligen öppen torvmark eller en torvmark med gles trädbestånd eller en skoglig vårdbiotop återställs utifrån en plan godkänd av en av Finlands skogscentralers regionenheter, nedan kallad skogscentral, eller av en myndighet.

Närmare bestämmelser om torvmarker som ska anses vara lågproduktiva, om trädbestånd som ska kvarstå på sådan torvmark och om förfarandet när godkännande av återställandet söks utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

5 b §

Avverkning på särskilda områden

Om avverkningsområdet har en särskild betydelse för bevarande av skogens mångfald, för landskapet eller för mångbruk av skog kan avverkningen utföras på det sätt som områdets särskilda karaktär förutsätter.

Skog som används till forskning, undervisning eller något annat särskilt ändamål får behandlas på det sätt som användningsändamålet förutsätter. Då ska åtgärderna på behandlingsområdet och deras motivering framgå av anmälan om användning av skog.

6 §

Hur drivning utförs

Drivningen ska utföras så att skador undviks på det trädbestånd som kvarstår på behandlingsområdet och på trädbestånd som växer utanför området. Dessutom ska man undvika att orsaka sådana skador i terrängen som försvagar trädbeståndets växtförhållanden.

Närmare bestämmelser om när träd ska anses vara skadade, antalet skadade träd och skador i terrängen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

7 §

Avverkarens och planerarens ansvar

Avverkare ska vid drivning och andra tillhörande åtgärder se till att bestämmelserna i denna lag följs.

Om avverkningsavtalet åtföljs av en stämplingsplan som styr avverkningen och som innehåller uppgifter om planerade avverkningar indelade efter avverkningssätt och i form av avgränsningar på en karta anger de särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. och som är kända, ansvarar den som utarbetat stämplingsplanen för att planen överensstämmer med denna lag. Den som utarbetat stämplingsplanen tar på sig ansvaret

genom att underteckna planen eller genom något annat bekräftelseförfarande.

När ansvaret för avverkaren och den som utarbetat stämplingsplanen bedöms ska det beaktas om den genomförda avverkningen byggt på en i 2 mom. avsedd stämplingsplan och om avverkaren informerats om i 10 § 2 mom. avsedda särskilt viktiga livsmiljöer i enlighet med 7 a §.

Närmare bestämmelser om innehållet i stämplingsplanen utfärdas vid behov genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 a §

Markägarens och skogscentralens informationsskyldighet

Markägaren ska i samband med överlåtelse av avverkningsrätt informera den som köper rätten om vilka uppgifter ägaren antecknat i anmälan om användning av skog om sådana särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. som ska beaktas vid avverkningen. Samma skyldighet att lämna information gäller en sådan representant för markägaren som gör anmälan.

Skogscentralen ska omedelbart underrätta markägaren och sådana representanter för markägaren och innehavare av avverkningsrätt som den känner till, om den har fått in en anmälan om användning av skog som gäller ett behandlingsområde där eller i vars närhet det finns eller som berörs av något av följande som centralen känner till:

1) en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom.,

2) ett beslut som gäller förekomsten av en art som åtnjuter särskilt skydd eller en skyddad naturtyp enligt naturvårdslagen,

3) ett område i nätverket Natura2000, eller

4) något annat motsvarande område utifrån ett beslut som en myndighet gett in.

Skogscentralen ska omedelbart underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen när skogscentralen får in en anmälan om användning av skog om det behandlingsområde eller en del av det som ingår i anmälan, be-

rörs av beslutet enligt 2 mom. 2 eller 3 punkten.

Markägaren eller dennes representant ska upplysa innehavaren av avverkningsrätten om sådan information enligt 2 mom. som de fått av skogscentralen.

8 §

Att fullgöra förnyelseskyldigheten

En förnyelseskyldighet är fullgjord när ett plantbestånd åstadkommits på behandlingsområdet. Det ska beroende på områdets geografiska läge åstadkommas senast inom 10–25 år efter det att den drivning som gett upphov till skyldigheten avslutats. Ett plantbestånd ska anses ha åstadkommits när det växer tillräckligt tätt, plantorna är jämnt fördelade, deras genomsnittliga höjd är 0,4 meter och deras utveckling inte är omedelbart hotad av annan vegetation.

Förnyelsen får åstadkommas genom odling eller naturlig förnyelse. Förnyelse ska vid behov åtföljas av röjning av träd och buskar som stör plantbeståndets tillväxt, gräsbekämpning, markberedning och reglering av vattenhushållningen. Efter dessa anläggningsåtgärder ska dessutom hjälpplantering, hjälpsådd och annan eftervård vid behov ombesörjas. När naturlig förnyelse tillämpas ska behandlingsområdet ha förutsättningar för plantuppkomst.

Anläggningsåtgärderna för att åstadkomma ett plantbestånd ska slutföras inom tre år efter det att den drivning som medför skyldigheten avslutats.

Om ett tillstånd för miljöåtgärder som avses i markanvändnings- och bygglagen och som gäller ett område enligt 2 § 1 mom. 4–6 punkten innehåller sådana åtgärdsbegränsningar för skogsbruket vars iakttagande inte medger att en förnyelseskyldighet enligt denna lag fullgörs, ska denna lag ändå anses ha följts. Den skyldighet som avses i 1 mom. upphör om inget plantbestånd uppkommer på området trots åtgärder som är att betrakta som rimliga.

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om närmare tidsfrister för att åstadkomma ett plantbestånd enligt 1 mom. beroende på geografiskt läge och om förut-

sättningarna för naturlig förnyelse. Genom förordning av statsrådet utfärdas också bestämmelser om tillräcklig täthet för ett plantbestånd och andra bedömningskriterier, om vilka åtgärder som ska anses rimliga när det gäller att åstadkomma ett plantbestånd och om åtgärder för att anlägga plantbestånd på olika växtplatser.

8 a §

Trädslag som ska användas vid skogsförnyelse

Vid skogsförnyelse enligt 8 § 1 mom. får ett plantbestånd anläggas med sådana plantor eller frön av tall, gran, vårtbjörk, asp, sibirisk lärk, lönn, klibbal, ek, vresalm, skogsalm, skogslind, ask och hybridasp som är lämpliga till sitt ursprung och för växtplatsen. Med plantor eller frön av glasbjörk får ett plantbestånd anläggas bara på torvmark, momarker- nas försumpade delar och tät ler- eller mjäladominerad jord. På andra växtplatser får glasbjörk användas som kompletterande trädslag beroende på dess växtplats och områdets geografiska läge.

Om ett plantbestånd anläggs med andra trädslag än de som nämns i 1 mom. ska en tillräcklig redogörelse för trädslagets utvecklingsduglighet och ursprungets lämplighet för förhållandena på förnyelseområdet framgå av anmälan om användning av skog.

Närmare bestämmelser om användningen av glasbjörk som kompletterande trädslag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

9 §

Ansvar för förnyelseskyldigheten

Förnyelseskyldigheten enligt 8 § ska fullgöras av markägaren.

När äganderätten till en fastighet eller något annat område övergår till en ny ägare övergår också förnyelseskyldigheten enligt 8 § till denne.

Till den del en sådan besittningsrätt, nyttjanderätt eller annan särskild rättighet till en

fastighet eller ett annat område som innefattar rätten att företa förnyelseavverkning innehåller av någon annan än markägaren, hör också skyldigheten att förnya till denna innehavare, om inte något annat har överenskommit eller bestämts eller om det inte med beaktande av omständigheterna av särskilda skäl är rimligt att markägaren påförs denna skyldighet i stället för rättsinnehavaren. När en markägare har överlåtit enbart avverkningrätten är det markägaren som ska fullgöra förnyelseskyldigheten.

3 kap.

Tryggande av skogsnaturens mångfald

10 §

Att bevara mångfalden samt särskilt viktiga livsmiljöer

Skogarna ska skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna tryggas för att bevara de livsmiljöer som är viktiga för skogens biologiska mångfald.

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden är områden i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, när de avviker tydligt från den omkringliggande skogsnaturen. De särdrag som områdena kännetecknas av är

1) omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet,

2) följande i a—e-punkterna angivna torvmarksmiljöer när de gemensamt kännetecknas av vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:

a) lund- och örtkärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,

b) sammanhängande skogsfräken- och hjortronrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhärslande enhetlig skogsfräken- eller hjortronvegetation,

c) brunmossar som kännetecknas av att de har näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation;

d) trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark, och

e) madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation och av att ytvattnet där har bestående påverkan,

3) bördiga mindre lundområden som kännetecknas av mull, krävande vegetation samt trädbestånd och buskvegetation i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta,

4) skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker eller torvmarker där den naturliga vattenhushållningen huvudsakligen finns bevarad i oförändrat skick,

5) huvudsakligen minst tio meter djupa klyftor och raviner med branta väggar i berggrunden eller mineraljordar, när de kännetecknas av en från omgivningen avvikande vegetation,

6) huvudsakligen minst tio meter höga stup och skogsbestånd vid stupens nedre del,

7) sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar, när de kännetecknas av ett tämligen glest trädbestånd.

De särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 2 mom. ska vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. En livsmiljös ekonomiska värde ska uppskattas med beaktande av 11 §.

Närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och om särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10 a §

Allmänna principer för och förbjudna åtgärder vid behandling av livsmiljöer

Särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. får skötas och användas genom försiktiga åtgärder där livsmiljöernas särdrag bevaras eller stärks. När åtgärderna vidtas ska den för livsmiljön utmärkande särskilda vattenhushållningen, strukturen på trädbeståndet,

gamla överståndare, döda träd och murkna träd bevaras och vegetation, variation i terrängen och jordmån beaktas.

Åtgärder för skötsel och användning där särdragen stärks är planmässiga naturvårdsåtgärder och åtgärder för återställande av naturtillstånd. Åtgärder för skötsel och användning som bevarar särdragen är försiktig avverkning genom plockhuggning, upptagning av enskilda fläckar med hacka och plantering av plantor eller sådd av frön till träd som hör till Finlands naturliga flora. Det är tillåtet att med iakttagande av särskild försiktighet transportera virke och ta sig över bäckfåror i särskilt viktiga livsmiljöer, men detta får inte äventyra särdragen.

Åtgärder som inte är tillåtna i särskilt viktiga livsmiljöer är förnyelseavverkning, byggande av skogsväg, markberedning som märkbart skadar den för växtplatsen utmärkande vegetationen, dikning, rensning av bäckar och rännilar och användning av kemiska bekämpningsmedel.

10 b §

Specifik behandling för vissa livsmiljöer

I de livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. 1 och 2 punkten får försiktig avverkning genom plockhuggning utföras, om trädbeståndet bevaras i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta så, att det inte sker en förändring av livsmiljöns vattenhushållning, som ska befinna sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta.

Strukturen på livsmiljöns trädbestånd i bördiga mindre lundområden ska bevaras genom att endast försiktig avverkning genom plockhuggning utförs i samband med åtgärder för skötsel och användning.

Ingen drivning får ske vid stup och skogsbestånd vid stupens nedre del.

På sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält får försiktig avverkning genom plockhuggning utföras så att de äldsta träden samt döda och murkna träd bevaras.

Närmare bestämmelser om hur trädbeståndets struktur och skiktning, buskskiktets livskraft och jordmånens vattenhushållning i om-

rådet ska bevaras i särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

11 §

Undantagslov

I situationer där skyldigheter eller inskränkningar enligt 10 a och 10 b § leder till minskad skogsavkastning eller annat ekonomiskt bortfall eller annan ekonomisk skada som inte är ringa för markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet ska skogscentralen på ansökan av markägaren eller rättsinnehavaren bevilja undantagslov som innebär att skogen får skötas och användas på ett sådant sätt att bortfallet blir ringa för den berörda personen.

Bortfallet ska anses vara ringa när det ekonomiska bortfallet till följd av inskränkningar i användningen av områden enligt 10 § är mindre än fyra procent av värdet på det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet för den som söker om undantagslov där behandlingsområdet ligger eller mindre än 4 000 euro.

Undantagslov får dock inte beviljas, om det för åtgärden har beviljats eller beviljas miljöstöd som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk eller ett tillräckligt stöd av statsmedel på andra grunder. Om det ekonomiska bortfallet är större än ringa och behovet av undantagslov inte kan undvikas med hjälp av miljöstöd, ska en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. behandlas så att den mest värdefulla delen av livsmiljön bevaras.

Närmare bestämmelser om hur värdet på marknadsdugliga trädbestånd fastställs utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Skogsbruk i skyddsskogar

Genom förordning av statsrådet kan det beskrivas att ett område där det är nödvändigt att bevara skogarna för att förhindra att

skogsgränsen förskjuts ska vara ett skyddsskogsområde. Inom skyddsskogsområdet ska skogarna skötas och användas med särskild försiktighet och så att de åtgärder som vidtas inte orsakar en förskjutning av skogsgränsen. Närmare bestämmelser om hur skog ska skötas och användas och förnyelsen följas inom skyddsskogsområdet får också utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan statsrådet utfärdar förordning ska markägarna, respektive kommuner och andra myndigheter höras. Utfärdandet ska föregås av förhandlingar med sametinget på det sätt som avses i sametingslagen (974/1995).

Om särskilda lokala förhållanden påkallar det kan jord- och skogsbruksministeriet begränsa tagande av husbehovsvirke inom skyddsskogsområden eller förbjuda det helt. För inskränkningar i att ta virke till husbehov ska markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan särskild rättighet betalas ersättning som motsvarar trädbeståndets avverkningsvärde. Ersättning betalas inte till Forststyrelsen eller någon annan innehavare av statlig jordegendom. Ersättningen beviljas av skogscentralen på ansökan.

Skogsforskningsinstitutet ska följa förnyelsen av skyddsskogsområdena med skogscentralens bistånd.

13 §

Skyddsområden

Om skogens bevarande till skydd för bosättning eller odling på för vindar synnerligen utsatta holmar och stränder vid havet eller insjöar eller på höjder och branter eller för förebyggande av jordskred kräver större inskränkningar i skogens användning än vad denna lag föreskriver, får jord- och skogsbruksministeriet besluta att små områden som är mest utsatta med tanke på skogens bevarande och dess skyddsverkan ska bildas till skyddsområden och i sitt beslut bestämma om den skogsanvändning som är tillåten på skyddsområdena och som behövs för att skogen ska bevaras. Innan beslutet meddelas ska de organ som nämns i 12 § 1 mom. höras.

14 §

Anmälan om användning av skog

Markägaren, den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet eller någon som denne befullmäktigat ska till skogscentralen lämna in en anmälan om användning av skog om en på behandlingsområdet planerad beståndsvårdande avverkning, förnyelseavverkning, avverkning till följd av skogsskada och annan avverkning och om behandling av särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. Om det är fråga om beståndsvårdande avverkning ska avverkningssättet uppges figurvis. Är det fråga om förnyelseavverkning ska dessutom förnyelsesättet uppges. Vid avverkning till följd av skogsskada ska det också anmälas vad som orsakat skadan.

Anmälan om användning av skog behöver dock inte göras i fråga om följande avverkningar om de inte omfattar en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom.:

- 1) husbehovsavverkning,
- 2) avverkning av ett klen trädbestånd,
- 3) avverkning i kantzoner till kraftledning, avverkning vid dikes-, vattenlednings- eller avloppslinjer och avverkning i liten omfattning vid väglinjer, kraftledningar eller andra motsvarande linjer.

Anmälan anses ha blivit inlämnad till skogscentralen då den har inkommit till något av centralens verksamhetsställen eller när den eller motsvarande uppgifter har getts in till någon av centralens anställda. Anmälan ska kontrolleras innan åtgärden vidtas, om avverkningssättet eller behandlingsområdet förändras betydligt i förhållande till vad som uppgetts tidigare. Anmälan kan avse flera behandlingsområden.

Anmälan ska ges in senast tio dagar och tidigast tre år innan avverkningen eller åtgärden inleds. Skogscentralen kan på ansökan bevilja undantag från den tidsfristen.

Om det är fråga om omfattande skogsskador som gett upphov till betydande skada av levande trädbestånd enligt 2 § 2 punkten i lagen om bekämpning av skogsskador behöver undantag enligt 4 mom. som krävs för anmälan om användning av skog inte sökas, såvida det inte är fråga om en särskilt viktig livsmil-

jö enligt 10 § 2 mom. Skogscentralen ska i så fall anvisa skadeområdet, och på det behandlingsområde som anmälan gäller ska i huvudsak träd som fallit, skadats eller dött till följd av skogsskadorna drivas.

Närmare bestämmelser om avverkning av klena trädbestånd utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om anmälan om behandling av särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. och om andra uppgifter som ska uppges i anmälan om användning av skog.

14 c §

Förhandsbesked om en särskilt viktig livsmiljö

Före avverkning eller annan skogsbehandling kan markägaren eller en av markägaren befullmäktigad innehavare av avverkningrätten i anslutning till anmälan om användning av skog av skogscentralen ansöka om ett förhandsbesked om det föreslagna området är en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. och om den anmälda skogsbehandlingen följer 10 a och 10 b §.

När skogscentralen övervakar lagens efterlevnad ska den följa sitt förhandsbesked. Förhandsbeskedet ska följas under den tid som avverkning eller någon annan åtgärd med stöd av 14 § kan inledas på grundval av den anmälan om användning av skog som avses i 1 mom.

En ansökan om förhandsbesked ska behandlas skyndsamt med hänsyn till omständigheterna. Ärendets behandling förfaller, om en avverkning eller någon annan skogsbehandling som avses i anmälan om användning av skog inleds på det område som ansökan gäller innan förhandsbesked har lämnats. Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i ansökan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Förhandlingsskyldighet

Om det finns grundad anledning att misstänka att en planerad, påbörjad eller genom-

förd avverkning eller annan åtgärd strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den eller att ett plantbestånd enligt 8 § inte kommer att åstadkommas efter förnyelseavverkning på det sätt som nämns i anmälan om användning av skog, ska skogscentralen försöka förhandla fram de ändringar som behövs med markägaren eller med den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet och vid behov med den som innehar avverkningsrätten. Markägaren ska på skogscentralens begäran visa upp en plan på korrigerande åtgärder.

Närmare bestämmelser om innehållet i den plan som kan begäras av markägaren utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

16 §

Behandlingsförbud

Om förhandlingar som avses i 15 § inte har fått till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och det finns grundad anledning att misstänka att en planerad, påbörjad eller genomförd avverkning eller annan åtgärd strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen förbjuda åtgärden tills vidare eller för viss tid. Behandlingsförbud kan utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 §.

18 §

Skogsbrott och skogsförseelse

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

1) försummar att lämna in en anmälan om användning av skog enligt 14 § eller gör sin anmälan efter den föreskrivna tidsfristen,

2) bryter mot bestämmelserna i 6 § om hur drivning ska utföras eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem,

3) bryter mot bestämmelserna i 8 § om åstadkommande av återväxt eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem,

4) i strid med 10 a eller 10 b § eller med bestämmelser som utfärdats med stöd av 10 b §, utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren sköter eller använder en livsmiljö som enligt 10 § 2 mom. är särskilt viktig för skogarnas mångfald, eller

5) utarbetar en i 7 § avsedd stämplingsplan som står i strid med denna lag och utifrån vilken en drivning utförs,

ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för *skogsförseelse* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag ska också den dömas för skogsförseelse som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i 12 § 1 eller 2 mom. om skogsbruk i skyddsskogar eller mot en bestämmelse som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat med stöd av 12 § 3 mom. eller 13 §, när förseelsen är ringa.

20 §

Korrigerande åtgärder

Den som behandlar skog i strid med bestämmelserna i 5, 5 a eller 5 b §, 10 a eller 10 b § eller 12 § 1 eller 2 mom., bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem eller bestämmelser som meddelats med stöd av 13 § eller försummar en skyldighet att åstadkomma återväxt är skyldig att undanröja verkningarna av den lagstridiga åtgärden eller att, i den mån detta är möjligt till skäliga kostnader, återställa situationen. Om förnyelseskyldigheten enligt 8 § inte är fullgjord ska den berörda personen som korrigerande åtgärder vidta behövliga nya anläggningsåtgärder eller utföra annan eftervård.

Om någon annan än den berörda personen äger fastigheten eller med stöd av en särskild rättighet är berättigad att besluta om saken ska dennes samtycke till överenskommelsen om korrigerande åtgärder inhämtas. Om

markägaren eller den som innehar en särskild rättighet inte ger sitt samtycke till att Landsbygdsverket ålägger den som överträtt lagen att vidta de åtgärder som behövs, kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen besluta att det eller centralen vidtar eller låter vidta dem på lagöverträdarens bekostnad. Kostnaderna för åtgärderna betalas i förväg av statens medel, och Landsbygdsverket får driva in dem i utsokningsväg hos den berörda personen i enlighet med lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).

6 kap.

Särskilda stadganden

23 §

Ändringsökande

Ändring i beslut som skogscentralen och Landsbygdsverket har fattat enligt denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte annat föreskrivs någon annanstans i denna lag. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av skogsbruksmarken i fråga är belägen.

Utöver vad som särskilt föreskrivs om sökande av ändring har skogscentralen rätt att överklaga beslut som Landsbygdsverket har fattat med stöd av denna lag, om verkets beslut avviker från centralens framställning.

Skogscentralen får söka ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i beslut som förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av denna lag och där den har ändrat eller upphävt skogscentralens eller Landsbygdsverkets beslut, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

23 a §

Avgiftsfrihet för vissa prestationer

Med avvikelse från 26 § i lagen om Finlands skogscentral (418/2011) är anmälan om

användning av skog och förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. avgiftsfria.

25 §

Finlands skogscentralens uppgifter

Finlands skogscentral har tillsyn över att denna lag följs.

Jord- och skogsbruksministeriet får meddela Finlands skogscentral närmare föreskrifter om hur kontrollerna av att denna lag följs tekniskt ska genomföras.

När det gäller områden som ska planläggas eller som har planlagts ska Finlands skogscentral samarbeta i tillräcklig utsträckning med kommunerna för att samordna målen för denna lag med målen för markanvändnings- och bygglagen.

25 a §

Indrivning av statens fordran

Statens fordringar enligt denna lag är direkt utsokningsbara. Bestämmelser om deras indrivning finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

Landsbygdsverket är den myndighet som driver in statens fordringar enligt denna lag. Om statliga medel som ska betalas tillbaka eller en del av dem inte betalas tillbaka inom utsatt tid, ska dröjsmålsränta enligt 4 § i räntelagen (633/1982) tas ut på det kapital som ska återbetalas räknat från förfallodagen för respektive betalningspost.

26 §

Nationellt och regionalt skogsprogram

Jord- och skogsbruksministeriet ska utarbeta ett nationellt skogsprogram i samarbete med andra ministerier, företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Syftet med programmet är att skogarna ska utnyttjas mer mångsidigt och att det välbefinnande skogarna ger upphov till ska öka med iakttagande av principerna för hållbar

utveckling. Ministeriet ska övervaka programgenomförandet och vid behov se över programmet.

Varje skogscentral ska utarbeta ett regionalt skogsprogram för sitt verksamhetsområde och övervaka dess genomförande. Programmet ses över vid behov. När programmet utarbetas ska centralen samarbeta med företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Programmet ska innehålla allmänna mål för en hållbar skötsel och användning av skogarna, mål för de åtgärder som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk och för finansieringen av åtgärderna och allmänna mål för utveckling av skogsbruket i området. Uppgifter som kan identifieras som uppgifter om enskilda skogsfastigheter ska inte tas in i programmet.

Närmare bestämmelser om innehållet i, utarbetandet av, tidsfrister för och översyn av regionala skogsprogram och om bedömningen av programmens verkningar utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om övervakningen av regionala

skogsprogram får vid behov utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

—————
Denna lag träder i kraft den 20 .

På tidsfrister i fråga om sådana anmälningar om användning av skog som gjorts innan denna lag trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

För avverkning som inletts före ikraftträdandet och förnyelseskyldighet som uppkommit till följd av den gäller dock skyldigheten enligt 8 §.

På kostnaderna för tvångsutförande i fråga om en avverkning som utförts före ikraftträdandet och i fråga om ett beslut om tvångsutförande enligt 20 § som avser sådana förnyelseåtgärder till följd av avverkningen som vidtagits efter ikraftträdandet tillämpas 25 § 2 mom.

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av 48 a kap. 3 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 a kap. 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 266/2009, som följer:

48 a kap.

Om naturresursbrott

3 §

Skogsbrott

gen (1093/1996) eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den om skyddsskogsområden eller skyddsområden, ska för *skogsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Den som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet bryter mot bestämmelserna i skogsla-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 13 juni 2013

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

Lag

om ändring av skogslagen

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i skogslagen (1093/1996) 4, 14 a och 17 §, av dem 4 § sådan den lyder i lag 822/2010 och 14 a § sådan den lyder i lagarna 1224/1998 och 822/2010,
 ändras 2 §, 3 § 3 mom. och 4 a §, rubriken för 2 kap., 5, 5 a, 5 b, 6–8, 8 a, 9–14, 14 c och 15 §, 16 § 1 mom., 18 § 2 mom., 20 § 1 och 3 mom. och 23, 23 a, 25 och 25 a §,
 av dem 2 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 137/1999 och 822/2010, 3 § 3 mom., 4 a, 5, 5 a, 5 b, 8 a, 13 och 14 §, 18 § 2 mom., 20 § 1 mom. och 25 § sådana de lyder i lag 822/2010, 8 och 15 § sådana de lyder delvis ändrade i lagarna 315/2007 och 822/2010, 9 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1224/1998, 10 och 11 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 822/2010, 12 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 315/2007 och 822/2010, 14 c § sådan den lyder i lag 522/2004, 16 § 1 mom., 20 § 3 mom., 23 och 25 a § sådana de lyder i lag 315/2007 och 23 a § sådan den lyder i lag 1224/1998, och
fogas till lagen nya 2 a, 7 a, 10 a och 10 b §, till 18 §, sådan den lyder i lagarna 520/2002, 552/2004 och 822/2010, ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 26 §, i stället för den 26 § som upphävts i 6 kap. genom lag 822/2010, som följer:

Gällande lydelse

1 kap
Allmänna stadganden
 2 §
Tillämpningsområde

Föreslagen lydelse

1 kap
Allmänna stadganden
 2 §
Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på skötseln och användningen av skog inom områden som utgör skogsbruksmark. Lagen tillämpas dock inte på

1) skyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen (1096/1996),

Denna lag tillämpas på skötseln och användningen av skog inom områden som utgör skogsbruksmark. *Den* tillämpas dock inte på

1) skyddsområden som inrättats med stöd av naturvårdslagen (1096/1996), *områden som staten förvärvat för naturskyddsändamål eller andra statsägda områden som förvaltas i enlighet med skyddsbeslut av Forststyrelsen eller en myndighet som förvaltar statsägd mark,*

2) områden som i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) anvisats som skyddsområden,

3) områden som avses i ödemarkslagen (62/91), utom vad gäller 12 § 1 mom. i denna lag,

4) detaljplaneområden, med undantag för områden som har anvisats för jord- och skogsbruk,

punkt 5 har upphävts genom lagen 137/1999.

6) områden med gällande åtgärdsbegränsning för uppgörande av detaljplan.

2) områden som i en plan enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) anvisats som skyddsområden,

3) områden som avses i ödemarkslagen (62/1991), utom när det gäller 12 § 1 mom. i denna lag,

4) detaljplaneområden, med undantag för områden som har anvisats för jord- och skogsbruk,

5) områden med gällande åtgärdsbegränsning för uppgörande av detaljplan,

6) områden som omfattas av en generalplan med rättsverkningar, med undantag för områden som har anvisats för jord- och skogsbruk eller rekreation,

7) målområden för försvarsmaktens skjutområden.

På områden som omfattas av en generalplan med rättsverkningar tillämpas denna lag på skötseln och användningen av skog endast på områden som har anvisats för jord- och skogsbruk samt rekreation.

Vid skötseln och användningen av skog ska utöver denna lag iakttas vad som bestäms i 1, 4, 5 och 13—16 § i lagen om fornminnen (295/1963), i 5 a, 9, 29—35, 39, 42, 47—49, 55, 56 och 57 a § samt 10 kap. i naturvårdslagen eller i någon annan lag. Bestämmelser om inrättande av naturskyddsområden, införlivning av områden med naturskyddsområden och fridlysning av naturminnesmärken finns i naturvårdslagen.

Vid skötseln och användningen av skog ska utöver denna lag iakttas vad som bestäms i 1, 4, 5 och 13—16 § i lagen om fornminnen (295/1963), i 5 a, 9, 29—35, 39, 42, 47—49, 55, 56 och 57 a § samt 10 kap. i naturvårdslagen och i någon annan lag. Bestämmelser om inrättande av naturskyddsområden, införlivning av områden med naturskyddsområden och fridlysning av naturminnesmärken finns i naturvårdslagen.

Trots denna lag ska skadade träd borttransporteras på det sätt som anges i lagen om bekämpning av skogsskador (/).

2 a §

Definitioner

I denna lag avses med

1) **drivning** fällning eller kapning av träd och transport av virket från behandlingsområdet till avläggsplatser,

2) **förnyelseavverkning** drivning där behandlingsområdet, med undantag av naturvårdsträd, fröträd och skärmträd, avverkas till ett kalhygge i syfte att åstadkomma nya trädbestånd,

3) **beståndsvårdande avverkning** drivning som utförs på ett sätt som främjar det bestånd som kvarstår på området eller utöver detta också uppkomsten av nytt plantmaterial,

4) **behandlingsområde** en bestandsfigur eller ett på en karta avgränsat område där de vidtagna avverkningsåtgärderna eller andra skogsvårdsåtgärderna är av samma typ och i huvudsak sker inom hela området,

5) **odling** skogsförnyelse som sker genom plantering av plantor och sådd av frön som är lämpliga för växtplatsen,

6) **naturlig förnyelse** skogsförnyelse som sker med hjälp av fröträd och skärmträd som finns på behandlingsområdet eller genom att utnyttja kantskog som fröar av sig,

7) **avverkare** markägaren eller, när avverkningsrätten har överlåtits till någon annan, den som innehar rätten.

3 §

Ändring av markanvändningsslag

3 §

Ändring av markanvändningsslag

Om skogsbruksmark som enligt en anmälan

Om skogsbruksmark som enligt en anmä-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ska tas i annat bruk inte har tagits i sådant bruk inom tre år från att avverkning eller någon annan åtgärd avslutats, tillämpas denna lag på området och på avverkningen eller på åtgärden av annat slag.

lan ska tas i annat bruk inte har tagits i sådant bruk inom *fyra* år från det att avverkning eller någon annan åtgärd avslutats, *ska denna lag tillämpas* på området och på avverkningen eller åtgärden.

4 §

(upphävs)

Nationellt och regionalt skogsprogram

Jord- och skogsbruksministeriet utarbetar ett nationellt skogsprogram i samarbete med andra ministerier, företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Ett mål för programmet är att öka medborgarnas välbefinnande genom att skogarna utnyttjas på ett mångsidigt sätt med iakttagande av principerna för hållbar utveckling. Ministeriet övervakar genomförandet av programmet och ser över programmet vid behov.

Varje skogscentral utarbetar ett regionalt skogsprogram för sitt verksamhetsområde och övervakar dess genomförande. När programmet utarbetas ska skogscentralen samarbeta med företrädare för skogsbruket i området och med andra nödvändiga intressenter. Programmet ses över vid behov. Programmet innehåller allmänna mål för främjandet av en hållbar skötsel och användning av skogarna, mål för de åtgärder som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk och för finansieringen av åtgärderna samt allmänna mål för utvecklandet av skogsbruket i området. Uppgifter som kan identifiera enskilda skogsfastigheter tas inte in i programmet.

Närmare bestämmelser om innehållet i, utarbetandet av, tidsfrister för och översyn av regionala skogsprogram samt om bedömningen av programmets verkningar utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om övervakningen av regionala skogsprogram kan vid behov utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

4 a §

Skogsbruksplan

Med skogsbruksplan avses en flerårig och uppdaterad plan för skötseln och användningen av samt virkesreserven och tillståndet i en skogsägares skogar på en eller flera skogsfastigheter. De åtgärder som ingår i planen får inte strida mot de bestämmelser om skötsel och användning av skogar som gäller vid den tidpunkt då planen görs upp.

En skogsbruksplan som uppfyller kraven i 1 mom. är en sådan plan som avses i 31 § i lagen om samfällda skogar (109/2003), 10 § 1 mom. 1 punkten i lagen om skogsvårdsföreningar (534/1998), 117 § i kyrkoordningen för ortodoxa kyrkan (174/2007) och 15 kap. 8 a § i kyrkoordningen (1055/1993).

Närmare bestämmelser om uppdatering, innehåll och översyn i fråga om skogsbruksplanen utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 kap

Skogsavverkning och skogsförnyelse

5 §

Beståndsvårdande avverkning

Beståndsvårdande avverkning ska utföras på ett sätt som främjar det bestånd som kvarstår på området. Avverkningen ska utföras så att ett utvecklingsdugligt och tillräckligt trädbestånd kvarstår på avverkningsområdet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas

4 a §

Skogsbruksplan

Med en skogsbruksplan avses *en uppdaterad plan som gäller skötsel och användning av, naturvärden för samt virkestillgångar och tillståndet i en skogsägares skogar på en eller flera skogsfastigheter*. De åtgärder som ingår i planen får inte strida mot de bestämmelser om skötsel och användning av skogar som gäller vid den tidpunkt då planen görs upp.

En skogsbruksplan som uppfyller kraven i 1 mom. är en sådan plan som avses i 31 § i lagen om samfällda skogar (109/2003), 10 § 1 mom. 1 punkten i lagen om skogsvårdsföreningar (534/1998) och 117 § i kyrkoordningen för ortodoxa kyrkan (174/2007).

Närmare bestämmelser om uppdatering, innehåll och översyn i fråga om skogsbruksplanen utfärdas *vid behov* genom förordning av statsrådet.

2 kap.

Drivning och skogsförnyelse

5 §

Beståndsvårdande avverkning och tillhörande förnyelseskyldighet

Beståndsvårdande avverkning ska utföras *så att det efter avverkningen kvarstår ett tillräckligt, utvecklingsdugligt trädbestånd jämnt fördelat på behandlingsområdet. Bedömningen av vad som är ett tillräckligt utvecklingsdugligt trädbestånd efter sådan avverkning ska ske med beaktande av behandlingsområdets geografiska läge, växtplatsen, hur avverkningen genomförts och den övre höjden, dvs. den aritmetiska medelhöjden på de etthundra grövsta träden per hektar.*

En beståndsvårdande avverkning medför

Gällande lydelse

närmare bestämmelser om mängden träd som ska lämnas kvar och trädbeståndets kvalitet vid beståndsvårdande avverkning i olika delar av landet och på olika växtplatser med beaktande av de utvecklingsdugliga trädslagens egenskaper.

5 a §

Förnyelseavverkning

Förnyelseavverkning ska utföras på ett sådant sätt att nya trädbestånd kan åstadkommas. Förnyelseavverkning får utföras när trädbeståndet har uppnått en tillräcklig grovlek eller ålder eller om särskilda skäl annars talar för det. Förnyelseavverkningen får utföras så att naturlig förnyelse eftersträvas, om området utifrån trädbeståndet, marken och ytvegetationen enligt en förhandsbedömning har tillräckliga förutsättningar för att naturligt plantmaterial ska bildas.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om de krav som gäller trädbeståndets grovlek och ålder och som är en förutsättning för förnyelseavverkning och om de krav som gäller trädbeståndets kvalitet och trädens mängd samt andra motsvarande krav i olika delar av landet och på olika växtplatser med beaktande av de utvecklingsdugliga trädslagens egenskaper. Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om med trädbeståndets dåliga tillväxt eller dess

Föreslagen lydelse

en skyldighet att förnya skogen, om kvantiteten och kvaliteten på det kvarvarande trädbeståndet inte är tillräckliga för att vidareutveckla det beståndet. Skyldigheten är fullgjord när ett plantbestånd har åstadkommits på området i enlighet med 8 §.

Om behandlingsområdet inbegriper ett sammanhängande plantbestånd enligt 8 §, ska det område som utgörs av beståndet inte räknas in i behandlingsområdet vid bedömningen av trädbeståndets tillräcklighet.

Närmare bestämmelser om tillräcklig kvalitet, kvantitet och fördelning utifrån avverkningssättet av det utvecklingsdugliga trädbeståndet efter beståndsvårdande avverkning i olika delar av landet och på olika växtplatser utfärdas genom förordning av statsrådet.

5 a §

Förnyelseavverkning och tillhörande förnyelseskyldighet

Avslutad förnyelseavverkning medför en skyldighet att förnya skogen. En förnyelseavverkning ska anses vara avslutad när drivningen har lett till att det har uppkommit ett kalhygge på mer än 0,3 hektar på behandlingsområdet. Förnyelseskyldigheten är fullgjord när ett plantbestånd har åstadkommits på området på det sätt som föreskrivs i 8 §.

Någon förnyelseskyldighet enligt 1 mom. föreligger inte på dikad torvmark som är lågproduktiv med avseende på virkesproduktion och där stamvirkets årliga tillväxt är mindre än en kubikmeter per hektar. I så fall ska trädbestånd som främjar den biologiska mångfalden lämnas på behandlingsområdet. Någon förnyelseskyldighet finns inte heller i fråga om områden där en ursprungligen öppen torvmark eller en torvmark med glest trädbestånd eller en skoglig vårdbiotop åter-

särskilda användning förknippade eller andra motsvarande särskilda skäl som talar för att förnyelseavverkning ska utföras innan trädbeståndet har uppnått tillräcklig grovlek eller ålder.

ställs utifrån en plan godkänd av en av Finlands skogscentrals regionenheter, nedan kallad skogscentral, eller av en myndighet.

Närmare bestämmelser om torvmarker som ska anses vara lågproduktiva, om trädbestånd som ska kvarstå på sådan torvmark och om förfarandet när godkännande av återställandet söks utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

5 b §

Utförande av avverkningen

Avverkningen och de åtgärder som vidtas i samband med den ska utföras så att skador undviks på det trädbestånd som kvarstår på avverkningsområdet och trädbestånd som växer utanför området. Dessutom ska man undvika att orsaka sådana skador i terrängen som försvagar trädbeståndets växtförhållanden.

5 b §

Avverkning på särskilda områden

Om avverkningsområdet har en särskild betydelse för bevarande av skogens mångfald, för landskapet eller för mångbruk av skog kan avverkningen utföras på det sätt som områdets särskilda karaktär förutsätter.

Skog som används till forskning, undervisning eller något annat särskilt ändamål får behandlas på det sätt som användningsändamålet förutsätter. Då ska åtgärderna på behandlingsområdet och deras motivering framgå av anmälan om användning av skog.

6 §

Avverkning på speciella områden

Om avverkningsområdet har en särskild betydelse för bevarande av skogens mångfald, för landskapet eller för mångbruk av skog kan avverkningen utföras på det sätt som områdets särskilda karaktär förutsätter.

Skog som används till forskning, undervisning eller något annat specialändamål får behandlas på det sätt som användningsändamålet förutsätter.

6 §

Hur drivning utförs

Drivningen ska utföras så att skador undviks på det trädbestånd som kvarstår på behandlingsområdet och på trädbestånd som växer utanför området. Dessutom ska man undvika att orsaka sådana skador i terrängen som försvagar trädbeståndets växtförhållanden.

Närmare bestämmelser om när träd ska anses vara skadade, antalet skadade träd och skador i terrängen utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

7 §

Avverkarens ansvar

Den som avverkar skog skall vid avverkning och vid andra åtgärder i anslutning därtill se till att denna lag tillämpas på avverkningen och på de åtgärder som hänför sig till den.

När avverkningsrätten har överlåtits skall den som innehar avverkningsrätten betraktas som avverkare.

7 §

Avverkarens och planerarens ansvar

Avverkare ska vid drivning och andra tillhörande åtgärder se till att bestämmelserna i denna lag följs.

Om avverkningsavtalet åtföljs av en stämplingsplan som styr avverkningen och som innehåller uppgifter om planerade avverkningar indelade efter avverkningssätt och i form av avgränsningar på en karta anger de särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. och som är kända, ansvarar den som utarbetat stämplingsplanen för att planen överensstämmer med denna lag. Den som utarbetat stämplingsplanen tar på sig ansvaret genom att underteckna planen eller genom något annat bekräftelseförfarande.

När ansvaret för avverkaren och den som utarbetat stämplingsplanen bedöms ska det beaktas om den genomförda avverkningen byggt på en i 2 mom. avsedd stämplingsplan och om avverkaren informerats om i 10 § 2 mom. avsedda särskilt viktiga livsmiljöer i enlighet med 7 a §.

Närmare bestämmelser om innehållet i stämplingsplanen utfärdas vid behov genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

7 a §

Markägarens och skogscentralens informationsskyldighet

Markägaren ska i samband med överlåtelse av avverkningsrätt informera den som köper rätten om vilka uppgifter ägaren antecknat i anmälan om användning av skog om sådana särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. som ska beaktas vid avverkningen. Samma skyldighet att lämna information gäller en sådan representant för markägaren som gör

anmälan.

Skogscentralen ska omedelbart underrätta markägaren och sådana representanter för markägaren och innehavare av avverkningsrätt som den känner till, om den har fått in en anmälan om användning av skog som gäller ett behandlingsområde där eller i vars närhet det finns eller som berörs av något av följande som centralen känner till:

1) en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom.,

2) ett beslut som gäller förekomsten av en art som åtnjuter särskilt skydd eller en skyddad naturtyp enligt naturvårdslagen,

3) ett område i nätverket Natura2000, eller

4) något annat motsvarande område utifrån ett beslut som en myndighet gett in.

Skogscentralen ska omedelbart underrätta närings-, trafik- och miljöcentralen när skogscentralen får in en anmälan om användning av skog om det behandlingsområde eller en del av det som ingår i anmälan, berörs av beslutet enligt 2 mom. 2 eller 3 punkten.

Markägaren eller dennes representant ska upplysa innehavaren av avverkningsrätten om sådan information enligt 2 mom. som de fått av skogscentralen.

8 §

Åstadkommande av återväxt

Efter förnyelseavverkning ska ett i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugligt plantbestånd åstadkommas på området. Detta har åstadkommits då de utvecklingsdugliga trädens medellängd är 1,3 meter och deras utveckling inte är omedelbart hotad av annan vegetation.

8 §

Att fullgöra förnyelseskyldigheten

En förnyelseskyldighet är fullgjord när ett plantbestånd åstadkommits på behandlingsområdet. Det ska beroende på områdets geografiska läge åstadkommas senast inom 10–25 år efter det att den drivning som gett upphov till skyldigheten avslutats. Ett plantbestånd ska anses ha åstadkommits när det växer tillräckligt tätt, plantorna är jämnt fördelade, deras genomsnittliga höjd är 0,4 meter och deras utveckling inte är omedel-

Åtgärderna för anläggande av plantbestånd ska slutföras inom tre år från det att förnyelseavverkningen avslutades. En förnyelseavverkning betraktas som avslutad när avverkningen är så långt framskriden att en sådan öppning som kräver skogsförnyelse har uppkommit på hygget eller det inte längre finns ett utvecklingsdugligt trädbestånd enligt 5 § 1 mom. på avverkningsområdet.

Utöver de åtgärder för anläggande av plantbestånd som avses i 2 mom. skall vid behov försorg dras om hjälpplantering eller hjälpsådd i plantbestånd samt, vid naturlig skogsförnyelse, om åtgärder som upprätthåller förutsättningarna för plantsättning. Likaså bör försorg dras om bekämpning av gräs och sly och annan eftervård som behövs för att en åstadkommen ung plantskog skall förbli vid liv och utvecklas.

Den skyldighet som avses i 1 mom. förfaller om plantbestånd inte växer på området trots åtgärder som är att betrakta som rimliga.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om grunderna för bedömning av ett i ekonomiskt hänseende utvecklingsdugligt plantbestånd, åtgärder för att åstadkomma återväxt som är att betrakta som rimliga vid bedömningen av om den skyldighet som avses i 1 mom. ska upphöra, de åtgärder för anläggande av plantbestånd och vård som avses i 2 och 3 mom. och tidsfrister för att genomföra naturlig skogsförnyelse samt mängden skogsförnyelsematerial och materialets kvalitet.

bart hotad av annan vegetation.

Förnyelsen får åstadkommas genom odling eller naturlig förnyelse. Förnyelse ska vid behov åtföljas av röjning av träd och buskar som stör plantbeståndets tillväxt, gräsbekämpning, markberedning och reglering av vattenhushållningen. Efter dessa anläggningsåtgärder ska dessutom hjälpplantering, hjälpsådd och annan eftervård vid behov ombesörjas. När naturlig förnyelse tillämpas ska behandlingsområdet ha förutsättningar för plantuppkomst.

Anläggningsåtgärderna för att åstadkomma ett plantbestånd ska slutföras inom tre år efter det att den drivning som medför skyldigheten avslutats.

Om ett tillstånd för miljöåtgärder som avses i markanvändnings- och bygglagen och som gäller ett område enligt 2 § 1 mom. 4–6 punkten innehåller sådana åtgärdsbegränsningar för skogsbruket vars iakttagande inte medger att en förnyelseskyldighet enligt denna lag fullgörs, ska denna lag ändå anses ha följts. Den skyldighet som avses i 1 mom. upphör om inget plantbestånd uppkommer på området trots åtgärder som är att betrakta som rimliga.

Genom förordning av statsrådet utfärdas bestämmelser om närmare tidsfrister för att åstadkomma ett plantbestånd enligt 1 mom. beroende på geografiskt läge och om förutsättningarna för naturlig förnyelse. Genom förordning av statsrådet utfärdas också bestämmelser om tillräcklig täthet för ett plantbestånd och andra bedömningskriterier, om vilka åtgärder som ska anses rimliga när det gäller att åstadkomma ett plantbestånd och om åtgärder för att anlägga plantbestånd på olika växtplatser.

8 a §

Trädslag som ska användas för att åstadkomma återväxt

Ett plantbestånd som avses i 8 § 1 mom. får anläggas med sådana frön eller plantor av tall, gran, vårtbjörk, glasbjörk och asp som till sitt ursprung och sina övriga egenskaper lämpar sig för förhållandena på förnyelseområdet. Plantbestånd kan också anläggas med andra trädslag som hör till Finlands naturliga flora och med hybridasp och sibirisk lärk, om det finns särskilda skäl för det och om trädslagets frön eller plantor till sitt ursprung och sina övriga egenskaper lämpar sig för förhållandena på området.

Om ett plantbestånd av trädslag som inte hör till Finlands naturliga flora anläggs, ska den som är skyldig att se till att återväxt åstadkoms ge en tillräcklig redogörelse i den anmälan om användning av skog som avses i 14 § för trädslagets utvecklingsduglighet och ursprungets lämplighet för förhållandena på förnyelseområdet.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om andra trädslag som hör till Finlands naturliga flora än de som nämns i 1 mom., olika trädslags lämplighet i olika delar av landet och på olika växtplatser, hur lämpliga andra trädslag som hör till Finlands naturliga flora än de som nämns i 1 mom. och hybridasp och sibirisk lärk är för anläggande av plantbestånd och om förutsättningarna för särskild användning av dessa trädslag. Genom förordning av statsrådet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om skogsodling av trädslag som inte hör till Finlands naturliga flora.

9 §

Ansvar för att återväxt åstadkoms

Skyldigheten enligt 8 § att se till att återväxt åstadkoms skall fullgöras av markägaren.

8 a §

Trädslag som ska användas vid skogsförnyelse

Vid skogsförnyelse enligt 8 § 1 mom. får ett plantbestånd anläggas med sådana plantor eller frön av tall, gran, vårtbjörk, asp, sibirisk lärk, lönn, klibbal, ek, vresalm, skogsalm, skogslind, ask och hybridasp som är lämpliga till sitt ursprung och för växtplatsen. Med plantor eller frön av glasbjörk får ett plantbestånd anläggas bara på torvmark, momarkernas försumpade delar och tät ler- eller mjäladominerad jord. På andra växtplatser får glasbjörk användas som kompletterande trädslag beroende på dess växtplats och områdets geografiska läge.

Om ett plantbestånd anläggs med andra trädslag än de som nämns i 1 mom. ska en tillräcklig redogörelse för trädslagets utvecklingsduglighet och ursprungets lämplighet för förhållandena på förnyelseområdet framgå av anmälan om användning av skog.

Närmare bestämmelser om användningen av glasbjörk som kompletterande trädslag utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

9 §

Ansvar för förnyelseskylldigheten

Förnyelseskylldigheten enligt 8 § ska fullgöras av markägaren.

ren.

När äganderätten till en fastighet eller något annat område övergår till en ny ägare övergår på denne också den i 8 § angivna skyldigheten.

Till den del en sådan besittningsrätt, nyttjanderätt eller annan särskild rättighet till en fastighet eller ett annat område som innefattar rätten att företa förnyelseavverkning innehas av någon annan än markägaren, är innehavaren av en sådan rätt skyldig att på motsvarande sätt se till att återväxt åstadkoms, om anorlunda inte har överenskommits eller bestämts, eller om det inte med beaktande av omständigheterna av särskilda skäl är rimligt att markägaren påförs denna skyldighet i stället för rättsinnehavaren. När en markägare har överlåtit enbart avverkningsrätten har markägaren denna skyldighet.

3 kap

Tryggande av skogsnaturens mångfald

10 §

Bevarande av mångfalden och särskilt viktiga livsmiljöer

Skogarna skall skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna för bevarande av livsmiljöer som är utmärkande för skogarnas biologiska mångfald tryggas.

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för skogarnas mångfald är

1) omedelbara närmiljöer för källor, bäckar och sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten samt omedelbara närmiljöer för små tjärnar,

När äganderätten till en fastighet eller något annat område övergår till en ny ägare övergår *också förnyelseskyldigheten enligt 8 § till denne.*

Till den del en sådan besittningsrätt, nyttjanderätt eller annan särskild rättighet till en fastighet eller ett annat område som innefattar rätten att företa förnyelseavverkning innehas av någon annan än markägaren, *hör också skyldigheten att förnya till denna innehavare, om inte något annat har överenskommits* eller bestämts eller om det inte med beaktande av omständigheterna av särskilda skäl är rimligt att markägaren påförs denna skyldighet i stället för rättsinnehavaren. När en markägare har överlåtit enbart avverkningsrätten *är det markägaren som ska fullgöra förnyelseskyldigheten.*

3 kap.

Tryggande av skogsnaturens mångfald

10 §

Att bevara mångfalden samt särskilt viktiga livsmiljöer

Skogarna ska skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna tryggas *för att bevara de livsmiljöer som är viktiga för skogens biologiska mångfald.*

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för *mångfalden är områden i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, när de avviker tydligt från den omkringliggande skogsnaturen. De särdrag som områdena kännetecknas av är*

1) omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten *och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet,*

2) ört- och gräskärr, ormbunskärr samt lundkärr och sådana brunmossar som är belägna söder om Lapplands län,

2) följande i a–e-punkterna angivna torvmarksmiljöer när de gemensamt kännetecknas av vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:

a) lund- och örtkärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,

b) sammanhängande skogsfräken- och hjortrongrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhärskande enhetlig skogsfräken- eller hjortronvegetation,

c) brunmossar som kännetecknas av att de har näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation;

d) trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark, och

e) madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation och av att ytvattnet där har bestående påverkan,

3) bördiga mindre lundområden,

3) bördiga mindre lundområden som kännetecknas av mull, krävande vegetation samt trädbestånd och buskvegetation i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta,

4) små skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker,

4) skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker eller torvmarker där den naturliga vattenhushållningen huvudsakligen finns bevarad i oförändrat skick,

5) klyftor och raviner,

5) huvudsakligen minst tio meter djupa klyftor och raviner med branta väggar i berggrunden eller mineraljordar, när de kännetecknas av en från omgivningen avvikande vegetation,

6) stup och skogsbestånd vid stupens nedre del, samt

6) huvudsakligen minst tio meter höga stup och skogsbestånd vid stupens nedre del,

7) sandfält, berg i dagen, stenbunden mark, blockfält, trädfattiga torvmarker och svämängar som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar.

7) sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar, när de kännetecknas av ett tämligen glest trädbestånd

stånd.

Om de livsmiljöer som avses i 2 mom. befinner sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta samt avviker tydligt från omgivningen, skall de skötas och användas så att livsmiljöernas särdrag bevaras.

Närmare bestämmelser om de livsmiljöer som avses i 2 mom. utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas också närmare bestämmelser om grunderna för behandling av livsmiljöerna och om regional tillämpning av den skyldighet som avses i 3 mom. med hänsyn till behovet av att trygga dessa livsmiljöer i olika delar av landet.

De särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 2 mom. ska vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. En livsmiljös ekonomiska värde ska uppskattas med beaktande av 11 §.

Närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och om särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10 a §

Allmänna principer för och förbjudna åtgärder vid behandling av livsmiljöer

Särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. får skötas och användas genom försiktiga åtgärder där livsmiljöernas särdrag bevaras eller stärks. När åtgärderna vidtas ska den för livsmiljön utmärkande särskilda vattenhushållningen, strukturen på trädbeståndet, gamla överståndare, döda träd och murkna träd bevaras och vegetation, variation i terrängen och jordmån beaktas.

Åtgärder för skötsel och användning där särdragen stärks är planmässiga naturvårdsåtgärder och åtgärder för återställande av naturtillstånd. Åtgärder för skötsel och användning som bevarar särdragen är försiktig avverkning genom plockhuggning, upptagning av enskilda fläckar med hacka och plantering av plantor eller sådd av frön till träd som hör till Finlands naturliga flora. Det är tillåtet att med iakttagande av särskild försiktighet transportera virke och ta sig över bäckfåror i särskilt viktiga livsmiljöer, men detta får inte äventyra särdragen.

Åtgärder som inte är tillåtna i särskilt viktiga livsmiljöer är förnyelseavverkning, bygande av skogsväg, markberedning som märkbart skadar den för växtplatsen utmär-

kande vegetationen, dikning, rensning av bäckar och rännilar och användning av kemiska bekämpningsmedel.

10 b §

Specifik behandling för vissa livsmiljöer

I de livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. 1 och 2 punkten får försiktig avverkning genom plockhuggning utföras, om trädbeståndet bevaras i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta så, att det inte sker en förändring av livsmiljöns vattenhushållning, som ska befinna sig i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta.

Strukturen på livsmiljöns trädbestånd i bördiga mindre landområden ska bevaras genom att endast försiktig avverkning genom plockhuggning utförs i samband med åtgärder för skötsel och användning.

Ingen drivning får ske vid stup och skogsbestånd vid stupens nedre del.

På sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält får försiktig avverkning genom plockhuggning utföras så att de äldsta träden samt döda och murkna träd bevaras.

Närmare bestämmelser om hur trädbeståndets struktur och skiktning, buskskiktets livskraft och jordmånens vattenhushållning i området ska bevaras i särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

11 §

Undantagslov

Om fullgörande av den skyldighet som avses i 10 § 3 mom. leder till minskad skogsavkastning eller annat ekonomiskt bortfall, som inte är ringa, för markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet, skall skogscentralen på ansökan av markägaren eller den som innehar en särskild rättighet bevilja tillstånd att

11 §

Undantagslov

I situationer där skyldigheter eller inskränkningar enligt 10 a och 10 b § leder till minskad skogsavkastning eller annat ekonomiskt bortfall eller annan ekonomisk skada som inte är ringa för markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet ska skogscentralen på ansökan av markägaren eller rättsin-

Gällande lydelse

handha skötseln och användningen på ett sådant sätt att bortfallet blir ringa för den som saken gäller.

Tillstånd får dock inte beviljas, om det för åtgärden har beviljats eller beviljas miljöstöd som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk eller ett tillräckligt stöd av statsmedel på andra grunder.

Föreslagen lydelse

nehavaren bevilja undantagslov som innebär att skogen får skötas och användas på ett sådant sätt att bortfallet blir ringa för den berörda personen.

Bortfallet ska anses vara ringa när det ekonomiska bortfallet till följd av inskränkningar i användningen av områden enligt 10 § är mindre än fyra procent av värdet på det marknadsdugliga trädbeståndet på den skogsfastighet för den som söker om undantagslov där behandlingsområdet ligger eller mindre än 4 000 euro.

Undantagslov får dock inte beviljas, om det för åtgärden har beviljats eller beviljas miljöstöd som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk eller ett tillräckligt stöd av statsmedel på andra grunder. Om det ekonomiska bortfallet är större än ringa och behovet av undantagslov inte kan undvikas med hjälp av miljöstöd, ska en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. behandlas så att den mest värdefulla delen av livsmiljön bevaras.

Närmare bestämmelser om hur värdet på marknadsdugliga trädbestånd fastställs utfärdas genom förordning av statsrådet.

12 §

Skogsbruk i skyddsskogar

Områden inom vilka det är nödvändigt att bevara skogarna för att förhindra att skogsgränsen förskjuts kan av statsrådet förklaras för skyddsskogsområde. På skyddsskogsområdet skall skogarna skötas och användas med särskild försiktighet och så att de åtgärder som vidtas inte orsakar en förskjutning av skogsgränsen. Statsrådet kan meddela behövliga allmänna föreskrifter om skötseln och användningen av skog inom skyddsskogsområdet. Innan statsrådet utfärdar beslut om ett skyddsskogsområde skall markägarna, respektive kommuner och andra myndigheter höras. Dessutom skall med sametinget förhandlas på det sätt som avses i sametingsla-

12 §

Skogsbruk i skyddsskogar

Genom förordning av statsrådet kan det föreskrivas att ett område där det är nödvändigt att bevara skogarna för att förhindra att skogsgränsen förskjuts ska vara ett skyddsskogsområde. Inom skyddsskogsområdet ska skogarna skötas och användas med särskild försiktighet och så att de åtgärder som vidtas inte orsakar en förskjutning av skogsgränsen. Närmare bestämmelser om hur skog ska skötas och användas och förnyelsen följas inom skyddsskogsområdet får också utfärdas genom förordning av statsrådet. Innan statsrådet utfärdar förordning ska markägarna, respektive kommuner och andra myndigheter höras. Utfärdandet ska föregås av förhand-

gen (974/95).

På skyddsskogsområdet är det tillåtet att avverka skog för annat ändamål än till husbehov endast enligt en avverknings- och förnyelseplan som skogscentralen har godkänt. Skogscentralen skall godkänna avverknings- och förnyelseplanen om den är förenlig med de förpliktelser gällande avverkning och åstadkommande av återväxt som föreskrivs i denna lag eller med stöd av den. Om särskilda lokala förhållanden påkallar det kan jord- och skogsbruksministeriet också begränsa eller helt förbjuda tagande av husbehovsvirke.

För de inskränkningar i att ta virke till husbehov som avses i 2 mom. ska markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet betalas en ersättning som motsvarar trädbeståndets avverkningsvärde. Ersättning betalas inte till Forststyrelsen eller någon annan innehavare av statlig jordegendom. Skogscentralen beviljar ersättning på ansökan. För en enskild markägare som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk utarbetar skogscentralen på dennes begäran och avgiftsfritt en sådan avverknings- och förnyelseplan som krävs för skyddsskogsområdet.

13 §

Skyddsområden

Om skogens bevarande till skydd för bosättning eller odling på för vindar synnerligen utsatta holmar och stränder vid havet eller insjöar eller på höjder och branter eller för förebyggande av jordskred kräver större inskränkningar i skogens användning än vad 5, 5 a, 5 b, 6, 8 och 8 a § föreskriver, kan jord- och skogsbruksministeriet besluta att små områden som är mest utsatta med tanke på skogens bevarande och dess skyddsverkan ska bildas till skyddsområden och i sitt beslut ta in föreskrifter om den skogsanvändning som är tillåten på skyddsområdena och som behövs för att skogen ska bevaras. Innan beslutet fattas ska de markägare och instanser

lingar med sametinget på det sätt som avses i sametingslagen (974/1995).

Om särskilda lokala förhållanden påkallar det kan jord- och skogsbruksministeriet begränsa tagande av husbehovsvirke inom skyddsskogsområden eller förbjuda det helt. För inskränkningar i att ta virke till husbehov ska markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet betalas ersättning som motsvarar trädbeståndets avverkningsvärde. Ersättning betalas inte till Forststyrelsen eller någon annan innehavare av statlig jordegendom. Ersättningen beviljas av skogscentralen på ansökan.

Skogsforskningsinstitutet ska följa förnyelsen av skyddsskogsområdena med skogscentralens bistånd.

13 §

Skyddsområden

Om skogens bevarande till skydd för bosättning eller odling på för vindar synnerligen utsatta holmar och stränder vid havet eller insjöar eller på höjder och branter eller för förebyggande av jordskred kräver större inskränkningar i skogens användning än vad denna lag föreskriver, får jord- och skogsbruksministeriet besluta att små områden som är mest utsatta med tanke på skogens bevarande och dess skyddsverkan ska bildas till skyddsområden och i sitt beslut bestämma om den skogsanvändning som är tillåten på skyddsområdena och som behövs för att skogen ska bevaras. Innan beslutet meddelas ska de organ som nämns i 12 § 1 mom. höras.

som nämns i 12 § 1 mom. höras.

14 §

Anmälan om användning av skog

Markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet ska till skogscentralen lämna in en anmälan (*anmälan om användning av skog*) om en planerad avverkning och om förnyelsesättet vid förnyelseavverkning samt om annan behandling av livsmiljöer som avses i 10 §. Anmälan ska göras minst 14 dagar och högst 2 år innan avverkningen inleds eller någon annan åtgärd vidtas. Anmälan ska göras skriftligen. Anmälan anses ha blivit inlämnad till skogscentralen då den har inkommit till något av skogscentralens verksamhetsställen eller när den eller motsvarande uppgifter har getts in till någon av skogscentralens anställda.

Anmälan om användning av skog behöver dock inte göras i fråga om följande avverkningar om de inte, fränsett sådan avverkning som nämns i 2 punkten, omfattar en livsmiljö som avses i 10 § 3 mom.:

- 1) husbehovsavverkning,
- 2) avverkning på ett skyddsskogsområde i enlighet med en sådan godkänd avverknings- och förnyelseplan som avses i 12 § 2 mom.,
- 3) avverkning av ett klint trädbestånd,
- 4) *avverkning av väg-, dikes-, vattenlednings-, avlopps- eller ellinjer eller motsvarande linjer.*

Skogscentralen kan på ansökan bevilja undantag från den tidsfrist som anges i 1 mom.

14 §

Anmälan om användning av skog

Markägaren, den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet *eller någon som denne befullmäktigat* ska till skogscentralen lämna in en anmälan om användning av skog om en *på behandlingsområdet planerad beståndsvårdande avverkning, förnyelseavverkning, avverkning till följd av skogsskada och annan avverkning och om behandling av särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom.* Om det är fråga om *beståndsvårdande avverkning ska avverkningssättet uppges figurvis. Är det fråga om förnyelseavverkning ska dessutom förnyelsesättet uppges. Vid avverkning till följd av skogsskada ska det också anmälas vad som orsakat skadan.*

Anmälan om användning av skog behöver dock inte göras i fråga om följande avverkningar om de inte *omfattar en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom.:*

- 1) husbehovsavverkning,
- 2) avverkning *av ett klint trädbestånd,*
- 3) *avverkning i kantzoner till kraftledningar, avverkning vid dikes-, vattenlednings- eller avloppslinjer och avverkning i liten omfattning vid väglinjer, kraftledningar eller andra motsvarande linjer.*

Anmälan anses ha blivit inlämnad till skogscentralen då den har inkommit till något av centralens verksamhetsställen eller när den eller motsvarande uppgifter har getts in till någon av centralens anställda. Anmälan ska kontrolleras innan åtgärden vidtas,

Närmare bestämmelser om avverkning av klena trädbestånd utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om anmälan om behandling av livsmiljöer som avses i 10 § och om andra uppgifter som ska meddelas i anmälan om användning av skog.

om avverkningssättet eller behandlingsområdet förändras betydligt i förhållande till vad som uppgetts tidigare. Anmälan kan avse flera behandlingsområden.

Anmälan ska ges in senast tio dagar och tidigast tre år innan avverkningen eller åtgärden inleds. Skogscentralen kan på ansökan bevilja undantag från den tidsfristen.

Om det är fråga om omfattande skogsskador som gett upphov till betydande skada av levande trädbestånd enligt 2 § 2 punkten i lagen om bekämpning av skogsskador behövs undantag enligt 4 mom. som krävs för anmälan om användning av skog inte sökas, såvida det inte är fråga om en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. Skogscentralen ska i så fall anvisa skadeområdet, och på det behandlingsområde som anmälan gäller ska i huvudsak träd som fallit, skadats eller dött till följd av skogsskadorna drivas.

Närmare bestämmelser om avverkning av klena trädbestånd utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas bestämmelser om anmälan om behandling av särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 10 § 2 mom. och om andra uppgifter som ska uppges i anmälan om användning av skog.

14 a §

(upphävs)

Anmälan om anläggande av plantbestånd

När de åtgärder för anläggande av plantbestånd som avses i 8 § 2 mom. har slutförts skall en anmälan om dem genast göras till skogscentralen (anmälan om anläggande av plantbestånd).

Skyldigheten att göra en anmälan enligt 1 mom. skall fullgöras av den som enligt 9 § ansvarar för att återväxt åstadkoms.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet utfärdas närmare bestämmelser om innehållet i anmälan om anläggande av plantbestånd.

14 c §

Förhandsbesked om en särskilt viktig livsmiljö

Före avverkning eller annan skogsbehandling kan markägaren eller en av markägaren befullmäktigad innehavare av avverkningsrätten i anslutning till anmälan om användning av skog hos skogscentralen ansöka om ett förhandsbesked som gäller en sådan särskilt viktig livsmiljö som avses i 10 § 2 och 3 mom. I förhandsbeskedet avgör skogscentralen om det område som preciserats i ansökan är en särskilt viktig livsmiljö och om den anmälda skogsbehandlingen uppfyller kraven i 10 § 3 mom.

När skogscentralen övervakar lagens efterlevnad skall den följa sitt förhandsbesked. Förhandsbeskedet skall följas till dess att avverkning eller någon annan åtgärd med stöd av 14 § kan inledas på grundval av den anmälan om användning av skog som avses i 1 mom.

En ansökan om förhandsbesked skall behandlas skyndsamt med hänsyn till omständigheterna. Ärendets behandling förfaller, om en avverkning eller någon annan skogsbehandling som avses i anmälan om användning av skog inleds innan förhandsbesked har lämnats. Närmare bestämmelser om de uppgifter som skall ingå i ansökan kan utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Förhandlingsplikt och säkerhet för att återväxt åstadkoms

Om det finns grundad anledning att miss-

14 c §

Förhandsbesked om en särskilt viktig livsmiljö

Före avverkning eller annan skogsbehandling kan markägaren eller en av markägaren befullmäktigad innehavare av avverkningsrätten i anslutning till anmälan om användning av skog av skogscentralen ansöka om ett förhandsbesked *om det föreslagna området är en särskilt viktig livsmiljö enligt 10 § 2 mom. och om den anmälda skogsbehandlingen följer 10 a och 10 b §.*

När skogscentralen övervakar lagens efterlevnad ska den följa sitt förhandsbesked. Förhandsbeskedet ska följas *under den tid som* avverkning eller någon annan åtgärd med stöd av 14 § kan inledas på grundval av den anmälan om användning av skog som avses i 1 mom.

En ansökan om förhandsbesked ska behandlas skyndsamt med hänsyn till omständigheterna. Ärendets behandling förfaller, om en avverkning eller någon annan skogsbehandling som avses i anmälan om användning av skog inleds *på det område som ansökan gäller innan förhandsbesked har lämnats.* Närmare bestämmelser om de uppgifter som ska ingå i ansökan får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

15 §

Förhandlingsskyldighet

Om det finns grundad anledning att miss-

tänka att en planerad eller påbörjad avverkning eller annan åtgärd strider mot denna lag eller mot stadganden eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den, eller om det sätt som nämns i anmälan om användning av skog inte skulle leda till åstadkommande av plantskog som avses i 8 §, skall skogscentralen försöka nå förhandlingar med markägaren eller med den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet, och vid behov med den som innehar avverkningsrätten, för åstadkommande av de ändringar som behövs.

Skogscentralen kan kräva att det innan förnyelseavverkning inleds skall ställas en godtagbar säkerhet för att åtgärder enligt 8 § 2 och 3 mom. vidtas. Säkerhet kan krävas om den som saken gäller tidigare med stöd av 20 § 2 mom. har ålagts att fullgöra sin förnyelse-skyldighet enligt 8 § eller om de åtgärder som avses i 8 § 2 och 3 mom. tidigare med stöd av 20 § 3 mom. har vidtagits på bekostnad av den som saken gäller. Skyldigheten att ställa säkerhet åligger den som enligt 9 § ansvarar för att återväxt åstadkoms. En säkerhet återgår inte till följd av ägarbyte eller någon annan motsvarande förändring.

Om en i 8 § 1 mom. avsedd skyldighet inte fullgörs kan skogscentralen låta vidta i 8 § 2 och 3 mom. avsedda åtgärder och använda säkerheten för att betala kostnaderna. När åtgärderna vidtagits skall skogscentralen lämna den som saken gäller en utredning om medelsförbrukningen. Skogscentralen skall frigöra säkerheten sedan skyldigheten enligt 8 § 1 mom. fullgjorts. Säkerheten frigörs till säkerhetsställaren, om inte något annat har överenskommit.

Närmare bestämmelser om säkerhetsförfarandet utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

tänka att en planerad, påbörjad *eller genomförd* avverkning eller annan åtgärd strider mot denna lag eller mot bestämmelser *eller föreskrifter* som utfärdats med stöd av den eller *att ett plantbestånd enligt 8 § inte kommer att åstadkommas efter förnyelseavverkning på det sätt som nämns i anmälan om användning av skog*, ska skogscentralen försöka *förhandla fram de ändringar som behövs med markägaren eller med den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet och vid behov med den som innehar avverkningsrätten. Markägaren ska på skogscentralens begäran visa upp en plan på korrigerande åtgärder.*

Närmare bestämmelser om innehållet i den plan som kan begäras av markägaren utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

16 §

Behandlingsförbud

Om förhandlingar som avses i 15 § inte har fåtts till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och det finns grundad anledning att misstänka att en planerad eller påbörjad avverkning eller åtgärd av annat slag strider mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen förbjuda åtgärden (*behandlingsförbud*) tills vidare eller för en viss tid. Behandlingsförbud kan utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 § eller när säkerhet enligt 15 § 2 mom. krävs.

16 §

Behandlingsförbud

Om förhandlingar som avses i 15 § inte har fåtts till stånd av andra orsaker än sådana som beror på skogscentralen eller om förhandlingarna inte har lett till resultat och det finns grundad anledning att misstänka att en planerad, *påbörjad eller genomförd* avverkning eller *annan åtgärd strider* mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen *förbjuda åtgärden tills vidare* eller för viss tid. Behandlingsförbud kan utfärdas också när anmälan om användning av skog inte har lämnats in inom den tidsfrist som föreskrivs i 14 §.

17 §

Syn

Om det finns grundad anledning att misstänka att en avverkning eller någon annan åtgärd har genomförts i strid med denna lag eller i strid med stadganden eller bestämmelser som har utfärdats med stöd av den, eller om markägaren eller den som innehar besittningsrätten eller någon annan sådan särskild rättighet inte har fullgjort sin skyldighet enligt 8 § efter en förnyelseavverkning samt när ett behandlingsförbud enligt 16 § har utfärdats, skall på initiativ av skogscentralen eller på en ansökan som markägaren eller den som innehar en särskild rättighet har gjort hos skogscentralen, syn omedelbart förrättas på området.

Syn förrättas av en synenämnd. Vid synen skall utredas om lagen har överträtts. Synenämnden skall också uttrycka sin uppfattning om vilka åtgärder som behövs för fullgörande av de skyldigheter som följer av lagen. När ett ärende på grund av ändringssökande är anhängigt i länsrätten skall synenämndens

(upphävs)

protokoll omedelbart lämnas in till länsrätten.

Om synenämnden och förrättande av syn stadgas i lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/95).

18 §

Skogsbrott och skogsförseelse

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1) försummar att lämna in en anmälan om användning av skog enligt 14 § eller gör sin anmälan efter tidsfristen på 14 dygn,

2) bryter mot bestämmelserna i 5, 5 a eller 5 b § om avverkning eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem,

3) bryter mot bestämmelserna i 8 § om åstadkommande av återväxt eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem,

4) i strid med 10 § eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren sköter eller använder en livsmiljö som är särskilt viktig för skogarnas mångfald,

5) bryter mot bestämmelserna i 12 § 1 eller 2 mom. om skogsbruk i skyddsskogar eller mot föreskrifter som utfärdats med stöd av dem, eller

6) bryter mot bestämmelserna i 13 § om skyddsområden eller mot föreskrifter som utfärdats med stöd av dem,

ska, om inte strängare straff för gärningen bestäms någon annanstans i lag, för *skogsförseelse* dömas till böter.

18 §

Skogsbrott och skogsförseelse

Den som uppsåtligen eller av *grov* oaktsamhet

1) försummar att lämna in en anmälan om användning av skog enligt 14 § eller gör sin anmälan efter *den föreskrivna tidsfristen*,

2) bryter mot bestämmelserna i 6 § *om hur drivning ska utföras* eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem,

3) bryter mot bestämmelserna i 8 § om åstadkommande av återväxt eller mot bestämmelser som utfärdats med stöd av dem,

4) i strid med 10 a eller 10 b § eller med bestämmelser som utfärdats med stöd av 10 b §, utan tillstånd eller i strid med tillståndsvillkoren sköter eller använder en livsmiljö som enligt 10 § 2 mom. är särskilt viktig för skogarnas mångfald, *eller*

5) *utarbetar en i 7 § avsedd stämplingsplan som står i strid med denna lag och utifrån vilken en drivning utförs,*

ska, om inte strängare straff för gärningen *föreskrivs* någon annanstans i lag, för *skogsförseelse* dömas till böter.

Om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag ska också den dömas för skogsförseelse som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet bryter mot be-

stämmelserna i 12 § 1 eller 2 mom. om skogsbruk i skyddsskogar eller mot en bestämmelse som jord- och skogsbruksministeriet utfärdat med stöd av 12 § 3 mom. eller 13 §, när förseelsen är ringa.

20 §

20 §

*Korrigerande åtgärder**Korrigerande åtgärder*

Den som behandlar skog i strid med bestämmelserna i 5, 5 a eller 5 b §, 10 § 3 mom. eller 12 § 1 eller 2 mom., bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem eller föreskrifter som utfärdats med stöd av 13 § eller försummar en skyldighet att åstadkomma återväxt är skyldig att undanröja verkningarna av den lagstridiga åtgärden eller att, i den mån detta är möjligt till skäligen kostnader, återställa situationen eller att fullgöra sin förnyelseskyldighet i enlighet med 8 §.

Den som behandlar skog i strid med bestämmelserna i 5, 5 a eller 5 b §, 10 a eller 10 b § eller 12 § 1 eller 2 mom., bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av dem *eller bestämmelser som meddelats* med stöd av 13 § eller försummar en skyldighet att åstadkomma återväxt är skyldig att undanröja verkningarna av den lagstridiga åtgärden eller att, i den mån detta är möjligt till skäligen kostnader, *återställa situationen. Om förnyelseskyldigheten enligt 8 § inte är fullgjord ska den berörda personen som korrigerande åtgärder vidta behövliga nya anläggningsåtgärder eller utföra annan eftervård.*

Om någon annan än den som saken gäller äger fastigheten eller med stöd av en särskild rättighet är berättigad att besluta om saken skall dennes samtycke till överenskommelsen om korrigerande åtgärder inhämtas. Om markägaren eller den som innehar en särskild rättighet inte ger sitt samtycke till att Landsbygdsverket ålägger den som överträtt lagen att vidta de åtgärder som behövs, kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen besluta att det eller skogscentralen vidtar dem eller låter vidta dem på lagöverträdarens bekostnad. Kostnaderna för åtgärderna betalas i förväg av statens medel, och Landsbygdsverket får indriva dem i utökningsväg hos den som saken gäller så som anges i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utökningsväg (367/1961).

Om någon annan än den *berörda personen* äger fastigheten eller med stöd av en särskild rättighet är berättigad att besluta om saken ska dennes samtycke till överenskommelsen om korrigerande åtgärder inhämtas. Om markägaren eller den som innehar en särskild rättighet inte ger sitt samtycke till att Landsbygdsverket ålägger den som överträtt lagen att vidta de åtgärder som behövs, kan Landsbygdsverket på framställning av skogscentralen besluta att det eller *centralen* vidtar *eller låter vidta* dem på lagöverträdarens bekostnad. Kostnaderna för åtgärderna betalas i förväg av statens medel, och Landsbygdsverket får driva in dem i utökningsväg hos den *berörda personen i enlighet med lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007).*

6 kap

Särskilda stadganden

23 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som skogscentralen har fattat enligt denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvudelen av skogsbruksmarken i fråga är belägen.

På sökande av ändring tillämpas vad förvaltningsprocesslagen (586/1996) föreskriver om sökande av ändring i beslut av en förvaltningsmyndighet.

Utöver vad som särskilt bestäms om sökande av ändring, har skogscentralen rätt att överklaga beslut som Landsbygdsverket eller förvaltningsdomstolen har fattat med stöd av denna lag, om Landsbygdsverkets beslut avviker från skogscentralens framställning eller om förvaltningsdomstolen har ändrat eller upphävt skogscentralens eller Landsbygdsverkets beslut.

23 a §

Avgiftsfrihet för vissa prestationer

Med avvikelse från vad som bestäms i 12 § lagen om skogscentraler och skogsbrukets utvecklingscentral (1474/1995) är en anmälan om användning av skog enligt 14 § 1 mom. och en anmälan om anläggande av plantbestånd enligt 14 a § 1 mom. avgiftsfria.

6 kap.

Särskilda stadganden

23 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som skogscentralen och Landsbygdsverket har fattat enligt denna lag får sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen *på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996), om inte annat föreskrivs någon annanstans i denna lag.* Behörig förvaltningsdomstol är den förvaltningsdomstol inom vars domkrets huvuddelen av skogsbruksmarken i fråga är belägen.

Utöver vad som särskilt föreskrivs om sökande av ändring har skogscentralen rätt att överklaga beslut som Landsbygdsverket har fattat med stöd av denna lag, om verkets beslut avviker från centralens framställning.

Skogscentralen får söka ändring genom besvär hos högsta förvaltningsdomstolen i beslut som förvaltningsdomstolen meddelat med stöd av denna lag och där den har ändrat eller upphävt skogscentralens eller Landsbygdsverkets beslut, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

23 a §

Avgiftsfrihet för vissa prestationer

Med avvikelse från 26 § i lagen om Finlands skogscentral (418/2011) är anmälan om användning av skog och förhandsbesked om särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. avgiftsfria.

25 §

Skogscentralernas uppgifter

Skogscentralerna utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag.

Jord- och skogsbruksministeriet får meddela skogscentralerna närmare föreskrifter om tillsynen över efterlevnaden av denna lag.

När det gäller områden som ska planläggas eller som har planlagts ska skogscentralen samarbeta i tillräcklig utsträckning med kommunerna för att samordna målen för denna lag med målen för markanvändnings- och bygglagen.

25 a §

Indrivning av statens fordran

Statens fordringar som avses i denna lag får indrivnas i utsökningsväg utan dom eller beslut så som föreskrivs i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg.

Landsbygdsverket är den myndighet som driver in statens fordringar enligt denna lag.

26 §

har upphävts genom lagen 822/2010.

25 §

Finlands skogscentralers uppgifter

Finlands skogscentral har tillsyn över att denna lag följs.

Jord- och skogsbruksministeriet får meddela *Finlands skogscentral* närmare föreskrifter om *hur kontrollerna av att denna lag följs tekniskt ska genomföras.*

När det gäller områden som ska planläggas eller som har planlagts ska *Finlands skogscentral* samarbeta i tillräcklig utsträckning med kommunerna för att samordna målen för denna lag med målen för markanvändnings- och bygglagen.

25 a §

Indrivning av statens fordran

Statens fordringar *enligt denna lag är direkt utsökningsbara. Bestämmelser om deras indrivning finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.*

Landsbygdsverket är den myndighet som driver in statens fordringar enligt denna lag. *Om statliga medel som ska betalas tillbaka eller en del av dem inte betalas tillbaka inom utsatt tid, ska dröjsmålsränta enligt 4 § i räntelagen (633/1982) tas ut på det kapital som ska återbetalas räknat från förfallodagen för respektive betalningspost.*

26 §

Nationellt och regionalt skogsprogram

Jord- och skogsbruksministeriet ska utarbeta ett nationellt skogsprogram i samarbete med andra ministerier, företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Syftet med programmet är att skogarna ska utnyttjas mer mångsidigt och att det välbefinnande skogarna ger upphov till ska

öka med iakttagande av principerna för hållbar utveckling. Ministeriet ska övervaka programgenomförandet och vid behov se över programmet.

Varje skogscentral ska utarbeta ett regionalt skogsprogram för sitt verksamhetsområde och övervaka dess genomförande. Programmet ses över vid behov. När programmet utarbetas ska centralen samarbeta med företrädare för skogssektorn och andra nödvändiga intressenter. Programmet ska innehålla allmänna mål för en hållbar skötsel och användning av skogarna, mål för de åtgärder som avses i lagstiftningen om finansiering av ett hållbart skogsbruk och för finansieringen av åtgärderna och allmänna mål för utveckling av skogsbruket i området. Uppgifter som kan identifieras som uppgifter om enskilda skogsfastigheter ska inte tas in i programmet.

Närmare bestämmelser om innehållet i, utarbetandet av, tidsfrister för och översyn av regionala skogsprogram och om bedömningen av programmens verkningar utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. Bestämmelser om övervakningen av regionala skogsprogram får vid behov utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

På tidsfrister i fråga om sådana anmälningar om användning av skog som gjorts innan denna lag trätt i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

För avverkning som inletts före ikraftträdandet och förnyelseskyldighet som uppkommit till följd av den gäller dock skyldigheten enligt 8 §.

På kostnaderna för tvångsutförande i fråga om en avverkning som utförts före ikraftträdandet och i fråga om ett beslut om tvångsutförande enligt 20 § som avser sådana förnyelseåtgärder till följd av avverkningen som vidtagits efter ikraftträdandet tillämpas 25 § 2 mom.

Gällande lydelse

RP 75/2013 rd

91

Föreslagen lydelse

Åtgärder som krävs för verkställigheten av denna lag får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 48 a kap. 3 § i strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 48 a kap. 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 266/2009, som följer:

48 a kap	48 a kap.
Om naturresursbrott	Om naturresursbrott
3 §	3 §
<i>Skogsbrott</i>	<i>Skogsbrott</i>

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet *bryter mot bestämmelserna i skogslagen (1093/1996) eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den om skyddsskogsområden eller skyddsområden*, ska för *skogsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

---

1) avverkar skog i strid med 5 § 1 mom. eller 5 a § 1 mom. i skogslagen (1093/1996) eller i strid med en bestämmelse om beståndsvårdande avverkning eller förnyelseavverkning som utfärdats med stöd av 5 § 2 mom. eller 5 a § 2 mom. i den lagen, eller

2) bryter mot bestämmelserna i skogslagen eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den om skyddsskogsområden eller skyddsområden,

ska för *skogsbrott* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

Denna lag träder i kraft den 20 .